

РОЧ КЛАССИКЪАСЛОН БИБЛИОТЕКА

Г-58

Н. В. ГОГОЛЬ

РЕВИЗОР

БИТ ТОРЈА КОМЕДИЈА

Коми Музеитон
БИБЛИОТЕКА

№ 3011.

КОМИ ГОСУДАРСТВЕННОЙ ИЗДАТЕЛЬСТВО
СЫКТЫВКАР — 1936

2/395.

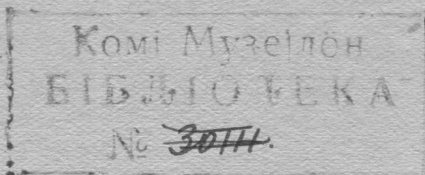
Н. В. ГОГОЛЪ

РЕВИЗОР

ВИТОРЈА КОМЕДИЈА

*Комидіе
Нобѣнса Віттор*

21345

КОМИ ГОСУДАРСТВЕННОЕ ИЗДАТЕЛЬСТВО
СЫКТЫВКАР—1933

Рожанд-кѳ вежина,
рѳмпѳштан вылѳ нѳнѳм еласны,
Јѳзкостса пѳслѳвѳча

УЧАСТВУЈТЫГ ЈѳЗ:

Антон Антоновѳч Сквозник-ѳмуханов-скѳј, городничѳј *).

Анна Андрејевна, сылѳн гѳтыр.

Марѳја Антоновна, сылѳн ныв.

Лука Лукѳч Хлопов, школајас вѳдлалыс (смот-рѳтел).

Сылѳн гѳтыр.

Аммос Педѳрѳвич Лѳпкин-ѳапкин, судѳа.

Арѳемѳј Фѳлѳппѳвич ѳемлаѳника, богоугод-нѳј заведѳнѳјејас **) вѳдлалыс попечѳтел.

Иван Куѳмѳч Шпекѳн, пошта вылын началѳнк (почтмејстер).

Петр Иванѳвич ѳобчѳнскѳј } карса поме-

Петр Иванѳвич Бобчѳнскѳј } шщѳкјас.

Иван Александрѳвич Хлестаков, чѳновѳнк Петѳрбургыс.

ѳсѳп, сылѳн слуга.

Хрѳстѳян Иванѳвич Гѳбнер, карувса лекар.

Педѳр Андрејевѳч Лѳулуков } ѳтставнѳј чѳ-
Иван Лазарѳвич Растаковскѳј } новѳнкјас, ка-
Степан Иванѳвич Коробкин } рын почотнѳј
мортјас.

*) Ујезднѳј карын медыжыд полѳцејскѳј да адмѳнѳстратѳвнѳј чѳн.

**) Болѳничјас, багадѳлнајас, прѳјутјас да мукѳд сещѳм сама учреждѳ-нѳјејас.

Степан Ілліч Уховертов, частно́ прістав *)

Свістунув

Пуговіцын

Фержіморда

Абдулін, купеч.

} поліцејско́јас

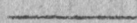
Певру́ніја Петровна Пошлопкіна, сзе-
сарша.

Унѣро-офіцер гѣтыр.

Мішка, городнічѣлѣн слуга.

Тракті́рса слуга.

Гѣстјас, гѣстајас, купечјас, мешщанајас, норагысјас.

*) Участокса начальник, поліцејско́ цімовнік.

ХАРАКТЕРЈАС да ПАГКӨМЈАС

Indödjas господа акторјаслы

Городничөј, служба вылын пöрысмөм-нын да, ас ногыс, зев абу јöј морт. Көт і калым бостыс, но ассө ку-тö зев вылын; дöза серјознöј, неуна весіг резонор, сорні-тö оз гораа-ны, оз нöжјөн-ны, оз уна-ны, оз еща-ны. Сылөн быд кыв тöдчана. Чужөм серјасыс сылөн грубöјöс да чо-рыдöс, кызі быдөнлөн, коді заводітліс сөкыд службасө ічөт чінјасань. Полөмсан—німкодасөмө, увсан—вылө пуксө-мө вужөмыс мунö зев ödjö, кызі грубöја сөвмөм сама морт-лөн. Сіјö пыржыксө пастасөма погонјаса аслас муңдирö да нөвлö шпорјаса паскыд куз гөлөна сапöг (ботфор). Зор-мыштөм јурсісө шырөма.

Анна Андрејевна, сылөн гөтыр, провинціалнöј шапітчыс, јешцö абу-на зік уна олөм арлыда, быдмөма жынвыјö романјас да альбомјас вылын, жынвыјö аслас кла-довкаын да комнатаын нокеөмјас вылын. Быдтор тöдны зев окотытыс да кореурö петкөдлө вышцітчөм. Мукöд дырјі бостö власт мужікыс вылын сы понда толкө, мыј сіјö оз куж сылы öтвет візны; но тајö властыс мунö тол-кө посніторјас вылө да петкөдчө чіршалөмјасын да сера-лөмјасын. Сіјö нөл пөв вежсө разнöј платтөјасөн пјеса чөж-нас.

Хлестаков, том морт, ар кыз кујіма, вөсныдік, ко-сінік; неуна тырвежөртөм да, кыз шуласны, јурас абу ца-рыс,—өтік сещөм јөз пыс, кодјасөс канцеляріјасын шуб-ны зік пустөјјасөн. Сорнітö і ужалö нінөм думайттөг. Сіјö оз вермы кутны пыр өті пөлөс выіманіје кушөмкө мөвп вылын. Сөрніыс сылөн орјасана да кывјасыс жбыргөны сылөн вомсыс зік віччыстөг. Тајö рольсө петкөдлысыс кы-мын јонжыка петкөдлас сөлөмсань да прөстөја ворсөм, сы-мын јонжыка сылөн артмас. Пастасөма мода серті.

Осіп, слуга, сещөм, кушөм овлөны пыржыксө слугајас,

бурауна олѡм арлыда. Сорнїтѡ серјознѡја, вїѡдѡ њеуна
уван, вывтї толкаѡ пуксыс да раѡертѡ ачыс аслыс лыдѡѡд-
лыны бурвелѡѡмјас аслас барїныслы вылѡ. Гѡлѡсыс сы-
лѡн пыр пѡштї ѡткоѡ, весїг барїныскѡѡ сорнїтїгѡн овлѡ
скѡр, орјасан да њеуна весїг грубѡј нога. Сїјѡ вежѡражык
аслас барїнысыс да сы вѡсна регыджык каѡалыс, но оз ра-
ѡерт уна сорнїтны дај сорнїттѡгыс плут. Паскѡмыс сылѡн—
јона-ын новлѡм руд лїбѡ лѡз суртук.

Б о б ч и н с к и ј д а с о б ч и н с к и ј, кыкнанныс лапкыѡ-
кѡс, жењыѡкѡс, быдтор тѡдны зев окочѡс; мѡда-мѡдныс
вылѡ вывтї јона мунѡны; кыкнанныс њеыжыд рушкаѡс,
кыкнанныс сорнїтѡны терыба да зев јона отсалѡны кїјас-
наныс. Собчїнскїј њеуна ыжыджык тушанас, серјознѡјжык
Бобчїнскїјыс, но Бобчїнскїј вѡрысжык да ассѡ кутѡ кокнїд-
жыка Собчїнскїјыс.

Л а п к и н - Ъ а п к и н, сурѡда, морт, кодї лыдѡввлѡма
вїтѡ-квајт кыга да сы вѡсна њеуна вѡлнѡдумнѡј. Тѡдтѡм-
тор гѡгѡрвоѡм (догадка) вылѡ зев окоч да сы вѡсна ас-
лас быд кывлы сѡтѡ тѡдчанлун. Сїјѡс ворсыслы пыр колѡ
кутны аслас чужѡм вылын ыжыд тѡдчана сер (мїна). Сор-
нїтѡ кыз гѡлѡсѡн, куѡа њужјѡдлѡмѡн, кїргѡмѡн да нускѡ-
мѡн, кызї важ часї, кодї первой пїшкѡ, а сесса вѡлїстї њѡј-
тѡ (звѡнїтѡ).

Ѕ е м л а н и к а, богоугоднѡј заведѡнїејаслѡн попечїтель, зев
кыз да варгыл морт, но секї-жѡ сус, најан да плут. Зев
кесјасыс да суетїтчыс.

П о ч т м е ј е т е р, кокнїѡк мывкыда, прѡстѡј сѡлѡма
морт.

Мукѡд рѡлјаслы оз ковны торја їндѡдјас: орїгалјасыс
налѡн пыр пѡштї овлѡны сїнвозын.

Господа актѡрјаслы торја колѡ внїманїе пуктыны мед-
бѡрја сценаыс вылѡ. Медбѡрја шуѡм кывјыс мед вѡчїс елек-
трїческѡј черевтѡм ставныслы ѡтпырјѡ, друг. Став груп-
палы колѡ вежны положенїесѡ ѡтї суцѡн. Шемѡсмунаи
шы колѡ петны став нывбабајаслѡн ѡтщѡц, кызї бытѡ ѡтї
морѡсыс. Тајѡ їндѡдјас сертї вѡчтѡг вермас вошны став
еффеќтыс.

МЕДВОҢА ВӨЧӨМ

Городничөй керкаын комната

1 ПЕТКӨДЧӨМ

Городничөй, богоугоднөй заведенијеяслаби попе-
читель, школаяслаби смотритель, судда, частнөй пристав,
лекар, кык полицејскөй.

Городничөй. Ме корі тјанөс, господа, сјөн, медем
вјставны тјанлы зев мјстөм јубр: мјанө локтө ревізор.
Аммос Педөрөвич. Кыз-ревізор?

Артемјі Філіппөвич. Кыз ревізор?

Городничөй. Ревізор Петербурксаң, інкогнитоң *)
дај јешщө гуса могјасөн.

Аммос Педөрөвич. Вот тенид-і на!

Артемјі Філіппөвич. Вот ез вөв төждысөмыд,
да вај.

Лука Лукіч. Госпофөј јенмөј! дај јешщө гуса мог-
јасөн!

Городничөй. Ме кыз-бытө вөзвыв төді: талун ме
војбыд вөталі кушөмкө аслыс пөлөс кык крысаөс. Збыл,
сещөмјассө ме некор-на ег аззывлы: сөдөс, поэтөмнога
гырысөс. Локтисны, ісалисны—дај бөр мунисны. Вот ме тј-
анлы лыдфа пісмө, кодөс пөлучіті ме Оңдрөј Іванөвич
Чмыховсаң, кодөс ті, Артемјі Філіппөвич, төданныд. Со
мыј сјө гјжө: „Радејтана друг, кум да бурвөчысөј...“ (*Вом-
горулас броткөдө, вјјаснас терыба котралөмөн*) „...дај
јубртны тенид“. А! Вот: „Өті сајын термаса јубртны тенид,
мыј воіс чіновнїк вјзөдлыны став губерна да торја-нїн мї-
јанлыс уезд (*төдчөдөмөн лөптө чунсө вывлан*). Ме төдмалї
тајөс меда верітана јөзсаң, көт сјө ассө петкөдлө част-
нөј мортөн. Кычі ме төда, те сајын, кычі быдөн сајын,
емөс гректорјас: те-өд вежөра мортыд-да, ен лөз бокө
мунны мыј вјзувтө кырымјасад...“ (*сувтыштлөмөн*) Но, тани
асланым... „да сөветујта тенид кутны астө виччысөмөнжык:

*) Инкогнито—гусөв, ассыс збыл нїмсө зөбөмөн.

сің-өд вермас воны быд часын, ез-кө ын толькө во да оз-кө ов көнкө гусөн... Төрыт луннас ме...“ Но, тан-нын семејнөй фелөјас жылыс: „Чојөй Анна Кірілловна воіс міјанө аслас мужікыскөд; Иван Кіріллович Јона кызөма да пыр ворсө скрипкаһн...“ да сің возө, да сің возө. Со-өд кушөм фелөыс!

А м м о с П е д ö р ö в и ч . да, фелөыс сешөм... Вөвлытөмтор, вескыд вөвлытөмтор. Мыјкө тан абу прөста.

Лука Лукіч. Мыј-нө, Антон Антонович, мыјла сіңө? Мыјла міјанө ревизорыс?

Г о р о д н и ч ö ј (сөкыда лолыштөмөн). Мыјла! Сің-нын, тыдалө, судбал (ышловө) Онөз, јенмөс благодаритны, сузөд-чавлісны мукөд карјасөз, өні сесса өчерөд воіс міјанөз.

А м м о с П е д ö р ö в и ч . Ме думажта, Антон Антонович, тани зев мудар да јонжыкасө политическөј помка. Тајө лөб со мыј: Россіја... да... көсјө војна нуөдны да міністеріјайд, со азғанныд, і мөдөдөма чіновнікөс, медем төдмавны, абу-ө көнкө ізмена.

Г о р о д н и ч ö ј . Ек, кытчө кватітинныд! да јешчө ве-жөра морт! Ујезднөј карын ізмена! Мыј-нө тајө, граница бердса кар алі мыј? да татысаң көт кујимво скачит, некушөм государствоз он во.

А м м о с П е д ö р ö в и ч . Енлөј, ме тіјанлы вистала, ті онө есің... ті онө... Начальствоыд зев суса арталө: дарөм көт ылын, а сіңө гартлө аслыс ускас.

Г о р о д н и ч ö ј . Гартлө лі оз гартлы, а ме тіјанлы, господа, возыв јуөрти. Візөдөј, ме аслам јукөд куза кушөм сурө распораженіјејас вочи-нын, сөветујта і тіјанлы. Торја-нын тіјанлы, Артеміј Філіппөвич. Ферт, ветлыс чіновнікыд окотітас медвојдөр візөдлыны тіјанөн вескөд-лөм богоугднөј заведеіјејас, і сы вөсна ті лөсөдөј сізі, мед ставыс вөлі лучкі ладнө: колпакјас мед вөліны ескө сөстөмөс, да вісыејасыд мед ез вөвны ескө кузньечјас көдөс, кызі најө пыр ветлөдлөны гортаныс моз.

А р т е м і ј Ф і л і п п ö в и ч . Но, сіңө ынөм-на. Колпакјастө, дөжалуј, позө сетны і сөстөмјасөс.

Г о р о д н и ч ö ј . да. Сің-жө быд крөват јурвозө вөч гіжөд латынөн лібө кушөмкө мукөд кывјөн... сіңө-нын тіјан мог, Хрістіан Иванөвич,—быдсама вісөм: коді кор вісөма, кушөм лунө да чіслөб... Абу лөсыд, мыј тіјан вісыејасыд сешөм чорыд табак курітөны. Мыјөн пыран, пыр і несјөдлыны кутас. дај буржык ескө, најө-кө ешажык вөліны: пырыс-пыр лыддасыс лока дөзөритөм тујө, лібө врач-пө ынөм оз төд.

А р т е м і ј Ф і л і п п ö в и ч . О! лечітөм кузаыд мі Хрістіан Иванөвичкөд примітім ассыным мерајас: кымын матөжык натуралаң, сымын буржык—дона лекаристојасөн мі огө вөфитчөј. Мортыд прөстөј: кувны-кө, сіңө і сізі кулас;

бурдны-кө, сiјö и сiзи бурдас. Дај Христiан Иванöвичлы сöкыд ескö вöли накöд сорнитныс; сiјö рочöн нiötи кыв оз тöд.

Христiан Иванöвич *лезö шы, неуна i-шылан мунö да неуна е-лан.*

Г о р о д н и ч ö j. Тiјанлы сiз-жö сöветуйтi ескö, Аммос Педöрöвич, буржыка виöдлыны присутственнöй местајас вылö. Тiјан сенi воҗа комнатаас, кöни-тај пыр виччысöны норасысјас, стöрöжјасыд виöны зöдöгјасöс поснидiк пијаныскöд, кодјас сiзи и шардјалöны кокулын. Сiјö, ферт, гортса хоҗајствоöн вöдитчыны быдöнлы ошкана, мыјла и стöрöжлы не лöсöдны. Сöмын, тöданныд, сещöм местаын абу миҗа. Ме и воҗык-нин кöсјыли тiјанлы та вылö индыны да кызкö пыр вунöдли.

А м м о с П е д ö р ö в и ч. А ме вот талун-жö најöс ставнысö щöкта кухнаö бостны. Окоитанныд-кö, волöј öбöфайтны.

Г о р о д н и ч ö j. Сыыс кынзи, зев мiстöм, мыј тiјан самöј присутствијеас костысö быдсама најт кöлуј, а бурещ бумага тыра шкап вестас окофичайтан плет. Ме тöда, тi лубитанныд окофичайтны, но мыјкöдыра кезлö буржык сiјöс бостлыны, а сенi, мыјöн мунас ревизорыд, пöжалуј бара сiјöс верманныд öшöдны. Сiз-жö заседателныд тiјан... Сiјö, ферт, уна тöдыс морт, но сысаң сещöм дук öвтö, быттö сiјö öни-на петöма вина пуан заводыс, — тајö бара-жö абу лöсыд. Ме важöн-нин кöсјыли та јылыс тiјанлы вiставны, да ог помнит, мыј вöсна ег ешты. Емöс сiјöс бырöдны средствојас, збылыс-кö-нин, кыз ачыс шуö, сылöн сiјö ду-кыс чужöмсааныс; пöзö сылы сöветуйтны сојны лук, либö чöснок, либö мыјкö мöдтор. Тани вермас отсавны уна пöлöс лекарствојасöн Христiан Иванöвич.

Христiан Иванöвич *лезö сещöм-жö шы.*

А м м о с П е д ö р ö в и ч. Оз, сiјöс некыз-нин оз ноҗ вöтлыны: сiјö вiсталö, зöла дырјыс-пö сiјöс мамыс дојдлöма да секисаң сесса неуна вина дук сыыс и кылö.

Г о р о д н и ч ö j. Да ме толкö инди тiјанлы. Но, а пыщкөс-са распораженiје куза да сы јылыс, мыј-тај писмöас Öндрей Иванöвич пасјöма грекјасöн, ме нинöм ог вермы шуны. Дај тешкод сорнитныс, абу сещöм морт, кодлöн ескö меф ез вöвны кушöмкö гректорјас. Сiјö-нин сiзи јенмыс лöбöдöма, и волтерјанецјас прöста сылы паныд шуасöны.

А м м о с П е д ö р ö в и ч. Мыј-нö тi лыдфанныд, Антон Антонович, грекјаснас? Грекјас грекјасыс торјалöны. Ме быдöнлы јавö вiстала, миҗа боста калымјас, но мыјјасöн калымјассö? Борзöј кычијасöн: Сiјö зiк мöд делö.

Городнічѡј. Но, кычїасѡн лы мыјѡнкѡ мѡдторјѡн
пыр-жѡ калымјас.

Аммос Педѡрѡвїч. Но, абу, Антон Антоновїч. А
вот, прїмернѡ, кодлѡнкѡ-кѡ пасыс сулалѡ вїтѡо шажт да
гѡтырыслы шал...

Городнічѡј. Но, а мыј-нѡ сыыс, мыј тї калымјас
бостанныд борзѡј кычїасѡн? Зато тї јенлы онѡ верујтѡј;
тї вїчкоѡ некѡр онѡ ветлѡј; а ме, по-країнї-мере, вераын
чорыд дај быд вѡскресеннѡ вїчкоѡ ветла. А тї... О, ме
тѡда тїјанѡс: тї-кѡ заводїтанныд вїставны сотворенїе
мїра јылыс, вескыда јурсыд сувтлас.

Аммос Педѡрѡвїч. да-ѡд ачым сывыјѡчыс вої,
аслам вежѡрѡн.

Городнічѡј. Но, мукѡд дырјїыс вывтї уна вежѡрыд
омѡлжык, чем нѡтї-кѡ сїјѡ ез вѡв. Но, ме сїз толкѡ каз-
тыштї уезднѡј суд јывсыд; а збылыс-кѡ шуны, ѡдвакѡ
кодкѡ сетчѡ вїѡдлас коркѡ; сїјѡ-нын сещѡм вежалан места,
јенмыс ачыс сылы покровїтелствујтѡ. А вот тїјанлы, Лука
Лукїч, кыз велѡдчан заведенїејас вїдлалыслы, колѡ торја
тѡждысны ушїтелјас понда. Нажѡ, ферт, учѡнѡј јѡзї велѡд-
чїсны быдсама колъегїјасын, но налѡн емѡс зев тешкоѡ-
самјас, учѡнѡј званїеыс торјавтѡмјас. Ѳтї на пыс, бостам
кѡтѡ вот есїјѡс, кодї-тај кыз чужѡма... вунѡдї сылыс овсѡ,—
некыз оз вермы овны сытѡг, медем кафедра вылѡ сувтѡм
мыстї чужѡмсѡ ез вежынт со етазї (*неткѡдлѡ вежынтѡм*)
да сесса заводїтас кїнас галстук увсаныс малавны ассыс
тошсѡ. Ферт, велѡдчыслы-кѡ сїјѡ вѡчас сещѡм рожасѡ,
сїјѡтѡ нїнѡмтор-на: дашкѡ сенї сїзїї колѡ, ме сы јылыс
ог куж шуны; но тї артыштѡј асныд, сещѡмсѡ-кѡ сїјѡ
вѡчас вїѡдлыны воыслы—сїјѡ зев лок вермас лоны:
госпоїн ревїзор-лї, кодкѡ мѡд-лї, вермас сїјѡс чажтны ас
вылас. Сыыс, чѡртыс тѡдас, мыј вермас лоны.

Лука Лукїч. Мыј-нѡ меным, збылыс, сыкѡд вѡчны?
Ме зев-нїн унаыс сылы вїставлї. Со тајѡ лунјасѡ-на јешщѡ,
кор классѡ пырїс мїјан предводїтелным, сїјѡ сещѡм рожа
сылы вѡчїс, кущѡмѡс ме некѡр-на ег аззывлы. Сїзсѡ сїјѡ
вѡчїс бур сѡлѡмсыс, а меным выговор: мыјла волнодумнѡј
мѡвпјасѡ томјѡзѡс велѡдѡны.

Городнічѡј. Сїз-жѡ меным колѡ їндыны тїјанлыї
їсторїја велѡдыс јывсыд. Сылѡн јурыс учѡнѡј—сїјѡ тыдалѡ,
дај тѡдѡмлуныс ковтѡма зев уна, сѡмын вїставлѡ вывтї
пѡса, весїг ассѡ вунѡдлѡ. Ме ѡтчыд кывзї сїјѡс: но, кор
вїсталїс ассїрїјана да вавїлонана јылыс—нїнѡм-на јешщѡ, а
кыз воїс Александр Македонскїјѡз, ме ог куж тїјанлы
вїставны, мыј сыкѡд секї лої. Ме чажтї, мїса пѡжар, јеј-
бог! Чеччыштїс кафедрасаныс да мыј выныс ем—швач

улѡсѡн жожа! Сіѡ, дерт, Александр Македонскіѡ герѡ,
но мыла-нѡ улѡсѡссѡ жуглыны? Сыс казналы убытка.

Лука Лукіч. да, сіѡ горяч. Ме сылы та жылыс
ег-нѡн ѡтчы индыв... Шуѡ: „Кыз гажныѡ, наука понда ме
олѡмѡс ог жаліт“.

Городнїчѡѡ. да, сещѡм-нѡн тѡдны поѡтѡм законыс
судбаыдлѡн: вежѡра мортыѡ—лїбѡ пѡаньнїк, лїбѡ сещѡм
рожа вѡчас, кѡѡ сватѡѡжасѡс петкѡд.

Лука Лукіч. Не даѡ бог служїтны учѡнѡѡ вїѡдї!
Быдторжыс полан: быдѡн мешаѡтчѡ, быдѡнлы окота пет-
кѡдлыны, мы сіѡ сіѡ-жѡ вежѡра морт.

Городнїчѡѡ. Сїѡ ескѡ јешщѡ нїнѡм-на! Проклатѡѡ
їнокнїтоыс сылѡн! Друг вїѡдлас: „А, тї танѡс, гѡлубчїк-
јас! А кодї“, — шуас, — „танї судѡаыс?“ — „Лѡпкїн-Тѡп-
кїн“. — „А вајны татчѡ Лѡпкїн-Тѡпкїнѡс! А кодї богоугѡд-
нѡѡ завѡфенїјѡјасын попечїтѡлыс?“ — „Землѡнїка“. — „А вај-
ны татчѡ Землѡнїкаѡс!“ — Со мыѡ омѡлыс!

2 ПЕТКѡДЧѡМ

Наѡѡ-жѡ да почтмејстер.

Почтмејстер. Вїсталѡѡ, господа, мыѡ, кущѡм чїнов-
нїк локтѡ?

Городнїчѡѡ. А тї ѡмѡј енѡ кывлѡ?

Почтмејстер. Кывлї Петр Иванѡвїч Бобчїнскїјсан.
Сїѡ ѡїк ѡнї вѡлі ме ордын поштовѡѡ контораын.

Городнїчѡѡ. Но, мыѡ? Кызї тї думаѡтанныѡ та
жылыс?

Почтмејстер. А мыѡ думаѡта? — војна турокјаскѡд
лоас.

Аммос Педѡрѡвїч. Ѳтї кывлѡ! Ме ачым сіѡ-жѡ
думаѡтї.

Городнїчѡѡ. да кыкнанныѡ јенежѡ чуњнаныѡ веска-
лїнныѡ!

Почтмејстер. Збыл, војна турокјаскѡд. Ставсѡ
тајѡс француз пакѡстїтѡ.

Городнїчѡѡ. Кущѡм војна турокјаскѡд! Прѡстѡ
мїјанлы лѡѡ лок, а оз турокјаслы. Сїѡ-нѡн тѡдам: ме ордын
пїсмѡ.

Почтмејстер. А сіѡ-кѡ, оз ло турокјаскѡд војнаыѡ.

Городнїчѡѡ. Но, мыѡ-нѡ, кыз тї, Иван Куѡмїч?

Почтмејстер. да мыѡ ме? Кыз тї, Антон Анто-
нѡвїч?

Городнїчѡѡ. да мыѡ ме? Полѡмыс абу, а сіѡ, неуна...
Купечество да гражданство менѡ повѡдлѡны. Шуѡны,

ме-пõ налы сола лоі: а ме, же-бог вот, кодлыскõ-кõ і бості, сїџõ, збылыс, некущõма лõгавтõг. Ме весіг думајта (*боотõ сїџõс кїддыс да нуддõ бокõ*), ме весіг думајта, ез-õ вõв ме вылõ кущõмкõ донос. Мыјла-нõ, збылыс, мїјанõ ревїзорыс? Кывзылõј, Иван Кузміч, оз-õ поґ тїјанлы, мїјанõтувја пõлза куза, быд пїсмõ, кущõм воõ тїјанлы поштõвõј контораад, воансõ і мунансõ, етаґ неуна востыштлыны да лыдфыны: абу-õ сенї кущõмкõ јуõртõм лїбõ прõстõ гїјасõм? Абу-кõ, сек поґас бõр печатајтны, дај поґõ весіг і сїзі сетны пїсмõсõ, воссõннас.

Почтмејстєр. Тõда, тõда... Сы вылõ енõ велõдõј, сїзісõ ме вõча ог сы понда, мед мыјыскõ возыв вїччысны, а јонжыкасõ тõдмавны окотїтõмла: страст лубїта тõдны, мыј вылторјыс ем свет вылас. Ме тїјанлы вїстала, сїџõ вывтї інтереснõј лыдфысõм. Мукõд пїсмõсõ наслаждајтчõмõн лыдфан—сещõма гїјасны быдсама пõлõс прїклученїејас... а велõдõмыс кущõм... „Московскõј ведомостын“ дорыс буржык!

Городнїчõј. Но, мыј-нõ, вїсталõј, нїнõм енõ лыдфылõ кущõмкõ петербургса чїновнїк јылыс?

Почтмејстєр. Ег, петербургса јылыс нїнõм абу, а костромаса да саратовса јылыс јона гїжõны. Жал, мыј тї онõ лыдфõ пїсмõјас: емõс зев лõсыд инјас. Со неважõн: õтї поручїк гїжõ другыслы, да гїжõма бал јылыс зїк ышмõмõн... зев, зев лõсыда: „Олõмõј менам, муса другõ, вїзувтõ“,—шуд,—„тыр удоволствїејõн: барышнајас уна, музыка ворсõ, штандарт *) скачїтõ...“ Ыжыд, ыжыд чувствõн гїжõма. Ме нароснõ колõдї сїџõс ас ордõ. Окотїтанныд, лыдфа?

Городнїчõј. Но, õнї абу сыõґ. Сїзкõ, вõчõј буртор, Иван Кузміч: кызкõ-кõ вескалас наросõм лїбõ доңесенїе, тї нїнõм думајттõг і кутõј.

Почтмејстєр. Ыжыд нїмкофпырыс.

Аммос Педõрõвїч. Вїччысõј, сурас коркõ тїјанлы сыыс.

Почтмејстєр. Ах, батушкї!

Городнїчõј. Нїнõм, нїнõм. Мõд делõ, тї-кõ ескõ сыыс мыјкõ уна јõз дырјї вõчїнныд, но-õд тајõ семејственнõј делõ.

Аммос Педõрõвїч. Да, омõл делõ пансїс. А ме, вескыда-кõ вїставны, локтї, Антон Антоновїч, гõстїтõдны тїјанõс понїõн. Рõднõј чој сїџõ ај-понїјыдлы, кодõс тї тõданныд. Тї-õд кывлїнныд, Чептовїч да Варховїнскїј суфїтчыны кутїсны, да õнї меным зев лышкыд: кõчјасõс кыја најõ му вылын õтїыслыс і мõдыслыс.

*) Штандарт—кавалєрїјалõн знамја.

Г о р о д н і ч ђ . Батушка, абу мусабс меным ђні тїян
кђчјасыд: менам проклатђј інкогнїтоыс пукалђ јурын. Сїзі
ї віччысан, вот воссас ђђс—да бырс.

3 ПЕТКђЧђМ

Најђ-жђ, дђбчїнскїј да Бђбчїнскїј (кыккнан ыс
пырђны кашкђмђн)

Бђбчїнскїј. Зев ыжыдтор лођма!
дђбчїнскїј. Віччыстђм јуђр!
Ставныс. Мыј, мыј сещђмыс?
дђбчїнскїј. Вођыв тђдђмтор: пырїм гђстїнцађ...
Бђбчїнскїј (*торкђ*). Пырїм Петр Иванђвїчкђд гђстї-
нцађ...

дђбчїнскїј (*торкђ*). Е, лезђ-жђ, Петр Иванђвїч,
ме вїстала...

Бђбчїнскїј. Е, ог, ме-нїн ачым... енлђј, енлђј... тї
ї сорїтныс сїсђ онђ саммђ...

дђбчїнскїј. А тї торксаннїд да вунђдад ставсђ.

Бђбчїнскїј. Ог вунђд, jej-бог, ог вунђд. Енђ-нїн
мешајтђј, час ме вїстала, ен мешајтђ! Щђктђј, господа,
вђчђј мїлђст, међ Петр Иванђвїч ез мешајт.

Г о р о д н і ч ђ . Да вїсталђј, јенмогыс, мыј сещђмыс?
Менам сђломђј абу местаын. Пуксђј, господа! Бостђј
улђсјассђ! Петр Иванђвїч, со тїянлы улђс. (*Ставныс пукоа-
лђны кыккан Петр Иванђвїчјас гђђр*). Но, мыј, мыј
сещђмыс?

Бђбчїнскїј. Енлђј, енлђј, ме ставсђ дорыв. Муртса
ме тїяныс петї ђнтајтђ, кор тї ізволїтїннїд жугылтчыны
вођм пїсмђђыд, да-с—ме секи-жђ котђрті... енђ-нїн, пђжа-
лујста, енђ торкђј, Петр Иванђвїч! Ме-нїн ставсђ-с тђда!
Сїз, вот ађзаныд, ме котђрті Коробкїн ђрдђ. А Коробкїнђс
ег су гортсыс-да, кежі Растаковскїј ђрдђ, а Растаковскїјђс
ег су-да, пырї вот Иван Кузміч ђрдђ, међ вїставны сылы
тїянлы вођм вылтор јылыс да сетысањ мунїгђн паныдасї
Петр Иванђвїчкђд.

дђбчїнскїј (*торкђ*). Будка дорын, кђнї вузавлђны
пїрђјас.

Бђбчїнскїј. Будка дорын, кђнї вузавлђны пїрђјас.
да, Петр Иванђвїчкђд пынадасї дај шуа сылы: кывлїннїд-ђ
гї вылтор јылыс, кодђс пђлучїтђма Антон Антоновїч зев
верїтана пїсмђђн? А Петр Иванђвїчыд-нїн кывлђмађс сы
јылыс тїян клучныцасањ, ђдђђтасањ, кодђс вђлї, ог тђд
мыјла, мђдђдлђмађс Фїлїп Антоновїч Почечујевђ.

дђбчїнскїј (*торкђ*). Бђчкала францускђј вїналы.

Бобчинскіј (*вештѣ сылыс кіјасѣ*). Бѣчкала французскѣј виналы. Вот мѣ мунім Петр Иванѣвичкѣд. Тѣ-нѣн, Петр Иванѣвич... есіѣ... енѣ торкѣј, пѣжалуѣста, енѣ торкѣј!.. Мунім Почечуѣев ордѣ да туѣ вылын Петр Иванѣвич шуѣ: „Пыралам“, шуѣ, „трактѣрѣ. Кынѣмѣј менам... асыввоѣса-ныс нѣнѣм ег соѣлы-да, кынѣмѣј гурѣалѣ...“. да-с, Петр Иванѣвичлѣн кынѣмас... „А, трактѣрѣ“, шуѣ, „ваѣйсны ѣнѣ свежѣј сѣмга да мѣ і закусітыштам“. Муртса-на мѣ пырѣм гѣстѣніцаѣ, кыѣі друг том морт...

Добчинскіј (*торкѣ*). Лѣсыдкѣд стаѣта, партѣкуларнѣј паскѣма.

Бобчинскіј. Лѣсыдкѣд стаѣта, партѣкуларнѣј паскѣма, ветлѣдлѣ етаѣі комнатаѣд, і чужѣм вылас сещѣм мѣвпалѣм... чужѣмыс... самногыс, і етанѣас (*берѣдлѣ кісѣ плеш воѣас*) уна, уна быдторѣйс. Ме бытѣѣ воѣзвыв тѣдѣі даѣ шуа Петр Иванѣвичлы: „Танѣ мыѣкѣ абу прѣста-с“. да. А Петр Иванѣвичыд-нѣн мѣгнѣтѣс чуннас да корѣс трактѣршщѣкѣс-с,—трактѣршщѣк Власѣс, сылѣн гѣтырыс куѣјм вежон саѣын челаѣасѣма, да сещѣм збоѣ фетѣна, пондас сіѣ-жѣ, батыс моз, трактѣр кутны. Петр Иванѣвич корѣс Власѣс да нѣжѣнѣк сылыс і жуалѣс: „Кодѣ“, шуѣ „есѣј том мортыс?“—а Влас і вочавѣзѣ та вылѣ: „Тажѣ“, шуѣ... Е, енѣ торкѣј, Петр Иванѣвич, пѣжалуѣста, енѣ торкѣј, тѣжанлы не вѣставны, жеѣ-бог, не вѣставны: тѣ зѣбылтаннѣд да тѣжан, ме тѣда, вомаѣ ѣтѣі пѣн шуѣлалѣ... „Тажѣ“, шуѣ, „том морт, чѣновнѣк“, да-с-с; „мунѣ Петѣрбургсаѣ, а нѣм-овыс“, шуѣ, „Иван Александрѣвич Хлѣстаков-с, а мунѣ“, шуѣ, „Саратовскѣј губернаѣ да“, шуѣ, „тешкоѣа ассѣ кутѣ: мѣд вежон-нѣн олѣ, трактѣрыс оз мун, босталѣ ставсѣ ужѣн і кѣпеѣка весѣг оз кѣсѣы мынтыны“. Кыѣі шуѣс сіѣѣ менѣм таѣѣс, менѣ сенѣ вот кодкѣ бытѣѣ вылысаѣ і вежѣрмѣдѣс. „Е!“ шуа ме Петр Иванѣвичлы...

Добчинскіј. Енлѣј, Петр Иванѣвич, сіѣѣ ме шуѣ: „е!“.

Бобчинскіј. Первоѣ тѣ шуѣннѣд, а сесса і ме шуѣ. „Е!“ шуѣм мѣ Петр Иванѣвичкѣд. „А мыѣ бесла сылы пукавны танѣ, кор туѣыс сылѣн Саратовскѣј губернаѣ?“—да-с. А вот таѣѣ і ем сіѣѣ чѣновнѣкыѣ?

Городнѣчѣј. Кодѣ, кушѣм чѣновнѣк?

Бобчинскіј. Чѣновнѣкыѣ, код жулыс ізволѣтѣс вони жуѣрыѣ,—ревѣзор.

Городнѣчѣј (*новѣдмѣн*). Мыѣ тѣ, жеѣн тѣжанкѣд! Таѣѣ абу сіѣѣ.

Добчинскіј. Сѣѣѣ. Сѣнѣга оз мынты-нѣ, оз мун-нѣ. Кодлы-нѣ лоны, не-кѣ сылы? даѣ подорожнѣјас гѣжѣма Саратовѣ.

Бобчинскіі. Сіѳ, сіѳ, Јеј-бог, сіѳ... Зев окоч быдтор тѳдмавны: ставсѳ тѳдмалѳ. Аҗҗіс, кыз мѳ Петр Иванѳвичкѳд сѳмга сојім,—Јонжыкасѳ сы вѳсна, мыј Петр Иванѳвич аслас кынѳм вѳснаыс—да, сіѳ і мѳјан тѳрѳлкајасѳз вѳзѳдліс. Сещѳм зорјалыс—менѳ сіҗі і јѳжтыштѳс полѳм.

Городничѳј. Господѳ, вѳз мѳјанѳс грешнѳјјасѳс! Кѳн-нѳ сіѳ сенѳ олѳ?

Добчинскіі. Вітѳд нумерын, пос улас.

Бобчинскіі. Бурещ сіѳ номерын, кѳнѳ колан вонад тышкасісны муныс офѳцерјасыд.

Городничѳј. Дај важѳн сіѳ тани?

Добчинскіі. А вежон кык-нын. Воѳма Васѳліј Јегѳп-танѳн лунѳ.

Городничѳј. Кык вежон! (Божѳ.) Батушкајасѳј! Сва-тушкајасѳј! Мездѳј, сватѳј угодныкјасѳј! Тајѳ кык вежон-нас розгаалѳма унѳтер-офѳцер гѳтырѳс! Арестантјаслы ез сетлыны провѳзіја. Улѳчјас вылын кабак, најт! Позор! Јана-лѳм! (Јурас кутчыѳд.)

Арѳеміј Фѳліппѳвич. Мыј-нѳ, Антон Антоновѳч? Мунны парадѳн гѳстѳніцаѳ?

Аммос Педѳрѳвич. Огѳ, огѳ! Возвылын лезны гѳлѳваѳс, духовенствоѳс, купечествоѳс, вот і „Іоанн Ма-сон дејаније“ кыҗаын...

Городничѳј. Огѳ, огѳ; лезѳј-нын меным аслым. Олѳмын вѳвлны пікѳвоѳмјас, вешјылісны, весѳг пасѳбѳ-на шулісны. Гашкѳ, і ѳнѳ јен мездас. (Бобчинскіілы.) Тѳ вѳ-таланныд, сіѳ том морт?

Бобчинскіі. Том, ар кыз кујмыс мѳ нѳлыс неуна петѳма.

Добчинскіі. Сіѳ буржык,—томтѳ регыдѳнжык іса-лан. Пѳрыс чѳрт-кѳ, беда; а томыд—ставнас веркѳсас. Тѳ, господа, лѳсѳдчѳј асланыд јукѳнјас куза, а ме ветла ачым, лѳбѳ вот кѳт Петр Иванѳвичкѳд, сіҗ прѳстѳ гулајтѳг моз, тѳдмавны, оз-ѳ зескѳдны ветлыс-мунысјасѳс. Еј, Свѳсту-нов.

Свѳстунов. Мыј угоднѳ?

Городничѳј. Мун пырыс-пыр частнѳј прѳставла; алѳ ен, те меным колан. Вістав сен кодлыкѳ, мед кыз поѳз ѳдѳјѳжык меным частнѳј прѳставѳс дај лок татчѳ. (Квартал-нѳј котѳртѳ термасѳмѳн.)

Арѳеміј Фѳліппѳвич. Мунам, мунам, Аммос Педѳрѳвич! Збылыс, вермас прѳчча суны.

Аммос Педѳрѳвич. Да тѳјанлысѳ мыјыс повны? Сѳстѳм колпакјас вѳсысјасыдлы сетѳн да сенѳ і пом.

Артемій Філіпповіч. Кушом колпакјас! Вісыјас-лы шоктома сетны збр шыдса шыд, а менам быд калідорын двтө сешом капуста, віз тоько ныртө.

Аммос Педдөрвөч. А ме сешомторсыс ог тж-дыс. Збылыс, коді пырас ујезднөј сурдө? дај—візддлас-кө кушомкө бумагад, сек ачыс олөм вылас оз ло рад. Ме-нін со дасвіт во пукала сурда улөс вылын, но кыгі пыдөжык візддла мукөд дырјыс докладнөј гіжөдө—а! тоько кїөн шенышта. Ачыс Соломон оз вермы шуны, мыј сені прав-даыс дај мыј неправдаыс. *(Сурда, попечитель, смотритель да почтмейстер мундны да дзбсас зуредны локтыс квар-тальнөјкөд.)*

4 ПЕТКӨДЧӨМ

Городничөј, Бобчинскіј, добчинскіј да кварталнөј.

Городничөј. Мыј, доддыс сені сулалө?

Квартальнөј. Сулалө.

Городничөј. Мун пет ывлад... алі, ен, сулавлы! Мун, вај... да мукөдыс-нө кытөнөс? Те-өмөј тоькө өтнад? Од ме шоктылі, мед і Прохоров вөлі тані. Көні Прохо-ровыс?

Квартальнөј. Прохоров полицејскөј участокын да тоькө сіјөс он вермы ужө індыны.

Городничөј. Кыз сіз?

Квартальнөј. да сіз: вајомадөс сіјөс асыввозганыс кулөм кофөн. Кык ушат ва-ын кістисны, өнөз-на ез палав.

Городничөј *(кутчыд јурас)*. Ах, боже мој, боже мој! Мун өдјөжык пет ывлад, алі ен—котөртлы первој комнатад, кылан! да вај сетыс шпага да выл шлапа... Но, Петр Иванөвіч, мунам!

Бобчинскіј. Ме щөщ, ме щөщ... Лөзөј і менө, Ан-тон Антоновіч.

Городничөј. Он, он, Петр Иванөвіч, оз поз, оз поз. Абу лөсыд дај доддас огө төрө.

Бобчинскіј. Ынөм, нинөм, ме сізі: петушок моз, петушок моз котөрта дод бөрсасыс. Меным ескө тоькө ыуна щел пырыс, дзөсөдыс етаз візддлыны, кушөмжык сылөн есіјө сам ногыс.

Городничөј *(бөстө шпага, кварталнөјлы)*. Котөрт пырыс-пыр, бост фегатскөјјасөс да мед быдөн најө бөс-тасны... Ек, шпагадөј кушөма гірјыссөма!.. Проклатөј купеч Абдулін—аздө, городничөјлөн шпагаыс важ, а ез ысты вылөс. О, најан јөзі! А сіз, мошевыкјас, ме чайта, сені-нын норасөмјас пөла увсаыныс і дастөны. Мед быдөн бөстас-

ны мортоты улычаби... чорт воэмі, улычаби—роскони да чышкісны ескі трактірлаң мунаң улычсө ставнас, да мед чышқасны мічаа... Кылан! да смотрі: те! те! ме тода тенб: те сені кумаасан да гөлөн піад гусавлаң езыс лаңјас,— смотрі, менам сусбс пелјасој!.. Мыј те вочін купеч Чернајевкөд—а? Сіјө теныд муңдир вылө сетіс кык аршың ној, а те нуиң став поманас! Смотрі! он чін сертіыд бост! Мун!

5 ПЕТКӨДЧӨМ

Најө-жө да частнөј прістав

Городнїчөј. А, Степан Ілјіч! Вісталөј, јенмогысөв: кытчө ті вошінныд? Мыј вылө-нө тајө туйө?

Частнөј прістав. Ме өні вөлі өгрادا сајаныд.

Городнїчөј. Но, кывзөј-жө, Степан Ілјіч! Чіновныкыд Петербургсаңыд воэма. Кыз ті сені распорадїтчинныд?

Частнөј прістав. да сіз, кызі ті шөктылінныд. Квартальнөј Пуговіцынөс ме мөдөді фесатскөјјаскөд москі чышкыны.

Городнїчөј. А фержіморда көні?

Частнөј прістав. фержіморда муніс нөжарнөј труба вылын.

Городнїчөј. А Прохоров код?

Частнөј прістав. Код.

Городнїчөј. Кыз-нө ті сывыјөҥыс сіјөс лезінныд?

Частнөј прістав. да јенмыс сіјөс тодас. Төрытја лунө лоэма кар сајың тышкасөм—муніс сетчө пөрадок лөсөдны, а бөр воіс кодөн.

Городнїчөј. Кывзөј-жө, ті вөчөј со мыј: кварталнөј Пуговіцын... сіјө ыжыд тушаа, мед сулалас благоустројство пыдді, пос вылын. да чашјыны өдјөжык важ заборсө сапожнік діныс да сувтөдны іҥас века, мед вөлі мунө планіровқалаң. Сіјө-өд, кымың уңжык жугөдлөм, сымың јонжыка петкөдлө зілөмсө карөи вескөдлыслыс. Ах, боже мој! ме і вунөді, сіјө забор воэас валітөма неламың телега тыр быдсама јөгсө. Кушөм тајө омөлік кар! Толко кытчөкө сувтөд кушөмкө памјатнік лөбө; прөстө, забор—чөртыс најөс тодас, кытысаң і ваясны быдсама драңсө! (*Ышловөд.*) да воыс чіновныкыд-кө кутас јуасны служба јылыс: дөвөленөс-абу?—мед вочавізісны: „Быдторјөн дөвөленөс, ваше благородіје“; а коді лоө недөвөлен, то ме сылы бөрті сета сещөм недөвөлствіје... О, ок, ок, ок!.. грешнөј, унаторјыс грешнөј. (*Бостө шылап пыддыс футларөд.*) дај бог толкө, мед мыңла таыс өдјөжык, а сені ме сувтөда сещөм сіс, кушөмөс некод-на ез сув-

тöдлыв: быд бестіа купеч вылö пукта вајны кујім пудјөн воск. О, боже мој, боже мој! Мунам, Петр Івановіч. (*Шлапа пыддi јурас кöсјö пуктыны футларсö.*)

Ч а с т н ö ј п р і с т а в. Антон Антоновіч, тајö кöрöбка, а абу шлапаыд.

Г о р о д н і ч ö ј (*шыбытö сiјöс*). Кöрöбка-кö, і кöрöбка. Чöрт сыкöд! да јуаласны-кö: мыла абу стрöйтöма богоугоднöј заведеңіе бердын вiчко, мыј вылö вöлі во вiт сајын лезöма фенга, те ен вунöд вiставны: сiјö, шу, заводiтчыліс стрöйтчыны да сотчiс. Ме сы јылыс і рапорт мöдöдлі. А сен, пöжалуј, кодкö вунöдчас да јöјыд шуас, ез-на-пö і заводiтчыв. да вiстав фержимордалы, мед ез вывти сет вöласö аслас кабырјаслы; сiјö, пöрадок вöсна, быдöнлы сiнгорулас пöнарјас пукталö — правлы і винаватлы. Мунам, мунам, Петр Івановіч! (*Мунö да бөр бергöдчö.*) да салдатјасöс оз ков лезны ывлаö зiк нiнöмтöг; сiјö драң гарнiзаыд пасталас толкö дöрöм вылас мундiрсö, а улас нiнöм абу. (*Ставыс мунöны.*)

6 ПЕТКÖДЧÖМ

Анна Андрејевна да Марја Антоновна (котöрöн пырöны сцена вылö)

А н н а А н д р е ј е в н а. Кöнöс-нö, кöнöс-нö најö? Ах, боже мој! (*Востö öзöс.*) Верöс, Антоша! Антон! (*Сорнiтö терыба.*) А ставсö те, а ставыс те понда. І пондiс ноксыны: „Ме булавачка, ме кöсынка“. (*Котöртö öшiн дорö да горзö.*) Антон, кытчö, кытчö? Мыј, воöма? ревiзор? усјаса? кушöм усјаса?

Г о р о д н і ч ö ј л ö н г ö л ö с. Бөртi, бөртi, матушка! Анна Андрејевна. Бөртi? Вот јешчö — бөртi? Меным оз ков бөртi... Меным толкö öтi кыв: мыј сiјö, полковнiк? А? (*Льокыс.*) Мунiс! Ме теныд помнитла тајöс! А ставсö есiјö: „Маменка, мамеңка, енлöј, шпiлkiала кöсын-каöс бöрсаныс; ме зiк пыр“. Вот теныд і зiк пыр! Вот теныд нiнöм егö і тöдö! А ставыс проклатöј шапитчöм: кывліс, мыј почтмејстер тани, і давај рöмпöштан возын бергавны: і сыладорсаңыс, і таладорсаңыс матыстчылас. Чајтö, бытö сiјö вöтлысö та бöрса, а сiјö, прöстö, тенö нерö, кор те бергöдчан.

М а р ј а А н т о н о в н а. да мыј-нö керан, мамеңка? Öткод-öд, кык час мыстi мi ставсö тöдмалам.

А н н а А н д р е ј е в н а. Кык час мыстi! Зев ыжыд атöб. Вот нiмкофалiн вочакуывнад! Кыз те ен гöгöрво шуны, мыј тöлыс мыстi јешчö буржыка позö тöдмавны! (*Öшiндö*

дшбдчд.) Еј, Авдоџа! А! Мыј, Авдоџа, те кывлін, сені во-
дма кодкд?.. Ен кывлы? Кушдм јој! Кинас макајтд? Мед
макајтас, а те ескд мед сылыс јуалін. Ен вермы сјјдс
тддмавны! Јурад ниндм абу, пыр жднјкјас пукалдны. А?
ддјд мунисны! да те ескд мед дод бдрсаыс котдртин.
Мун, мун, зјк пыр! Кылан, котдрт, јуас, кытчд мунисны
да бура јуас: мыјсама воыс морт, кушдмжык ачыс — кылан?
Вјдддлы дздс костддыс да ставсд тддмав, дај сјнјасыс
кушдмдс: сдддс амі абу, да пырыстдм-пыр-жд бдр лок,
кылан? ддјджык, ддјджык, ддјджык! (*Горзд, кытчдз оз
тупкысы занавес. Сјз занавесыс і вевттд кыкнанмысд
дшн дорын сулаліг тырјі.*)

Мдд ВддЧдМ

Ічдтк комната гдстінцаын. Волпас, пызан, чемодан, тыртдм сулеја,
сапдг, паскдм весалан шдтка да мукддтор

І ПЕТКддЧдМ

д с і п (*кујлд барскдј волпас вылын*). Чдртыд, кушдма
кындмдј сумалд, рушкуын сещдм ера-вара кылд, бытдкд
зон полк трубајасдн ворсд. Вот, огд вод гортд дај пом!
Мыј те шдктан керны? Мдд тдыс вылд-нн петіс, кыј
Пітерсан! Туын таргајтс фенгасд, гдлубчјк, а дні пукалд
да бдждс суркыаліс, і оз тдждыс. А тырміс ескд, дај зев
ескд тырміс прогон вылад; да мыј, вјдд те, колд быд
карын ассд петкдддлыны! (*Гтерд сјјдс.*) „Еј, дс і п, мун, вј-
ддддлы комнатасд, буржыкдс, да дбдд кор медса бурсд:
ме ог вермы сојны омдл дбдд, меным колд буржык дбдд“.
Лдсыд ескд вді, збылыс, мыјкд-кд тујана, да-дд прдстдј
јелістратішка! ¹⁾ Ветлыс-мунысјаскдд тддмасд, а сесса кар-
тідн—вот теныд і ворсддчін! Ек, ддзмі ташдм олдмсыс!
Збылыс, сјктын буржык: сјјд кдф абужык публјчндј, дај
тдждысдмыд ещажык, бостан аслыд бабадс дај кујлы
став немтд пдлафын да пјрдјјас сој. Но, код-нд вензд,
ферт, вескыда-кд шуны, Пјтерын овны медса бур. фенга-
ыд мед толкд вді, а олдыс вдснідік да політічндј:
кејатрјас, понјас теныд јдктдны, і быдтор, мыј колд. Сор-
ніддны быддн вдсніді фелікатностдн, гашкд-нд толкд дво-
ранстволы уступітас; мунан Шукін вылд — купечјас теныд
горздны: „Поштенндј!“; перевозд вужігдн пыжын чінов-
нјкјаскдд пукалан; компаніја ковміс — лавкад мун: сен те-

^{*)} Јелістратішка — регістратор кыв локногалдм. Коллежскіј
регістратор — цар дырјі медса ічдт чін гражданскдј служба вылын.

ныд кавалер вiсталас лагерјас јылыс да тiдмiдас; мыј вiсталi бид козув јенејас, сiз вот, кiпидiс вылыс моз ставсi аґан. Старука-офицерша пыралас; мукiд дырјис виґiдiлас сещiм горничнiј... фу, фу, фу! (*Шпынјалi да јурсi пыркiдiдi.*) Галантерејнi сорнитiм, чiртыд! Лок кыв некор он кывлы: бидiн тенид шуi ти. iбзмин подiн мунны — бoгт iзвозщикiс да пукав ачыд барiн моз, а он кiсјы мынтысны сылы — поґi: бид керка дорын ем сквiс ветлан iґiс, i те сiґи јуркнитан — некущiм сура тенi оз аґы. Oтигор омiл: мукiд дырји зев бура сојан, а мукiд дырјис — муртса шыгла он пот, кыґи, шуам, iни. A ставыс сiґi мыжа. Мыј сукiд вiчны? Батушкаыс мiдiдас сeнґа, мед-жi ескi сiґiс виґыштны-кутыштны — да, кытчiл.. мунис кутитны: iзвозщикiн ветлi, бидлун те суґiд белет кејатрi, а сен вејон мыґти, виґидан-да — i ыстi базар вылi вузавны выл фраксi. Мукiд дырјис ставсi мед-бiрја дiрiмiґыс лeґас, ас вылас ставыс колi сiмын сертуктор да шынелтор... Јеј-бог, збыл! дај нојыс сещiм бур, аґлицкiј! шaјт со ветымын сылы iти фракыс сувтас, а рынок вылын лeґас шaјт кыґыс, а брукијас јылыс i сорнитныс немтор — iк нинiмыс мунiны. A мыла? сы вiсна, мыј ужi оз кутчыс: сы пыфi, медем ескi должностi, сiґi мунi гулајтны прiшпект куза, картiiн ворсi. Ек, тајiс-кi ескi тiдiс пiрыс барiн! Сiґi ескi ез виґидлы, мыј те чiновник, а пескылтис дiрiмтi да сещiм пуж тенид сeтiс, лун нол ескi те гыжјасiн. Служитны-кi, — служит. Вот iни трактiршщик шуис, ог-пi сeт тiјанлы сојны, кытчiз онi мынтысiј важыс; но, а огi-кi мынтысi? (*Ышловiд-мiн.*) Ак, јенмiј те менам, кiт-нын ескi кущiмкi шыдтор! Кажитчi, сiз ескi iни став светсi i соји. Кодкi кылi; тыдалi, тајi сiґi локтi. (*Oдјi чечi волпас вылыс.*)

2 ПЕТКiОЧiОМ

Осiп да Хлестаков

Хлестаков. На, бoгт тајiс. (*Гeтi картузсi да бeфсi.*) А, бара тупласiмыд крiват вылын?

Осiп. Да мыла-нi ескi меным вiлi колi тупласны? Ег аґыв ме крiватi, али мыј?

Хлестаков. Ылiдлан, тупласiмыд; аґан, ставыс зугсiма.

Осiп. Да мыј вылi-нi сiґi меным? Ог-iмiј ме тiд, мыј сещiм крiватыс? Менам кокјас емiс: ме i сулалышта. Мыла меным тiјан крiватныд?

Хлестаков (ветлѣдлѣ комнатадыс). Віздѣлы сес, картузсыс, табак абу?

Осіп. Да кытыс-нѣ сылы лоныс, табагысмы? Ті нѣл лун сајын медбѣрјасѣ курітінныс.

Хлестаков (ветлѣдлѣ да уна ногѣн јумрѣдлѣ лѣб-јассѣ; севва шуѣ чорыд гѣлдсѣн). Кыззы... еј, Осіп!

Осіп. Мыј шѣктанныс?

Хлестаков (гораа, но оз-нын сещѣм чорыд гѣлдсѣн). Те ветлы сетчѣ.

Осіп. Кытчѣ?

Хлестаков (нѣтї-нын оз чорыд да гора гѣлдсѣн, а зев матѣ корѣмѣн-моз). Уліас, буфетѣ... Вістав сені... мед меным ѣбѣдајтны сетісны.

Осіп. Ог, ме і леччыныс ог кѣсы.

Хлестаков. Кыз те лыгтан, дурак?

Осіп. Да сіз; зік ѣткоѣ, кѣт і ветла, нінѣм сыыс оз ло. Кѣзайн шуіс, ог-пѣ севва сет ѣбѣдајтны.

Хлестаков. Кыз сіјѣ лыгтас не сетны? Вот јешчѣ сѣрѣм!

Осіп. „Јешчѣ“, шуѣ, „і городнічѣј дінѣ муна: кујім вежон барін феңга оз мынты. Ті-пѣ баріныкѣд“, шуѣ, „мошеннікјас, і баріныд тенад — плут“. „Мі-пѣ“, шуѣ, „тащѣм дармоједјастѣ да подлещјастѣ ағзывлім-нын“.

Хлестаков. А те і рад-нын, скѣбіна, пырыс-пыр сіјѣс ставсѣ меным віставлыны.

Осіп. Шуѣ: „Тагтѣ быдѣн воас, овмѣдчас, ужјѣзѣ пырас, бѣртінас і вѣтлыны оз поз“. „Ме“, шуѣ, „ог понды шуїтны, ме вескыда норасны, мед расправаѣ да турмаѣ“.

Хлестаков. Но, но, дурак, тырмас! Мун, мун, вістав сылы. Сещѣм лѣк кывја морт!

Осіп. Да лушчѣ ме ассѣ кѣзайнсѣ кора тіјан дінѣ.

Хлестаков. Мыла-нѣ кѣзайнсѣ? те мун ачыд вістав.

Осіп. Да, збылыс, судар...

Хлестаков. Но, мун, чѣрт текѣд! Кор кѣзайнсѣ. (Осіп мунѣ).

З ПЕТКѢЧѢМ

Хлестаков (ѣтнас)

Страст кущѣма кынѣм сумалѣ! Сіз неуна ветлыштї, најті, оз-ѣ прѣјфіт сумалѣмыс — оз, чѣртыд, оз прѣјфіт. Да, Пензаын-кѣ ескѣ ме ег куїт, тырміс ескѣ феңгај гортѣз мунны. Пехотиѣј капітан чорыда коковенітїс менѣ: шензымѣн, бесыд, штоссјастѣ вундалѣ. Быд-ставсѣ кущѣм-кѣ час четвѣрт пукаліс — і зікѣз куштїс. А ескѣ меным

страст окота-на вѳлі ськѳд ворсны. Тѳлкѳ-тај ез удајч-чы-а. Кущѳм омѳлк кар! Лавкајасыс нѳнѳм оз сетны ужѳн. Тајѳ-нѳн некытчѳ шогмытѳм. (*Шутлалѳ первој „Роберт-ѳјавол“ операыс мѳтыв, сесса „Не шеј ты мѳе, матушка“, а бѳрвылас — мыј вескалѳ.*) Некѳд оз кѳсјы локны.

4 ПЕТКѳДЧѳМ

Хлѳстаков, ѳсѳп да трактѳрыс слуга

С л у г а. Кѳзаѳн щѳктѳс јуавны, мыј тѳјанлы колѳ.

Х л ѳ с т а к о в. Віза олан, вокѳ! Но, мыј те, здоровѳ?

С л у г а. Слабог.

Х л ѳ с т а к о в. Но мыј, кызі тѳјан гѳстѳнѳцаныд? Ставыс-ѳ бура мунѳ?

С л у г а. да, слабог, ставыс бура.

Х л ѳ с т а к о в. Уна ветлыс-мунысыс?

С л у г а. да, тырмымѳн.

Х л ѳ с т а к о в. Кывзы, муса другѳ, сенѳ меным ѳнѳѳ ѳбѳд оз вајны, пѳжалујста, термѳдышт, мед ѳдјѳжык — аґзан, меным колѳ ѳбѳд бѳрын зік пыр-жѳ мыј-сурѳ ужыштны.

С л у г а. да кѳзаѳн шуѳс, ог-пѳ сесса сет. Сѳјѳ, буракѳ, кѳсјѳ вѳлі мунны талуи норасны городнѳчѳјлы.

Х л ѳ с т а к о в. да мыј-нѳ норасныс? Ачыд артышт, муса другѳ, кызі-нѳ? ѳд меным колѳ сојны. Таґнад ме верма зікѳѳ омѳлґчыны. Менам зев јона кынѳмѳј сумалѳ: ме ог шмонѳтѳмѳн тајѳс шу.

С л у г а. Сѳґ-с. Сѳјѳ шуѳ: „Ме сылы ѳбѳдајтны ог сет, кытчѳѳ оз мынтыс меным важыс“. Сещѳм-нѳн сылѳн вочакыв вѳлі.

Х л ѳ с т а к о в. да те бурѳд, вістав сылы.

С л у г а. да мыј-нѳ сылы сещѳмсѳ віставныс?

Х л ѳ с т а к о в. Те вістав сылы сурјознѳја, мыј меным колѳ сојны. Фенга — сѳјѳ аслыс... Сѳјѳ думајтѳ, бытѳѳ кызі сылы, мужѳкылы, нѳнѳмтор, оз-кѳ сој ѳтѳ лун, сѳз-жѳ ѳ мукѳдлы. Вот јешщѳ вылтѳр!

С л у г а. Пѳжалуј, ме вістала.

5 ПЕТКѳДЧѳМ

Хлѳстаков (ѳтнас)

Тајѳ зев лок, позѳ шуны, зік нѳнѳм-кѳ оз сет сојны. Сещѳма кынѳмѳј сумалѳ, кызі јешщѳ некѳр-на ез сумавлы. Паскѳмыс-кѳ мыјкѳ лѳґны вузавны-а? Гачѳс-лѳ мыј вузав-

ны? Ог, буржык-нын шыгялыштны да гортõ воны петербургса кoсгумõн. Жал, Јохим ез сет каретасõ, а лõсыд ескõ, чõртыд, гортõ воны каретаын. Шаркнитны етащõм чõртõн кущõмкõ сусед-помешщиклы килчõ дорас, пõнарјасõн, а õсипõс бõрас пастõдны ливрејаõ. Кущõма ескõ, ме чајта, ставныс шај-пај мунасны. „Код сещõмыс, мыј сещõмыс?“ А лакеј пырõ (*гонгõдчõ да петкõдлõ лакејõс*): „Иван Александрович Хлестаков Петербургыс, щõктанныд примитны?“ Најõ, невежајасыд, оз и тõдны, мыј сижõ лõ щõктанныд примитныыс“. На ордõ-кõ локтас кущõмкõ помешщик, сизі-и валитчас ош моз вескыда гõстиннõјõ. Кущõмкõ мича ныв динõ сибõдчан: „Сударына, кызі ме... (*Кижасõ зыралõ да кокнас шаркнитõ*). Ёфу! (*сõлыштõ*) весиг вукõдõ, сещõма кынõм сумалõ.

6 ПЕТКõдЧõМ

Хлестаков, õсип да слуга

Хлестаков. А мыј?

õсип. õбõд вайõны.

Хлестаков (*кучкõ кижасõ воча да улõс вылас кoкныдїка чечыштлõ*). Вайõны! вайõны! вайõны!

Слуга (*тõрелкајасõн да салфеткадн*). Кõзаин медбõрјаыс-нин сетõ.

Хлестаков. Но, кõзаин, кõзаин... Ме сõлышта тенад кõзаиныд вылõ! Мыј сен сещõмыс?

Слуга. Шыд да жаркõј.

Хлестаков. Кызі, толькõ кык блуд?

Слуга. Толькõ—с.

Хлестаков. Вот кущõм сõрõм! Ме тајõс ог примит. Те вїстав сылы: мыј тајõ, збылыс, ташõмыс!.. Тајõ еща.

Слуга. Абу, кõзаин шуõ, уна-пõ јешщõ.

Хлестаков. А соусыс мыла абу?

Слуга. Соус абу.

Хлестаков. Мыла-нõ абу? Ме ачым аззылі кукна динти мунигõн, сені уна вõлі лõсõдõны. да столõвõјын талун асывоз кущõмкõ кык женыдїк морт сõмга сõјисны дај јешщõ унатор мыј-сурõ.

Слуга. да сижõтõ ем, пõжалуј, да абу.

Хлестаков. Кыз абу?

Слуга. да абу-нин.

Хлестаков. А сõмга, а чері, а котлетјас?

Слуга. да сижõ сещõмјаслы, кодјас чїстõјжыкõс.

Хлестаков. Ак, те, дурак!

Слуга. Сїз-с.

Хлестаков. Порс-пі те локінік... Кыз-нõ најõ со-
жõны, а ме ог сој? Мыла-нõ ме, чõрт возмі, ог вермы
сізі-жõ? Најõ-õмõј-нõ абу сещõм-жõ мекод ветлыс-мунысјас?

Слуга. да тõдõмыс-нїн абу сещõмõс.

Хлестаков. Кущõмõс-нõ?

Слуга. Кущõмõс колõны. Најõ-нїн, тõдõмыс: најõ
сєнга мынтõны.

Хлестаков. Ме текõд, дураккõд, ог кõсјы сор-
нїтны. (*Чõвтõ шыд да сојõ.*) Мысама тајõ шыд? Те, прõс-
та, ва кїстõмыд тастїас: некущõм кõр абу, толкõ лок дука.
Меным оз ков тајõ шыдыд, вај меным мõдтор.

Слуга. Мї бостам-с. Кõзїан шуїс: онõ-кõ-пõ окотї-
тõј, оз і ков...

Хлестаков (*кїнас вїзõ сојансõ*). Но, но, но... дугды,
дурак! Те сенї велалõмыд мукõдјас дїнõ нужласны: ме,
брат, абу сіјõ рõдыс. Мекõд ог сõветујт... (*Сојõ*). Боже
мој, кущõм шыд! (*Возõ сојõ*). Ме чајта, нїбтї морт-на јеш-
щõ свет вылас ез сојлы ташõм шыдтõ: сылыс пыддї ку-
щõмсõ гõнјас павјалõны. (*Вундалõ курõг*). Ај, ај, ај, кущõм
курõг! Вај жаркõјсõ. Сенї шыдторјыс неуна колыштїс,
Õсїп, бост аслыд. (*Вундалõ жаркõј*). Мысама-нõ жаркõј
тајõ? Тајõ абу жаркõј.

Слуга. да мы-нõ сещõмыс?

Хлестаков. Чõртыс тõдас, мыј ташõмыс, толкõ
абу жаркõј. Тајõ чер жарїтõмаõс јаж пыддї. (*Сојõ*). Мошен-
нїкјас, каналлõјас! Мыјõн најõ вердõны? Черлыјасыд
вїсмасны, сојан-кõ ташõмтõ õтї кусõк. (*Чуннас гудјõ пїн
костыс*). Подлецјас! Рїк пу кырс код—нїнõмõн кыскыны
оз поґ; і пїнјасыд сõдасасны ташõм сојан бõрад. Мошен-
нїкјас! (*Вомсõ чышкалõ салфеткадн*). Сєсса нїнõм абу?

Слуга. Абу.

Хлестаков. Каналлõјас! подлецјас! да кõт ескõ
весїг кущõмкõ соус лїбõ пїрожнõј. Нємужтõмјас! Кулõны
толкõ ветлыс мунысјаслыс.

(*Слуга їдралõ да нуд тõдрелкајас щõщ Õсїпкõд*.)

7 ПЕТКÕДЧÕМ

Хлестаков, сєсса Õсїп

Хлестаков. Збыл, кыз быттõ ег і сој; толкõ дел-
мõдїс. Вõлї-кõ ескõ кõт поснї сєнга, поґїс мõдõдлыны ба-
зарõ да нõбны кõт булкі.

Õсїп (*пирõ*). Сенї мылакõ городнїчõј локтõма, тõдма-
сõ да јуасõ тїјан јылыс.

Хлестаков (*повзõ*). Вот тєныд і на! Есщõм бес, трактїр-

щкыд, удітōма-нын норасны! Мы, збыльыл-кō сїѳ кыскас менō турмаѳ? Мы-нō? Благороднōй ногон-кō, ме пōжалу!.. Ог, ог, ог кōсѳ. Сени карас лужалōны офїцерѳас да јōз, а ме, кыз нароснō, петкōдлі шаплунōс да мїгнїтчі ѳтї купеч нывкōд... Ог, ог кōсѳ... да мы сїѳ? Кыз сїѳ лыстō збыльс? Мы ме сылы, купеч-ѳмōј алї ремесленнїк? (*Збоферїтчѳ да вескōдчѳ*.) да ме сылы вескыда шуа: „Кыз тї лыстанныд? Кыз тї...“ (*Ќѳс ворон бергалѳ; Хлестаков кельдѳѳ да јѳжгылтчѳ*).

8 ПЕТКōдчōм

Хлестаков, городнїчѳј да добчївскїј. (Городнїчѳј), пырѳм мыстїыс, сувтѳ. Кыкнаныс кымнїкѳздук пѳмѳмѳн вїзѳѳѳны мѳда-мѳд выланыс, сїнѳаснысѳ былс-мѳѳѳмѳн).

Городнїчѳј (*полѳмѳыс ѳеуна лїчмуныштѳ да кїрассѳ ѳужѳѳѳ „по швам“*). Желажта здравствутны!

Хлестаков (*коправѳ*). Мојо поштеније!..

Городнїчѳј. Енѳ сївїтѳј.

Хлестаков. бнѳмтор...

Городнїчѳј. Менам мог, кызї тајѳ карса началнїклѳн, тѳждысны сы вѳсна, медым ветлыс-мунысѳаслы да став благороднōй јѳзлы некущѳм тешкѳѳѳмѳас...

Хлестаков (*первој ѳеуна мыкталѳ, но вїсталѳм помланыс сорнїтѳ гораа*). да мы-нѳ керны... Ме абу мыжа... Ме, збылыс, мынта... Меным ыстасны деревнасан. (*Бобчїнскїј вїзѳѳѳ ѳѳс сајсан*). Сїѳ јонжыка мыжа: јаж меным сетѳ сещѳм чорыѳѳс, бытѳѳ кос пу; а шыдыс,—сї-јѳ, чѳртыс тѳдас, мы сетчѳ кїстѳма, меным лої којыштны сїѳс ѳшїѳ пыр. Сїѳ менѳ шыгїѳн мѳрїтѳ лун-лун... щаж сещѳм тешкоѳ: черї дук кылѳ, а оз щаж кѳр. Мыла-нѳ ме... Вот јешѳѳ вылтор!

Городнїчѳј (*полѳмѳн*). Енѳ сївїтѳј, ме, збылыс, абу мыжа. Базар вылын менам јаж пыр зев бур. Вајѳны холмогорса купечѳас, јур-саѳа јѳз дај бур морттујаѳс. Ме ог і тѳѳ, кытыс сїѳ бостѳ сещѳмсѳ. А мыкѳ-кѳ абу сїзі, сек... Позас меным вѳзїѳны тїјанлы мунны мекѳѳ мѳѳ патераѳ?

Хлестаков. Ог, ог кōсѳ! Ме тѳда, мы лѳѳ мѳѳ патераыс: шуны-кѳ—турмаѳ? да кущѳм право тїјан ем? да кыз тї лыстанныд?.. да вот ме... Ме служїта Петербургын. (*Збоферїтчѳ*.) Ме, ме, ме...

Городнїчѳј (*ѳѳкѳ*). О, госноѳѳј те јенмѳј, кущѳм скѳр! Ставсѳ тѳѳмалѳма, ставсѳ вїсталѳмаѳс проклатѳј купечѳасыд!

Хлестаков (*збожддчдмдн*). Да вот ті кѣт тани асланыд став командананыд—ог мун. Ме вескыда міністрлы! (*Камддд пызанд кабырнас.*) Мыј ті? мыј ті?

Городничѣј (*нужддчдмдн да став тушанас тіралдмдн*). Мілутѣј, енѣ пѣгубитѣј! Гѣтыр, поснѣ челаф... енѣ вѣчѣј шудтѣм конѣр мортѣ.

Хлестаков. Ог, ме ог кѣсы. Вот јешщѣ! меным кущѣм фелѣ? Сы вѣсна, мыј тіјан гѣтыр да челаф, меным колѣ турмаѣ мунны, вот кущѣм лѣсыд! (*Бобчинскіј вѣзддд дздсдд да повѣдмдн зѣбсд.*) Ог, зев ыжыд пасѣбѣ, ог кѣсы.

Городничѣј (*тіралдмдн*). Тѣдтѣмлуној вѣсна, јѣј-бог, тѣдѣмлуној вѣсна. Нѣнѣмѣн ог сузсы... Асныд изволтѣј артыштны: каѣенној жалѣваннѣ оз тырмы весѣг шај-сакар вылѣ. Кущѣмкѣ калымјас-кѣ вѣліны, сѣјѣ зев ешанѣк: сојыштны мыјкѣ да платѣтѣ гоз вылѣ. Шуны-кѣ унтер-офіцер дѣва јывсыд, кодѣ занѣмајтѣѣ купечествоѣн да кодѣс ме бытѣдкѣ розгаавлѣ, сѣјѣ лѣж, јѣј-бог, лѣж. Сѣјѣс лептѣсны менам злѣфѣјас: најѣ сешѣм јѣз, дасѣс весѣг меным долѣс бостны..

Хлестаков. Да мыј? меным некущѣм фелѣ абу наѣз. (*Мѣвпалѣг моз.*) Ме ог тѣд вот, сѣмын, мыјла ті сорнѣтаннѣ злѣфѣјас јылыс лѣбѣ кущѣмкѣ унтер-офіцер дѣва јылыс... Унтер-офіцер гѣтыр зѣк мѣдтор, а менѣ ті онѣ лыстѣ розгаавны, сетѣѣз тіјанлы ылын... Вот јешщѣ! вѣздѣ те кущѣм!.. Ме мынта, мынта фенгасѣ, но ѣні менам абу. Ме сѣјѣн і пукала тани, мыј ѣтѣк кѣпѣјка весѣг менам абу.

Городничѣј (*бокѣ*). О, муфѣр штука! Ек кытѣѣ кусынтѣс! кущѣм ру лѣзіс! гѣгѣрво, кодлы окота! Он тѣд, кодар боксан і бостсыны. Но, да вѣдлам-нѣн, кѣт мыј ез ло! Мыј лоны—лоѣ, вѣдлам кызкѣ-мыјкѣ. (*Гораа.*) Тѣ-кѣ зѣкѣз ѣскалѣммыд сѣмыс лѣбѣ мыјкѣ мукѣдторјыс, ме тајѣ здукын-жѣ гѣтов служѣтны. Менам мог отсавны ветлыс-мунысјаслы.

Хлестаков. Вајлѣј, вајлѣј, уждылѣј меным! Ме пырыс-пыр-жѣ мынтыса трактѣршщѣклы. Меным ескѣ толкѣ шајт кыксо, лѣбѣ кѣт весѣг і ешажык.

Городничѣј (*мычѣ гумага фенгајас*). Стѣч кыксо шајт, кѣт і лыфны енѣ трудѣтѣѣј.

Хлестаков (*бостѣ фенгасѣ*). Сѣлѣмсан атѣбала. Ме тіјанлы пырыс-пыр-жѣ мѣдѣда фѣревнѣсан... менам сѣјѣ друг артмас... Ме аѣза, ті благородној морт. Ѣні мѣд фелѣ.

Городничѣј (*бокѣ*). Но, слабог! фѣнга бостѣс. Ѣні, тыдалѣ, фелѣ ладмас. А ме сылы, кыксо пыфныд, век-жѣ нѣл соѣс сујыштѣ.

Хлестаков. Еј, Осип! (*Осип пырә.*) Корлы татчә трактірсә слугасә. (*Городничѡлы да добчинскіѡлы.*) А мыј-нѡ ті сулаланнѡ? Вѡчѡј сещѡм бур, пуксѡј. (*добчинскіѡлы.*) Пуксѡј, сѡлѡмсаң кора.

Городничѡј. Нинѡм, мѡ і сѡ, сулалыштам.

Хлестаков. Вѡчѡј сещѡм бур, пуксѡј. Ме ѡні збылыс аҗа тіјанлыс вѡсса бурсамнытѡ да бурлуннытѡ: а-ѡд, вескыда вѡставны, ме чѡтлі, мѡса ті локтинныд сѡјѡн, ме менѡ... (*добчинскіѡлы.*) Пуксѡј! (*Городничѡј да добчинскіѡ пуксѡны.* *Бобчинскіѡ віҗдѡд дҗдсдд да кывзыѡд.*)

Городничѡј (*бокѡ*). Колѡ смелжыкѡн лѡны. Сѡјѡ кѡсѡ, ме сѡјѡс лыдѡисны инкоҗытоѡн. Ладнѡ, петкѡдлам і мѡ суслуннымѡс: леччысам, кыз бытѡ нѡті огѡ і тѡдѡ, мыј-сама тајѡ морт. (*Горaa.*) Мѡ, служба делѡјасѡн ветлігѡн, вот Петр Иванѡвич добчинскіѡкѡд, татчѡс помешчѡккѡд, нарѡнѡ пырѡм гѡстѡницаѡ, меҗым тѡдмавны, бура-ѡ віҗѡны ветлыс-мунысјасѡс. Ме-ѡд ог сѡ, кызѡ мукѡд городничѡј, кодлы некытчѡҗ некущѡм мог абу; а ме, ме, службаыс-кынҗѡ, јешщѡ, кызѡ јѡзѡс раҗѡјтыс хрѡстѡанѡн, кѡсја, ме быдѡнѡс вѡлі бура прѡмѡтѡма—і вот, бытѡ награда пыдѡдѡ, случајыд сетѡс сещѡм бур тѡдмасѡм.

Хлестаков. Ме ачым сѡ-жѡ зев рад. Тѡјантѡг ме, вескыда шуны, дыр ескѡ пукалі тѡні: некыз ег тѡд, мыјѡн мынтысны.

Городничѡј (*бокѡ*). Да, вѡставлы! ег тѡд, мыјѡн мынтысны! (*Горaa.*) Лыста-ѡ јуавны: кытчѡ да кущѡм местајасѡ изволітаннѡд мунны?

Хлестаков. Ме муна Саратовскѡј губерњаѡ, аслам деревњаѡ.

Городничѡј (*бокѡ, нерван чужѡм серѡн.*) Саратовскѡј губерњаѡ! А? і оз гѡрдѡд! О, да такѡ колѡ суга кутны пелтѡ! (*Горaa.*) Бур делѡ изволітѡмныд бостсыны. ѡд вот, тујјас јылыс: ѡтарладорсаң, шуѡны, дыр вѡвјас сеттѡмлапѡ дѡзман, а-ѡд мѡдарла дорсаң—вежѡрыдлы шојчѡгтор. Тѡ-ѡд, кѡнкѡ, јѡнжыкасѡ асланыд гажлун вѡсна мунанныд?

Хлестаков. Ог, баҗушка менѡ корѡ. Лѡгасѡма старѡкыд, мыјла ѡнѡҗ ег выслужѡтчы Петербургын. Сѡјѡ чѡјтѡ, сѡ вот воѡн да пырыс-пыр теныд Влаҗѡмир орѡен морѡсад і ласкѡсны. Ме ескѡ ассѡ сѡјѡс мѡдѡдѡ тѡјласыштны канцелѡрѡјјасѡдыд.

Городничѡј (*бокѡ*). Кора віҗѡдлыны, кущѡм пулајас кѡстѡлѡ! Дај пѡрыс баҗсѡ гартыштѡс! (*Горaa.*) І дыр кежлѡ изволітаннѡд мунны?

Хлестаков. Збылыс, ог тѡд. ѡд менам баҗ—асныра да јѡј, пѡрыс кушманыд, зѡк кер код. Ме сылы вескыда

шуа: кыз гажныд, ме ог вермы овны Петербургтөг. Мы понда-нө, збылыс, меным воштыны олөмөс мужікјаскөд? Öні мөдпөлөс коланторјас; менам сөлөмөј велөдчөм вөсна космө.

Г о р о д н и ч ö j (бокө). Лөсыда көрталіс гөрөдсө. Сө-рө, сөрө—і некытіоз ор. А-өд кушөм статөм, лапкыдк, кажітчө, гыжјөн ескө і ламөдышті тајөс. Но да, енлы! те менам сорнітан-на. Ме-нын тенө щөкта унжык виставны (Гораа.) Вескыда ізволітанныд шуны. Мыј позө вөчны пемыдінад? Вот-өд көт ескө і тани: војсө он уз, старајт-чан отечество вөсна, он жаліт нінөмтор, а наградаыд, он-на төд јешщө, кор лоас. (Віздәлө гөгөр комнатасө). Кажітчө, тајө комнатаыс неуна улсов?

Х л е с т а к о в. Лөк комната дај лудікјас сещөмөс, кушөмјасөс ме некытыс ег аззывлы: понјас моз курчча-сөны.

Г о р о д н и ч ö j. Висталөј! еташөм велөдчөм гөст, кодјассан терпітө?—кушөмкө негоднөј лудікјассан, кодјас-лы ескө і свет вылас ез ков чужлыныс! Бытө, весіг пемыд тајө комнатаас?

Х л е с т а к о в. Да, зік пемыд. Көзәин мода бостөма—сісјас оз сет. Мукөд дырјі мыкө окота ужыштны, лыд-фысыштны, лөбө дум бостас мыкө гіжыштны—ог вермы: пемыд, пемыд.

Г о р о д н и ч ö j. Лыста-ө корны тіјанөс?.. но ог, ме ог сулав.

Х л е с т а к о в. А мыј?

Г о р о д н и ч ö j. Ог, ог! Ог сулав, ог сулав.

Х л е с т а к о в. Мыј-нө сещөмыс?

Г о р о д н и ч ö j. Ме ескө көсјі... Менам керкаын ем тіјанлы зев лөсыд комната, југыд, спокојнөј... Но ог, ачым чувствуйта, сіјө-нын вывті ыжыд чест... Енө лөгасөј—јей-бог, вөзјі прөст сөлөмсан.

Х л е с т а к о в. Мөдарө, ме зев нөмкөд пырыс. Меным лөсыджык частнөј керкаын, еташөм кабадын дырыс.

Г о р о д н и ч ö j. А ме-нын сещөм рад лоа! Акушөм-нын гөтырлы лөө нөмкөд! Менам сещөм-нын самөј: гөстјасөс прімітны велалөма зола дырсан, торја-нын, гөстыд-кө ве-лөдчөм морт. Енө думажтөј, бытөкө ме шуа тајөс лөст-чөм куза, ог, менам сіјө вөсөмыд абу, шуа зік тыр сөлөм-сан.

Х л е с т а к о в. Зев ыжыд пасібө. Ме ачым сіт-жө—ме ог радејт кык бана јөзөс. Меным зев кажітчө тіјан вөсса сорныныд да бурлунныд, і ме ескө, вескыда вистала, уи-

жыксё ескё нинём ег і кор, медтыкё вёлі ме дор сулалём
да менё уважајтём, уважајтём да ме дор сулалём.

9 ПЕТКОДЧОМ

Најё - жё да трактёрса слуга, бёрсаыс Осіп. (Бобчін-
скіј вірэдчё дэрсёд).

Слуга. Изволітінныд корны?

Хлестаков. Да; вај шщёт.

Слуга. Ме-нін ёнтај сеті тіянлы мёд шщёт.

Хлестаков. Ме ог-нін помніт тенсыд төлктём шщёт-
јастё. Вістав: уна-ё сен?

Слуга. Ті изволітінныд первој луннас корны ёбёд, а
мёд луннас толкё сёмга закусітінныд і сесса пондінныд
ставсё ужён боставны.

Хлестаков. Дурак! јещё бостсіс артавы. Ставыс
уна-ё колё?

Городнічёј. да ті енё изволітёј тэждысны: сіјё
вічыглас. (Слугалы.) Весас татыс, теныд мёбёдасны.

Хлестаков. Збылыс, сізі і ем. (Зёбё дёнгасё. Слу-
га мунё. Озёсёд вірэдлё Бобчінскіј.)

10 ПЕТКОДЧОМ

Городнічёј, Хлестаков, бобчінскіј

Городнічёј. Оз-ё ков тіянлы вірэдлыны ёні ку-
щём-сурё заведёніјас міјан карыс, кыз шуам—богоуд-
нојјасёс да мукёдјасёс?

Хлестаков. А мыј сен сещёмыс?

Городнічёј. А сіз, вірэдланныд, кущёма міјан фе-
ланым мунё... Кущём пёрадок... ветлыс-муныслы...

Хлестаков. Ыжыд німкоё пырыс, ме гётов. (Боб-
чінскіј јурсё мыччё дэрсёд.)

Городнічёј. Сіз-жё, лоё-кё тіјан окофідомныд, се-
тысан ујездној школаё, вірэдлыны, кущём пёрадокён міјан
наукајас сетсёны.

Хлестаков. Поэё, поэё.

Городнічёј. Сесса, желајтанныд-кё вірэдлыны ост-
рог да карса турмајас—азыланныд, кызі мі вісам преступ-
нікјасёс.

Хлестаков. да мыјла-нё турмајассё? Мі лущё-
нін вірэдлам богоудној заведёніјассё.

Городнічёј. Кызі тіянлы угоднё. Ті кызі кёсјанныд-
асланыд екіпажын, алі мекёд щёщ менам доффын.

Хлестаков. да, ме лущё тіјан доффын муна.

Городнічөј (Добчинскілы). Но, Петр Иванович, тїянлы өні места абу.

Добчинскіј. Нїнөмтор, ме сізі.

Городнічөј (*нөжжөнікөн Добчинскілы.*) Кывзы: ті котөртөј, сөмын котөрөн, став выннад, да нуөј кык записка: өтісө богоугоднөј заведеңіеө Земланикалы, а мөдсө гөтырлы. (*Хлестаковлы.*) Лыста-ө ме корны гіжыштны тїян дырїі гоз-мөд кыв гөтырлы, медым сіјө лөсөдчїс прїмітны почотнөј гөстөс?

Хлестаков. Да мыҗла-нө? А, ме вөсна, со сенї і чернілаыс, толкө бумагаыс—ог төд... Гашкө етіјө шщөт вылас?

Городнічөј. Метатчө гіжышта. (*Гїжө да сы костї аслыс горнїтө.*) А вот віқөдлам, кыз мөдас, делөыс завтрак бөрын, да кыз рушкау сулеја бөрын. да ем мїян губернскөј маҗера: віқөдныс абу зев мїча, а слөнөс ускөдас кокҗывыс. Толкө ескө меным төдны, кодї тајө тащөмыс да мыҗещ колө таыс віччысны. (*Гїжсөм мысты ветө Добчинскілы, сіјө мунө өзөслаң, но секі өзөсыс чуктө да саҗас кывзымыс Бобчинскїј өзөсыскөд щөщ усө сцена вылө. Ставныс өјкнїтөны. Бобчинскїј чеччө.*)

Хлестаков. Мыҗ? ен-ө доҗмө ті кыткө?

Бобчинскіј. Нїнөмтор, немтор-с, некущөм падмөм-с, сөмын нырвылөј ічөтїка нөлскөбтїс. Ме пырала Хрїстіан Иванович өрдө: сылөн ем сещөм пластыр-с, сіјөн тајө і бурдас.

Городнічөј (*Бобчинскілы дївітан пасҗас петкөдліг моз, Хлестаковлы.*) Тајө нїнөмтор-с. Копрасөмөн кора, пөжалуҗте! А тїян слугалы ме вістала, мед чемоданнытө нуїс. (*Өвїплы.*) Муса друг, те ну ставсө ме өрдө, городнічөј өрдө—теныд быдөн индас. Кора сөлөмсаң! (*Леҙө возвылас Хлестаковдс да мунө сы бөрса; но бергөдчылө да дївітөмөн шуалө Бобчинскілы.*) Но, і ті! Енө азрөј мөд места усныны! І нужөдчїс, бытөтө, чөртыс төдас, мыҗ сещөмыс. (*Мунө; сы бөрса Бобчинскїј. Занавес тупкысөд.*)

КОҖМӨД ВӨЧӨМ

Комната, көні мушїс медвоҗҗа вөчөм.

І ПЕТКӨДЧӨМ

Анна Андрејевна, Марҗа Антоновна (сулалөнім өшін дорын важ мозыс-на).

Анна Андрејевна. Но вот, зөң час-нїн віччысам, а ставсө те аслад јөјталан щапїтчөмнад: зїкөз-нїн паста-

сіс, оз по! јешчѣ колѣ ноксыны... Абу ескѣ колѣма талыс нѣтѣ кывзыны. Есчѣм забеднѣ! бытѣ нарoснѣ, нѣтѣ лов! кыз бытѣ ставыс кулѣма.

Марја Антоновна. да збылыс, мамеңка, минутмѣд мыстѣ ставсѣ тѣдмалам. Регыд-нын Авдоґјалы колѣвоны. (*Віздѣ ѡшнѣд да горѣдѣ.*) Ах, мамеңка, мамеңка! кодкѣ локтѣ, со улыч помас.

Анна Андрејевна. Кѣні локтѣ? Тенад пыр кушѣмкѣ фантазіјас. Но, да, локтѣ. Код-нѣ тајѣ локтѣ? Ічѣтѣк тушаа... фрака... Код-нѣ тајѣ? А? Тајѣ, збылыс, забеднѣ! Код-нѣ ескѣ ташѣмыс вермас лоны?

Марја Антоновна. Тајѣ добчѣнскѣј, мамеңка!

Анна Андрејевна. Кушѣм добчѣнскѣј! Теныд век друг думвылад усѣ сещѣмтор... Нѣтѣ абу добчѣнскѣј. (*Чышјандн макајтѣ.*) Еј, тѣ, локтѣј татчѣ! ѡдјѣнжык!

Марја Антоновна. Збылыс, мамеңка, добчѣнскѣј.

Анна Андрејевна. Но, вот, нарoснѣ, меѣ толкѣ вензыны. Шуѣны теныд—абу добчѣнскѣј.

Марја Антоновна. А мы? а мы, мамеңка? Азған-ныд, добчѣнскѣј.

Анна Андрејевна. Но, да, добчѣнскѣј, ѣні ме азға, —мыыс-нѣ те венған? (*Чуксалѣ ѡшнѣдыс.*) ѡдјѣнжык, ѡдјѣнжык,—тѣ назѣн локтанныд. Но, мы, кѣнѣс најѣ? А? да вѣсталѣј сетысаң—зік ѡткоѣ. Мы? Зев стрѣг? А? Мужѣкѣј, мужѣкѣј? (*Ғеуна вешјыштѣ ѡшнѣ дорғыс, дѣзмѣмдн.*) Сещѣм јѣј: кытчѣз комнатаѣ оз пыр, нѣнѣмтор оз вѣставѣ

2 ПЕТКѢДЧѢМ

Најѣ-жѣ да добчѣнскѣј

Анна Андрејевна. Но, вѣсталѣј пѣжалујста: но, абу-ѣмѣј јанзім тѣјанлы? Ме куш тѣјан вылѣ набејтчылі, кызѣ пѣрабочнѣј морт вылѣ: ставныс друг пышјісны, дај тѣ сетчѣ-жѣ на бѣрса! І ме вот ѣнѣз некодсаң толк ог вермы корсны. Абу-ѣмѣј јанзім тѣјанлы? Ме пыртлѣ тѣјанлыс Ваңечкатѣ да Лѣзаңкатѣ, а тѣ со мыј мекѣд вѣчѣнныд! добчѣнскѣј. Јеј-бог, кумушка, сы ѡдјѣ котѣрті вѣставны тѣјанлы ассаң чолѣмбытѣ, зікѣз лолѣј тырѣ. Вѣза оланныд, Марја Антоновна!

Марја Антоновна. Здравствуйте, Петр Иванѣвич!

Анна Андрејевна. Но, мы? Но, вѣсталѣј: кызѣ да мыј сенѣ?

Добчѣнскѣј. Антон Антоновѣч мѣдѣдѣс тѣјанлы гѣжѣдтор.

Анна Андрејевна. Но, да кодзі сійо сещомыс? генерал?

Добчинскіі. Абу, абу генерал, а оз уступіт генералыды: сещом образованіе да выло пуксан сам-с.

Анна Андрејевна. Аі сізко, сійо бурещ сійо і ем, код жылыс вѡлі гіжѡмаѡс мужікојлы.

Добчинскіі. Настојашщѡі. Ме сійѡс медвојдѡр тѡді щѡщ Петр Іванѡвчкѡѡ.

Анна Андрејевна. Но, вісталѡі: кызі да мы?

Добчинскіі. Да, слабог, ставыс-на бур. Первојсѡ сійѡ прімітіс Антон Антоновічѡс неуна скѡра, да-с; скѡраліс да шуаліс: гѡбтїніцаад-пѡ ставыс лок-і, сы орѡѡ-пѡ оз мун-і, сы понда-пѡ оз кѡсјы турмаын пукавын-і; но сесса, кызі тѡдмаліс Антон Антоновічлыс мыжтѡмлунсѡ да кызі сыкѡѡ јонжыка сорнітчісны, пырыс-пыр вежіс мѡвпјассѡ да, слабог, ставыс муніс бура. Оні најѡ мунісны віѡѡлыны богоугоднѡі заведевіејас... А сізѡ, вескыда шуны, Антон Антоновіч чайтлісны-нін, ез-ѡ вѡв гуса донос; ме ачым щѡщ неуна повчышті.

Анна Андрејевна. Да тіјанлы-нѡ мыјыс повныс? ті-ѡѡ онѡ служітѡ.

Добчинскіі. Да сіз, тѡданныд, кор вельможа сорнітѡ, кызко полан.

Анна Андрејевна. Но мыј-нѡ... тајѡ ставыс, поѡѡ шуны; болгѡм. Вісталѡі: кушѡмжык сійѡ ачыс? мыј—пѡрыс алі том?

Добчинскіі. Том, том морт, ар кыз кујма; а сорнітѡ зік пѡрыс моз. „Поѡѡ“, шуѡ, „ме ветла сетчѡ-і, сетчѡ-і...“ (шенасѡ кіјаснас.) сещом лѡгыда сылѡн артмѡ. „Ме“ шуѡ, „і гіжны і лыддысны рафејта; но мешајтѡ“, шуѡ, „комнатаас неуна пемыд-да“.

Анна Андрејевна. А ачыс кушѡмжык сійѡ: сѡдов алі јежгов?

Добчинскіі. Абу, јонжыкасѡ мугов, дај сінјасыс сещом візулѡс, кыз посніфік зверјас, смущајтѡны весіг.

Анна Андрејевна. Мыј тані гіжѡ сійѡ меным запіскаас? (Лыдѡѡ.) „Термаса теныд јубртны, сѡлѡмшѡр, мыј ме вывті јона жугылмылі; но јен мілѡст вылѡ нафејт-чѡмѡн, кык сола ѡгуречыс торјѡн да порціја жын пѡкјыс шајт да кызвіт ур...“ (Сувѡѡ). Ме нінѡм ог гѡгѡрво: мыјла-нѡ тані ѡгуречјасыс да пѡкјыс?

Добчинскіі. А, тајѡс Антон Антоновіч гіжісны термасѡмнысла кушѡмкѡ гіжѡда гумага вылѡ: сетчѡ кушѡмкѡ щѡт вѡлі гіжѡма.

Анна Андрејевна. А, да, збыл. (Возѡ лыдѡѡ).

„Но, јен мѣлѣст вылѣ наѣѣтѣомѣн, тыдалѣ ставыс бѣра помасас. Лѣсѣд ѡдѣнжык ыжыд гѣстлы комната, кодѣс-тај кѣѣјѣтѣма вѣж шпалѣрѣн; ѡбѣд кѣжлѣ содтѣд лѣсѣдны ен тѣждыс, мѣ закусітам богоугоднѣй завѣсѣнѣеын, Артѣмѣй Фѣлѣппѣвич ордын, а вѣна щѣкты унжык; вѣстав купеч Абдулѣнлы, мед ыстѣс медѣа бурѣсѣ, а нѣ-то ме пузѣвта сылыс став пѣгрѣбѣсѣ. Тѣныд кѣтѣ околѣмѣн, сѣлѣмшѣр, кола тѣнад Антон Сквозык-Смуханѣвскѣй“... Ах, боже мај! Тајѣс-ѡд ѡдѣнжык колѣ. Еј, код сен? Мѣшка!

Добчѣнскѣй (котѣртѣ да чуксалѣ ѡзѣсѣд) Мѣшка! Мѣшка! Мѣшка! (Мѣшка пырѣ).

Анна Андрејевна. Кывзы, котѣртлы купеч Абдулѣн орѣдѣ... Сулавлы, ме сѣта тѣныд запѣскатор (пукѣсѣ пызан дѣрд, гѣжѣ запѣска да сы костѣ шуалѣ), тајѣ запѣскасѣ те сѣт кучер Сѣдѣрлы, мед сѣјѣ котѣртлас тајѣн купеч Абдулѣн орѣдѣ да вѣјас сѣтыс вѣна. А ачыд пырыс-пыр мун да буржыка лѣсѣд есѣјѣ комнатасѣ гѣстлы. Сѣтѣѣ сувтѣд крѣваѣ, мыссан доз да мукѣдтор.

Добчѣнскѣй. Но, Анна Андрејевна, ме ѡнѣ ѡдѣнжык котѣрта вѣѣдѣлыны, кыѣ сѣјѣ сенѣ тѣдмасѣ.

Анна Андрејевна. Мунѣј, мунѣј! ме ог кут тѣјанѣс.

З ПЕТКОДЧѢМ

Анна Андрејевна да Марја Антоновна

Анна Андрејевна. Но, Машѣнка, мѣјанлы ѡнѣ колѣ вѣччыштны. Сѣјѣ столѣцаса штучка: јѣнмѣј вѣѣ, мед ескѣ мѣјыскѣ ез сѣрав. Тѣныд медѣа лѣсыд паставны ассѣд поснѣфѣк убѣркіа кѣлыдлѣз платѣтѣтѣ.

Марја Антоновна. Фу, маменка, кѣлыдлѣзѣс! Мѣным нѣтѣ оз гланѣтчы: Лѣапкіна-Ѣапкіна ветлѣ кѣлыдлѣзѣн-ѣ, Ѣемланѣкалѣн нылыс сѣѣ-жѣ кѣлыдлѣзѣн-ѣ. Ог, лушѣѣ ме пастала поснѣ убѣркіа чѣветјаса платѣтѣѣс.

Анна Андрејевна. Чѣветјаса!.. Збылыс, шуан—медтыкѣ ескѣ паныд мунны мѣным. Сѣјѣ тѣныд јѣнжыка мунас сы понда, мѣј ме кѣсја паставны кѣлыдвѣжѣс; ме зѣв раѣјта кѣлыдвѣжѣсѣ.

Марја Антоновна. Ах, маменка, тѣјанлы оз мун кѣлыдвѣжыд!

Анна Андрејевна. Мѣным кѣлыдвѣж оз мун?

Марја Антоновна. Оз мун; ме мѣј угѣднѣй сѣта, оз мун: сы вылѣ колѣ, медым сѣјјасыд ѣк сѣѣѣс вѣліны.

Анна Андрејевна. Вот лѣсыд! А мѣнам-ѡмѣј сѣјјасѣј абу сѣѣдовѣс? Самѣј сѣѣдовѣс. Кушѣм нѣнѣмабуѣс

болгö! Кыз-нö абу сöдовöс, кор ме ас жылыс гадайтча пыр кресті крала вылö?

Марја Антоновна. Ах, маменка! Ті јонжыка червон крала.

Анна Андрејевна. Сөрöм, әик сөрöм. Ме некор ег вöвлы червон кралаөн. (*Öдјö мунö щöщ Марја Антоновнакöд да сцена сажын шуалö*). Есщöм тор друг думвылас усö! Червон крала! Јенмыс тöдас,—мыј сещöмыс! (*Најö мунöм бöрын вөссöны öзöсјас да Мiшка шыблалö јог; мöд öзöсöд пырö Öсip, јурвылас чемодан.*)

4 ПЕТКÖДЧÖМ

Мiшка да Öсip

Öсip. Кытчö тани?

Мiшка. Татчö, дадушка, татчö!

Öсip. Енлы, леэ первој шојччыштны. Ок те, шог пыкан олөмöј! Щыг кынöмыд вылö быдсама ноп кажитчö сöкыдөн.

Мiшка. Мыј, дадушка, вiсталöј: регыд локтас геңералыд?

Öсip. Кущöм геңерал?

Мiшка. Да барiныд тiјан.

Öсip. Барiн? Да кущöм сiјö геңерал?

Мiшка. А абу-өмöј геңерал?

Öсip. Геңерал, да толкö мöд боксаыс.

Мiшка. Мыј-нö сiјö, ыжыджык али iчöтжык прамöј геңералыс?

Öсip. Ыжыджык.

Мiшка. Öд те кущöм! Мiса-жö мiјан ставыс шыҗисны.

Öсip. Кыззыв, зонмöј: ме вiчöда-да, те пелк четiна; лөсöдышт мыјкö сојыштны!

Мiшка. Тiјанлы, дадушка, нiнөмтор-на абу гöтов. Прөстöј сојантö тi онö пондö сојны, а вот, кызi тiјан барiныд пуксас пызан сажö, секи i тiјанлы сiјö-жö сојанторјас сетасны...

Öсip. Но, а прөстöјыс-нö мыј тiјан ем?

Мiшка. Шыд, рок да пiрөгјас.

Öсip. Вај сiјöјасöс, шыдсö, роксö i пiрөгјассö. Немтор, ставсö сојны пондам. Но, пыртам чемодансö. Мыј, сенi ем мöд петанин?

Мiшка. Ем. (*Кыкнанныс нудны чемодансö бокаса комнатаö.*)

5 ПЕТКÖДЧÖМ

Квартальöјјас паскыда востöны öзöс. Пырö Хлестаков, сы бöрсан городничöј, сөсөса богоугоднöј заведөнијејас

вылыи попечітєд, школајас вылыи смотрітєл, добчін-скіј да Бобчінскіј, вырас пластыр ласкѡма. Городнічѡј індѡ кварталнѡјјаслы жожеыс бумагатор—најѡ ускѡдчѡшы да бостѡны сіјѡс мѡда-мѡднысѡ тојдалігтыр, кашкѡмѡи.

Хлєстакѡв. Бур заведєнієјас. Мєным сѡлѡмвылѡ вѡѡ, мыј тїјан петкѡдлѡны ветлыс-мунысјаслы карсыс быд-торсѡ. Мукѡд карјасын мєным нїнѡмтор єз петкѡдлыны.

Городнічѡј. Мукѡд карјасын, лыста вїставны тїјанлы, карса началныкјасыд да чїновныкјасыд јонжыка тѡждысѡны, шуны-кѡ, асланыс пѡлза вѡсна; а танї, пѡѡ шуны, абу мѡдпѡлѡс мѡвпалѡм сыыс кынгі, медым бур самѡн да сус-лунѡн заслужїтны началствосаң бура вїзѡдѡм.

Хлєстакѡв. Завтрак вѡлі зєв бур; мє зїк мытсавтѡз сојї. Мыј-нѡ, тїјан быдлун ташѡм овлѡ?

Городнічѡј. Нароснѡ ташѡм бур гѡст куѡа.

Хлєстакѡв. Мє лубїта сојыштны. Сы вылѡ-ѡд і олан, мед став удоволствїєсѡ бостны. Кыгі шусѡ вѡлі єсіјѡ черыс?

Арѡемїј Фїлїппѡвїч (*сы дїнд котѡрѡн*). Лабар-дан-с.

Хлєстакѡв. Зєв чѡскыд. Кѡні тајѡ мї завтракајтїм? Болнычанн алї мыј?

Арѡемїј Фїлїппѡвїч. Зїк сіз-с, богоугоднѡј заведєнієнн.

Хлєстакѡв. Помнїта, помнїта, сенї крѡватјас вѡлі сулалѡны. А вїсыєјасыс-нѡ бурдїсны? Сенї најѡ, кажїтчѡ, зєв єшаѡнѡс.

Арѡемїј Фїлїппѡвїч. Морт да с колї, єз унжык, а мукѡдјасыс ставныс бурдїсны. Сїјѡ-нын сізі лѡсѡдѡма, сєщѡм пѡрадок. Сысаң, кор мє бостєї началствутны,—гашкѡ тїјанлы кажїтчас вєсїг вєрїттѡмѡн,—ставныс гутјас моз бурдалѡны. Вїсыс оз-на удїт пырны лазаретѡ, кызі-нын здѡров; да нє сєщѡма лєкарствојасѡн, кущѡма чєст-ностѡн да пѡрадокѡн.

Городнічѡј. Кущѡм-нын, лыста вїставны, јуржу-тѡдлана уж карначалныкѡн. Сымында быдсама пѡлѡс уж ѡшалѡ, куш ѡтї чїстѡта јылыс, зѡнталѡм, справїтѡм... шуны-кѡ, медвєжѡра мортыс єскѡ пїкѡ воїс, нѡ, слабѡг, ставыс лучкї-ладнѡ мунѡ. Мукѡд городнічѡј, фєрт, єскѡ тѡждысїс аслас пѡлза вѡсна; нѡ вєрїтанныд-ѡ, вєсїг кор узны водан, пыр думаятан: „Господѡј јєнмѡј тє мєнам, кыз єскѡ сізі вѡчны, медым началство аззїс мєным зїлѡмѡс да вѡлі здѡвѡдѡн...“ Наградїтас-ѡ сїјѡ, алї оз, фєрт, сылѡн вѡла, нѡ мє лѡа сѡлѡмѡн спокојѡн. Карын-кѡ быдлаын пѡрадок, улычјас чышкѡма, арєстантјасѡс бура вїзѡны, кодалыс јѡз єша... мыј-нѡ сыыс вьвтї мєным колѡ? Збылыс, і некущѡм

Анна Андрејевна. Кызі позь! ті сіжө сізі шуанның менө ошкыштөм куға. Покорнөја кора пуксыны.

Хлестаков. Тіјан воғын сулалөмыс-нын лоб чассө; но-і-нө, сіз-нын-кө ті көсјанның, ме пукса. Кушөм ме шу-ға, мыј пукала тіјан дінын.

Анна Андрејевна. Енө сивитөј, ме некыз ог лыст примітны аслам шщөт вылө... Ме думајта, столица бөрад тіјанлы ветлөм-мунөмың кажітчіс зев омөлөн?

Хлестаков. Вывті лок. Төданның-кө, велалөма овны паскыдінын і друг вескавны тужө; најт трактірјас, сөд-гудырја олансам... Вескыда вистала, не-кө тајө случајыс, коді менө... *(виздөдө Анна Андрејевна вылө да сы воғын баситчө)* тазі награфитіс ставсыс...

Анна Андрејевна. Збылыс, кызі көнкө тіјанлы оз кажітчы.

Хлестаков. Шуны-кө, сударына, тајө здуқын меным зев лөсыд.

Анна Андрејевна. Кызі позь! Ті уна чест вөчан-ның, ме сіјөс ог сулав.

Хлестаков. Мыла-нө онө сулалөј? Ті, сударына, сулаланның.

Анна Андрејевна. Ме ола деревнаын...

Хлестаков. Да шуны-кө, деревналөн сіз-жө емөс аслас нөрысјас, шорјас... Но, ферт, код-нө өткодалас Петербургкөд! Ек, Петербург! Збылыс, кушөм олөмыс! Ті, гашкө, думыштанның, мыј ме толкө дае вылыс гіжа-ла; ог, отфеленіјеса началык меным друг морт. Етаз клопнитас пельпомө: „Волы, вокө, өбөдајтнытө!“. Ме толкө кык минут кезлө пырала департаментө, сөмын мед виставны: тајө вот тазі, тајө вот тазі. А сені-нин гіжыс чіновнык, еташөм крыса, перөнас толкө—тр. тр... мөдіс гіжны. Көсјисны менө весіг кольежскөј ассесорөн вөчны, да думајта, мыла? Весіг стөрөж поскөд кајігөн-на вөтчө шөткаөн ме бөреа: „Вајлөј, Иван Александровіч, ме тіјанлы“, шуө, „сапөгтө чістита“. *(Городничдјлы)*. Мы-нө ті, господа сулаланның? Пөжалујста, пуксалөј!

Отшөш { Горөдничдј. Чинным сещөм, позас-на і сулыштны.
Арвеміј Філіппөвіч. Мі сулыштам.
Лука Лукіч. Енө ізволитөј төждысны.

Хлестаков. Чінастөг, кора пуксыны. *(Городничдј да ставныс пуксалөны.)* Ме ог лубіт черемонітчөмјастө. Мөдарө, ме весіг старајтча, зіла вужөртны казавтөг. Но некыз оз позь дебсыны, некыз оз позь! Толкө пета кытчө-кө, і шуөны-нин: „Тонөдөс“, шуөны „Иван Александровіч мунө!“ А өтчың менө примітисны весіг главнокомандују-

шщōй пыфди: гауптвахтаыс петісны салдатјас да брүжіеја-
сōн вōчісны. Сы бōрын-нын тōдса офіцер шүб меным: „Но,
брат, мї тенō зїк главнокомандујушщōјон чајтїм“.

Анна Андрејевна. Вісталōј, кызї!

Хлестаков. Да менō-нын быдōн тōдōны... Міча ак-
трїсајаскōд тōдса. Ме-ōд шōщ-жō быдса водевілчїкјас...
Лїтераторјасōс частō азыла. Пушкінкōд другјас туынōс:
Унаыс вōлі шуа сылы: „Но, мыј, Пушкін вокō?“. — „Да,
сїз, вокō“, воча шуас вōлі: „сїз кызкō ставыс“... Зев ас-
лыс ногса.

Анна Андрејевна. Сїзкō тї гїжанныд-ї? Кушōм
сїјō колō лоны нїмкōфōн гїжысыды! Тї, кōнкō, і жур-
налјасō лецанныд?

Хлестаков. Да, журналјасō леца-ї. Менам, позō шу-
ны, уна сочїненїејас емōс: Фїгаролōн гōтрагōм, Роберт
Фавōл, Норма. Ставсō весїг ог-нын і помнїт. да ставсō
случајōн: ме ег кōсјыв гїжны да театрлōн фїрекціјаыс
шүб: „Пōжалујста, вокō, гїжышт мыјкō“. Думајта аслым:
„Пōжалуј, позō, вокō“. І сенї-жō ѓтї рытōн, буракō, став-
сō і гїжі, ставнысō шензōді. Менам вежōр думајтōм вы-
лас зев сус. Ставсō, мыј вōлі барон Брамбеус, Фрегат
Надежда да „Московскōј телеграф“ нїм улын... ставсō
сїјō ме гїжі.

Анна Андрејевна. Вісталōј, сїзкō, сїјō тї вōлін-
ныд Брамбеусыс?

Хлестаков. Кызї-нō, ме налыс ставныслыс вескōда-
ла стафгајаснысō. Меным Смірфїн сетō сыыс неламын сурс.

Анна Андрејевна. Сїзкō, кōнкō, і JURїј Міло-
славскїј тїјан сочїненїе?

Хлестаков. Да, сїјō менам сочїненїе.

Анна Андрејевна. Ме ѓнї казали.

Марја Антоновна. Ах, маменка, сенї гїжōма,
мыј сїјō г. Загоскінлōн сочїненїе.

Анна Андрејевна. Но, вот: ме і тōді, мїса весїг
танї кутан вензыны.

Хлестаков. Ах, да, сїјō збыл: сїјō вернō Загоскін-
лōн; а ем мōд JURїј Мілославскїј, вот сїјōбыс-нын менам.

Анна Андрејевна. Но, сїјō, буракō, ме тїјанлыс
ї лыдфылї. Кушōм лōсыда гїжōма!

Хлестаков. Ме, вескыда вїставны, лїтература пом-
гыс і ола. Менам Петербургын первој керка. Сїз-нын і
тōдōны: Иван Александровїчлōн керка. (Ставыслы.) Вōчōј
мїлōст, господа, коркō-кō лоанныд Петербургын, кора,
кора ме ордō. Ме-ōд сїз-жō балјас вōчавла.

Анна Андрејевна. Ме чајта, кушом лобыда да кыпыда сени балјасто вочалоны.

Хлестаков. Ено лушцо хоритој. Пызан вылын, примерно, арбуз—сизмсо шајта арбуз. Кострулаын шыд, пароходон воома вескыда Парижаң; востасны вевтсб—ру, кушомос он вермы корсны природасыс. Ме быдлун балјас вылын. Сени мијан і асланым вѣт пансіс: иностранној делојас куза министр, французској посол, англиској, немецкој посолјас да ме. І сещома музан ворсігад, прбсто некытчо туйтом-выјоң. Кор которон кајан поскод ас ордад нолд судтаб—шуан сомын кухаркалы: „На, Мавруша, шынељос“... Мыј-но ме сора—ме і вуноди, мыј ме ола белјетажын. Менам оті пос сулалб... А колб виждлыны менам переднејо, кор ме јещо ег-на садмы: графјас да князјас суљовушоны да жунгоны сени малазіјас моз, толкб і кылб ж...ж...ж... Мукод дырјі і министр... (*Городничој да мукдыс полдомн чечдны улдјас вывсныс.*) Меным весіг пакетјас выло гижоны: ваше превосходительство. Отчид ме весіг департаментон вескодлі. І тешкод: директор муніс—кытчо муніс, некод оз тбд. Но, дерт, кыптисны толкуйтмјас: кызі, мыј, кодлы зајмитны местасо? Унабн генералјас пбвсыс сурлісны окочојјас да бостылісны, но матыстчасны вбли—он бост, гогбровотом. Виждныс кажитчо і кокидон, а тбдмасны—проста чортыс тбдас! Аздобны, вочны нинб—ме динб. І сіјб-жб здукин улчјасбд курјерјас, курјерјас, курјерјас... верманныд асныд артышты, комын вѣт сурс курјерыс куш. Кушомжык положеніејыс, ме јуала? „Іван Александровіч, мунб департаментон вескодлыны“. Ме, вескыда шуны, неуна падмі, петі халатон; косі і откажитчыны, но думајта, кывсас госулароң, дај послушној списокбј сізтб... „Ладно, господа, ме боста должностб. ме боста“, шуа, „сіз і лоны“ шуа; „ме боста, толкб мед менам ні, ні, ні! Менам-нын мед пельд суса! ме-нын“... І збылыс, кыз вбли муна департаментбд—вескыд мувором коб, быдон дрбжитб, тиралб кор-моз. (*Городничој да мукдајас тиралбны полдомнысла; Хлестаков јонжјакка пуждбдб.*) О! Ме шуѣитны ог лубіт; ме налы ставныслы страст петкодлі. Мейс ачыс госуларственној совет полб. да мыј збыльвыло шуны? Ме сещом! Ме ог виждлы некод выло... ме быдонлы шуа: „Ме ачым ачымбс тбда, ачым“. Ме быдлаын, быдлаын. Быд лун дворецб ветла. Менб аскі-жб пырыс-пыр вбчасны фелдмарш... (*Вилдб да муртса жојјас оз шыапкыс, но чиновникјас вичысбдмбн сіјбс кутбны.*)

Городничој (*матыстчб да тиралб став шушанас, кбсіб шуны*). А ва-ва-ва-ва...

Хлестаков (терыб жо гдлбсн). Мы сещомыс?

Городничѡ. А ва-ва-ва... ва...

Хлестаков (сещдм-жѡ гдлбсн). Ог гѡгѡрво цемтор, ставыс сѡрѡм.

Городничѡ. Ва-ва-ва... шество, превосходѣтелство, онѡ-ѡ изволѣтѡ шојчыштны?... со і комната, і быдтор, мы колѡ.

Хлестаков. Сѡрѡм—шојчыны. Ладнѡ, ме гѡтов шојчыны. Завтракныд тѣян, господа, бур... ме здѡвѡлѡн, ме здѡвѡлѡн. (декламируйтѡмѡн). Лабардан! Лабардан! (Пырѡ бокыввса комнатаѡ, сы бѡрса городничѡ.)

7 ПЕТКОДЧѡМ

Најѡ-жѡ, Хлестаковыс да городничѡме кивзи

Бобчинскѣ (добчинскѣлы). Вот сѣѡ, Петр Иванѡвич, мортыд! Вот сѣѡ, мы лоѡ мортыд! Немѡн ег вѡвлы ташѡм тѡдчана морт дырјѣ, муртса ег кув полѡмла. Кыз тѣ думажтанныд, Петр Иванѡвич, кѡдѣ тајѡ ташѡмыс чин сертыс?

Добчинскѣ. Ме думажта-да, муртса-кѡ абу генерал.

Бобчинскѣ. А ме сѣ думажта, генералыд талы і пѡдметкѣ вылас оз ту; а генерал-кѡ, ферт-нин кѡнкѡ ачыс генералыссѣмусыс. Кывлінныд:государственнѡј сѡветтѡ кызѣ топѡдлѡма? Мунам вѣсталам ѡдјѡнжык Аммос Педѡрѡвичлы да Коробкинлы. Прѡшщажтлѡј, Анна Андрејевна!

Добчинскѣ. Прѡшщажтлѡј, кумушка! (Кыкнаныс мунѡны.)

Артемѣ Фѣлѣппѡвич (Лука Лукѣлы). Прѡстѡ, страст; а мыыс, і ачыд он тѡд. А мѣ весѣг і мунѣфртѡмѡс. Но, мыј, кыз садмас да Петербургѡ макнитас јуѡр? (Мѡв-палѡмѡн мунѡ школаса смотрѣтелькѡд, шуд); Прѡшщажтлѡј, сударына!

ѡ ПЕТКОДЧѡМ.

Анна Андрејевна да Марја Антоновна

Анна Андрејевна. Ах, кушѡм мѣча морт!

Марја Антоновна. Ах, мусам!

Анна Андрејевна. Кушѡм мелѣ сѣѡдчѡмыс! Пырые-пыр поѡѡ аздыны столицаса штучкатѡ. Самыс і быдтор сѣѡ сещѡм... Ах, кушѡм лѡсыд! Ме страст лубѣта ташѡм том јѡзтѡ! Ме прѡстѡ садтѡм. Ме, поѡѡ

шуну, сылы жона глантчи: ме казали—пыр ме выло зор-
фалис.

Марја Антоновна. Ах, маменка, сijo ме выло
vizodis!

Анна Андрејевна. Пожалуйста, аслад болгомнад
ылложык. Сijo тани зик некытчо оз туј.

Марја Антоновна. Да, маменка, збылыс!

Анна Андрејевна. Но, вот! Јен мед vizas, ме-
дым не венчыны! оз поз дај ставыс! Кыс сылы vizodныс
те выло? дај мыј басла сылы vizodныс те выло?

Марја Антоновна. Збыл, маменка, пыр vizodis.
I кор кутис сорнитны литература жылыс, секи vizodlis ме
выло, да сесса кор висталис, кызи посланникјаскөд картион
ворсөма, секи vizodlis ме выло.

Анна Андрејевна. Но, гашкө, кызкө öтикыс, дај
sijö-нин сiji, медтыкө модаыс вöли. „А“, шуö аслыс: „вај
vizöдла-нин сы выло!“

9 ПЕТКÖDЧÖМ

Најö-жö да городничöј

Городничöј (*пырö кокчунјас жылас*). Чш... ш...

Анна Андрејевна. Мыј?

Городничöј. I не рад, мыј јуктали. Но, мыј, көт
öти жыныс-кө сыыс, мыј sijo висталис, правда? (*думајтчö.*)
дај кыз-нö i не лоны правдаыслы? Жуыштöма мортыд
ставсö петкөдö ортсö, мыј сöлöм вылас—sijö i кыв вылас.
серт, пöрјалыштіс неунасö; да-öд пöрјавтöгыд некушöм
сорни оз виставсы. Миністрјаскөд ворсö да дворецö вет-
лö... Сіз вот, збылыс, кымын унжык думајтан... чöрт sijöс
тöдö, он тöд, мыј i вöчсö јурын; прöста бытöккө сулалан
кушöмкө көлөкөлнычаын, лiбö тенö көсјöны öшöдны.

Анна Андрејевна. А ме зик некушöм полöм ег
тöдлы; ме прöста аззи сыын образованиöј, светскöј, зев
выли тона мортöс, а sijo чинјас жылыс меным i нуждаыс
абу.

Городничöј. Но, ти-нин—нывбабајас! Ставыс ештö-
ма, öти тајö кывјыс тырымöн. Тијанлы пыр—финтиплушка-
јас! друг, код тöдас мыјла, болснытасны кушöмкө кыв. Ти-
јанöс швачкөдыштасны дај ставыс, а мужиктö i казтыв,
кызи шулисны. Те, менам сöлöмшöр, сорнитин сыкөд сешöм
вöлнöја, кыз бытöк кушöмкө добчинскијкөд.

Анна Андрејевна. Сы жылыс-нин ме сöветујта
тенö не тöждысны. Ми мыј-сурö тöдам сешöмöс... (*Vizöд-
лö-нылыс вылö.*)

Городничёй (Отмас). Но, тіјанкөд-һин і сорһитны! Сешөм, збылыс, ҙакаҗа! Онәз ог вермы саҗкавы повзөмыс. (Воетө ҙәбс да сорһитө ҙәбсөд.) Мишка! Кор кварталһөҗ-җасөс, Свистуновөс да Сержимордаөс; һаҗө сени матынөс-көнкө ворота саҗын. (Ғыеҗыд кост мысты.) Тешкода быдтор вөчсыны күтис өһи свет вылас: мед-һин ескө көт мортыс вөли тәдчана, а то косыһык, вөсһидик—кыҗ сҗөс тәдан, коді сҗө? Военһөҗ-кө, јешщө петкөдлә ассө, а кыҗи насталас фрак—но, быттө щөщөдөм бордҗаса гут. А-өд дыр крепітчис өһтаҗ трактірын, сешөм аллеріҗас да еківоқјас чегҗалис, мыҗ, каҗитчө, һөһөн ескө төлкыс ез сур. А вот, медбөртһинас, і сетчис да јешщө висталис уң-җык, мыҗ колө. Тыдалө, мыҗ мортыс том.

10 ПЕТКӨДЧӨМ

Һаҗө-жө да Өсип. Ставыныс котөртөһи сылы һавыд, чунҗас-һаныс вөрөдөһи.

Анна Андрејевна. Воны татчө, лубезһөҗ!

Городничёй. Чш... Мыҗ? мыҗ? уҗө?

Өсип. Оз-һа, һөһна һужмасө.

Анна Андрејевна. Кыззы, кыҗ теһө шуөһи?

Өсип. Өсип, сударыһа.

Городничёй (гөтырыслы да һылыслы). Тырмас, тыр-мас, тіҗанлы! (Өсиплы.) Но, мыҗ, друҗө, теһө бура вердһсны?

Өсип. Вердһсны, сөһөмсаһы благодарһта; бура вердһсны.

Анна Андрејевна. Но, мыҗ, вистав: теһад барһн ордө вьвті, ме чаҗта, уһа волөһи графҗас да кһаҗҗас?

Өсип (бокө). А мыҗ виставһи? Өһи-кө вердһсны бура; сҗкө, бөрті јешщө бурҗыка вердһсны. (Гораа.) да, воһыв-лөһи і графҗас.

Марҗа Антоһовһа. Сөһөмшөр, Өсип, кущөм теһад барһныд шаһ!

Анна Андрејевна. А мыҗ, вистав пөҗалуҗста, Өсип, кыҗ сҗөс...

Городничёй. да дырөҗ, пөҗалуҗста. Ті етащөм һинөмабусө болҗөһһаныд толкө мөһым мешаҗтаныд. Но, мыҗ друҗө?..

Анна Андрејевна. А чһныс кущөм теһад барһныдлөһн?

Өсип. Чһныс кущөм овһывлө.

Городничёй. Ах, боже моҗ, ті пыр асланыд веҗөртөм јуасөһһаныд! Онө кыв сетөҗ сорһитны фелө јылыс. Но, мыҗ, друҗө, кыҗ теһад барһныд?.. стрөҗ?.. лубитө етаҗ чһрщөдһны аһи оз?

Осіп. Са, порадох лубітѡ. Сылы-нін медым ставыс вѡлі справнѡ.

Городнічѡј. А меным зев кажітчѡ тенад чужѡмыд. Те, другѡ, тыдалѡ бур морт. Но, мы...

Анна Андрејевна. Кывзы, Осіп, а кызі тенад барынд сен, муьдирѡн ветлѡ?

Городнічѡј. Тырмас тіянлы, збылыс, кушѡм сарганяс! Таи зев колантор: фелѡыс мунѡ морт олѡм јылыс... (Осіплы.) Но, мы, другѡ, збылыс, те меным јона кажітчан. Тујын оз мешајт, тѡдан, лшнѡј чај стѡкан јуны,—ѡні буреш кѡзыдкоѡ,—дак вот теныд кык шајт чај вылѡ.

Осіп (денгасѡ бѡвтіг моз). А сѡлѡмсаң благодаріта, судар! Мед јен сетас тіянлы быдсама здоровјесѡ! гѡъ морт, отсалінныд сылы.

Городнічѡј. Ладнѡ, ладіѡ, ме і ачым рад. А мы, другѡ?

Анна Андрејевна. Кывзы, Осіп, а кушѡм сінјас медса јонжыкасѡ кажітчѡны тенад барінлы?

Марја Антоновна. Осіп, сѡлѡмшѡр. Кушѡм муса нырыс тенад барінлѡн!

Городнічѡј. Са енлѡ, вајлѡј меным... (Осіплы.) А мы, другѡ, вѡстав пѡжалујста: мы јылѡ јонжыкасѡ барынд тенад пунктѡ выманіјесѡ, дѡбѡ-нѡ, мы сылы јонжыкасѡ кажітчѡ тјјас?

Осіп. Лубітѡ сіјѡ, ақѡм сертіыс, мы кызі ковмас. Медјонасѡ лубітѡ, медым сіјѡс бура прімітісны, гѡсвітѡѡдѡм мед вѡлі бур.

Городнічѡј. Бур?

Осіп. Са, бур. Вот мы-нін ескѡ ме, крепостнѡј морт, но і сени вѡдѡдѡ, мед і меным вѡлі бур. Јеј-бог. Шуам, нырам кытчѡкѡ: „Мы, Осіп, бура тенѡ гѡсвітѡдісны?“—„Омѡла, ваше высокоблагородіје!“—„А“, шуас „тајѡ, Осіп, омѡл кѡзаіныс. Те“, шуас, „каѡтышт меным, корвоа“.—„А“, мѡвпала аслым (шеныштѡ кінас), „јен ськѡд! Ме морт прѡстѡј“.

Городнічѡј. Лѡсыд, лѡсыд, дај фелѡ јылыс те сѡрвітан. Сен ме теныд сеті чај вылѡ, на вот јешцѡ, сыыс ѡтѡр, кѡлач вылѡ.

Осіп. Мыыс жалутанныд, ваше высокоблагородіје? (Зѡбѡ денгасѡ.) Јуышта-кѡ нына тіјан здоровје вѡсна-а.

Анна Андрејевна. Воы, Осіп, ме орѡ, щѡщжѡ пѡлучітан.

Марја Антоновна. Осіп, сѡлѡмшѡр, окышт. асыд барінтѡ. (Мѡд колнатаыс кылѡ Хлестаковіѡн кокні-вікі кызѡм).

Городнічөҗ. Чш! (*Кындөчө кокчунҗас жылас; став сөрніыс мунө жыи гөлдөсөн.*) Јен мед віҗас тіҗанөс шумітны! Мунөҗ асінаыд! Тырмас-нын тіҗайлы...

Анна Андрејевна. Мунам, Машеҗка! Ме теньд вістала, мыҗ ме казали гөстыдлыс сещөмтор, кодөс толкө міҗанлы кыкы позө төдны...

Городнічөҗ. О, сені-нын сөрнітасны! Ме чаҗта, мун толкө да кывзы—пелҗастө бөрті тупкан. (*Өсіплы.*) Но, другө...

II ПЕТКӨДЧӨМ

Најө-жө, Ғержіморда да Өвістунов.

Городнічөҗ. Чш! ещөм чуҗла коҗа ошҗас—камө-дөны сапөҗнаныс! Сіҗі-і валітчөны, бытө кодкө пеламын пуд шыблалө телеҗа вылыс! Көн тіҗанөс чөртыс кыскалө?

Ғержіморда. Вөлі приказаніҗе куҗа...

Городнічөҗ. Чш! (*Тупкө сылыс вомө*). Ек, кушөма кравөстіс раҗаыд! (*Ғөрө сіҗөс.*) Вөлі приказаніҗе куҗа! Бөч-каыс моз сещөма брунөбтіс! (*Өсіплы.*) Но, другө, те мун, лөсөд сен, мыҗ колө баріныдлы. Быдтор, мыҗ емгорт помын, требуҗт. (*Өсіп мунө.*) А ті—сулавны кілчө вылын і места вылыс не вөрзыны. да некодөс керҗаө-не леҗны бокө-вөҗөс, торҗа-нын купечҗасөс. Өтікөс-кө на пыс көт леҗан-ныд, сек... Толкө аҗанныд, мыҗ локтө кодкө норасөмөн, а көт і не норасөмөн, да мунө сещөм морт вылө, коді көсҗө сетны ме вылө норасөм, сылі шуптөдыс вескыда сіҗі і тоҗлалөҗ! Сіҗ сіҗөс! бурҗыҗка! (*Петкөдөдө кокнас чуж-җалды.*) Кыланныд? Чш... чш... (*квартальнөҗҗас бөрҗа петө кокчунҗас жылас.*)

НОЛӨД ВӨЧӨМ

Сіҗө-жө җөҗнаҗа Городнічөҗорды

I ПЕТКӨДЧӨМ

Пырны віччысөмөи пөші кокчунҗас жыланыс: Аммос Педөрө-віч, Артеміҗ Філіппөвіч, почтмеҗестер, Лука Лу-кіч, добчінекіҗа Бобчінскіҗ, тыр параднөҗ формаабө да мундіҗасабө. Став сөрніыс мунө жыи гөлдөсөн.

Аммос Педөрөвіч (*лөбөдө ставнысө круг жыиҗө*). Јенмоҗыс, господа, өдҗөнҗык кругө да унҗык пөрадок. Јен сыкөд: і дворецө ветлывлө, і госуҗарственинөҗ сөветөс чірішөдлө! Стрөбітчөҗ воҗеннөҗ ногөн, непременно воҗеҗ-нөҗ ногөн! Ті, Петр Іванөвіч, котөртөҗ етала доҗас, а

ті, Петр Івановіч, сувтөј вот сетчб. (*Кыкнан Петр Івановічыс кокчум јыланыс котралды.*)

Артеміј Філіпповіч. Тіјан вөла, Аммос Педөрөвіч, а міјанлы ескө мыкө колө думыштны вөчны.

Аммос Педөрөвіч. А мыј сещөмсө?

Артеміј Філіпповіч. Но, төдөмыс, мыј.

Аммос Педөрөвіч. Сетыштны?

Артеміј Філіпповіч. Но, да, көт і сетыштны.

Аммос Педөрөвіч. Опаснө, чөрт воэмі! Скөрмас госуларственнөј морт. А гашикө двор'анствога кушөмкө памјатнык вылө жертвуетөм тужө?

Почтмејетер. Либө-нө: „Вот, мөса, воіс поштабн фөнга, да огө төдө кодлы сетнысө“.

Артеміј Філіпповіч. Вичысөј, мед сјө тіјанөс пошта кузанд ез мөдөд кытчөкө ылөжык. Кывзөј: тащөм фөлајас бур госуларствоын оз сіз вөчыны. Мыјла мі тани чоң ескадрон? Представитчыны колө өткөн-өткөн да нөлсін костын і есіјө... кыз сен колө—мед і пөлјас ез кывлыны! Со кыкі бур јөз костын вөчсө! Но, вот, ті, Аммос Педөрөвіч, первој і заводитөј.

Аммос Педөрөвіч. Сікө, лушщө-нын ті: тіјан заведеңіеын ыжыд гөстыд закусітс.

Артеміј Філіпповіч. Сікө, лушщө-нын Лука Лукічлы, кыз томјөзсө југдөдыгы.

Лука Лукіч. Ог вермы, ог вермы, господа. Вескы-да виставны, менам сещөм сам, мыј кодкө-кө өтсін чинөн ыжыджык мөкөд кутас сорнитны, менам весіг і сөлөмөј усө дај кывјөј најтө моз сібдас. Ог вермы, господа, мездөј, збылыс мездөј.

Артеміј Філіпповіч. да, Аммос Педөрөвіч, тіјаныс кынсі некодлы. Тіјан быд шудм—бытө Ціцерон кыв јывсыныд чуктө.

Аммос Педөрөвіч. Мы-нө ті! мыј ті! Ціцерон! Визөдлөј, мыј думајтөмаөс! Мыј мукөд дырјылавлан горса свора јылыс, либө гончөј пон јылыс...

Ставөн (*сібдны сы дінө*). Мыјла, ті не толкө понјас јылыс, ті і столпотворөңіе јылыс... Енөј, Аммос Педөрөвіч, енө міјанөс еновтөј, лоөј міјанлы батөн! Но, Аммос Педөрөвіч!

Аммос Педөрөвіч. Леччысөј господа! (*Тажө кадны кылды кокшыјас да кызөм Хлестаков комнатаын. Ставныс термасөмөн укөдчөны өзөслаң, тојласөны, көсјөны петны, секі кодеурөс топөдөны. Кылды назөнікөн ојөстөмјас.*)

Бобчинскі лонгөлөс. Ој, Петр Івановіч, Петр Івановіч, кокөс ламөдінныд!

Землаңика лонгөлөс. Лезөј, господа, көт лөлөс покајаніе вылө—зікөз пычөдінныд!

(Кылды горзөмјас Ој! ој! сөсө ставныс өтырышја пөтөны, конната колө тиртөм).

2 ПЕТКӨДЧӨМ

Хлестаков (өтнас, пөтө уңзіл сінјаса). Ме, буракө, прамөја узышти? Кытыс најө чукөртөмаөс сөщөм туфјакяссө да перінајассө? Весіг пөсалі. Тыдалө, најө төрыт меным мыкө сујыштөмаөс завтрак дырјі: өнөз журын жувгө. Тані, кыз ме аҗа, пөзө долыда колъавны кадтө. Ме лубіта бура прімітөм, і меным, вескыда шуа, јонжыка кажітчө, кор угоджајтөны меным сөлөмсаңыс, а не сіз, медым толкө іңтерес вөсна. А городничөјыслөн нылыс абу зев містөм, дај матушкаыс сөщөм; мыј пөзө-на ескө... Ме ог төд, а меным, збыл, кажітчө тащөм олөмыс.

3 ПЕТКӨДЧӨМ

Хлестаков да судда.

Судда (пырө да сувтө, аслыс). Јенмөј, јенмөј! артмөд благополучнөја: сізі вот пізөсјас і жукалөны. (Гораа, вескыда сувтөмөн да кинас шпагасө кутыштөмөн.) Імеіта чест представітчыны: судда татчөс ујезднөј судын, коллежскөј ассесор Лапкін-Тапкін.

Хлестаков. Кора пуксыны. Сікө, ті тані судда?

Судда. 816-өд воын бөрјылісны кујім во кежлө дворанство вола куза да өнөз нуөді службасө.

Хлестаков. А выгөднө, көнкө, суддаад овны?

Судда. Кујім трохлетіеыс представітөма менө нөлөд степена Владімір орфен вылө начальствосаң ошкөмөн. (Бокө.) А сөңга кабырың да кабырөј бғын моз сотчө.

Хлестаков. А меным кажітчө Владімірыд. Вот 3-өд степена Анна абу-нін сөщөм.

Судда (неуна воздөжык чургөдө кабыртөм кулаксө. Бокө.) Господөј јенмөј! Ог төд, көні пукала. Бытө шпіл ме улын.

Хлестаков. Мы-нө сіјө тіјан кіаныд?

Аммос Педөрөвіч (шөјөвшө да ускөдө сөңгасө жождө). Нінөм-с.

Хлестаков. Кызі нінөм? Ме аҗа, сөңгајас гылалісны.

А мм ос Пе д ö р ö в и ч (*тіралд став тушанас*). Некеыз ез-сі! (*Бокд*.) О, јенмөј! Вот ме і судö-һин сурі! дај телега вајсны кватітны менö!

Х л е с т а к о в (*лептд*.) да, тајд деңга.

А мм ос Пе д ö р ö в и ч (*Бокд*). Но, ставыс ештис — воші! воші!

Х л е с т а к о в. Тöданныд-ö мыј? Вајлөј меным тајдс уждылөј.

А мм ос Пе д ö р ö в и ч (*термасдмдн*). Кызі-нө, кызі-нө... зев ыжыд һимкод пырыс. (*Бокд*.) Но, збојжыка, збојжыка! Отсав, пресвјатаја мағи!

Х л е с т а к о в. Ме, тöданныд, тујын јона рöскодујтчи: öтитор да мөдтор... Но ме тіжанлы пырыспыр-жө феревна-саң ыста.

А мм ос Пе д ö р ö в и ч. Мыј-нө ті, кыз-нө поғо! і сы-тöг-һин тајд сешдм чест... ферт, аслам жебынык вынјаснам да зилдмөн старајтча заслужитны началствоы... (*Чечд улбе вылыс. Сувтд вескыда, кјассд лезд „по швам“*.) Ог лыгт сесса воғд беспокоитны аслам олдмөн. Оз ло некущдм при-казаніе?

Х л е с т а к о в. Кущдм приказаніе?

А мм ос Пе д ö р ö в и ч. Ме јуала, онö-ö сетөј кущдмкө приказаніе татчдс ујезднөј судлы?

Х л е с т а к о в. Мыјла-нө? Меным-öд öні сетчөз неку-щдм мог абу; ог, һиндмтор. Ыжыда благодарита.

А мм ос Пе д ö р ö в и ч (*копрасдмдн петіг мозыс, бокд*). Но, карным мјан!

Х л е с т а к о в (*сіјд петдм мысты*). Судда — зев шан-морт!

4 ПЕТКÖДЧÖМ

Х л е с т а к о в да почтмејстер (пырö нужддчөмөн, шпага-сд жутиг, мундіра).

П о ч т м е ј с т е р. Имеита чест представитчыны: почт-мејстер, надворнөј сөветнык Шпекін.

Х л е с т а к о в. А, милості просім! Ме зев лубита бур обшщество. Пуксөј. Ті-öд пыр тани оланнөд?

П о ч т м е ј с т е р. Җик сіз.

Х л е с т а к о в. А меным кажитчө татчдс карыс. Ферт, абу сешдм уна јөзыс — но, мыј-нө? Тајд-öд абу столица. Збыл-öд, тајд-öд абу столица?

П о ч т м е ј с т е р. Җик збыл.

Х л е с т а к о в. Öд сөмын столицаын бур тоныд, дај абуөс провинціалнөј гонјалысјасыд. Кыз тіжан ногөн, абу-ö сіз?

Почтмејстер. Ҷик сиз-с (*Бокк.*) А тајо вѳлѳм нѳти абу горѳѳј: быдтор җылыс җуасѳ.

Хлестаков. А вѳсталѳј, поѳѳ-ѳѳ і ічѳѳтѳк карын шу- да овны?

Почтмејстер. Ҷик сиз-с.

Хлестаков. Ме ногѳн, мы җ колѳ? Колѳ толкѳ. меѳ тенѳ уважајтѳсны, ѳубитѳсны сѳлѳмыс — абу-ѳ сиз?

Почтмејстер. Ҷик сиз.

Хлестаков. Ме, вескыда шуны, рад, мы, ти мекѳѳ ѳтмоза думажтанныѳ. Менѳ, ферт, шуасны тѳшкоѳѳн, но менам сещѳм-нын самѳј. (*Сылы сѳнмас вѳзѳѳѳмѳн, шуалѳ аслыс.*) А час-жѳ ме кора тајѳ почтмејстерыслыс уждыны. (*Горас.*) Кушѳм тѳшкоѳѳтор мекѳѳ лоѳс: туын җѳкѳз рѳско- дѳјтчи. Онѳ-ѳ вермѳ ти меным уждывны кујѳмѳо шажт?

Почтмејстер. Мыла-нѳ! Зев ыжыд шуд пыѳѳѳ лыѳѳа. Вот-с, бостѳј. Сѳлѳмсан рад служѳтны.

Хлестаков. Зев ыжыд аѳѳѳ. А ме, вескыда вѳстав- ны, страѳ ог ѳубѳт туын җескѳѳчыны, да җ мыла? Абу-ѳ сиз?

Почтмејстер. Ҷик сиз-с. (*Чечѳ, нужѳѳѳѳ да кут- ыштѳ шпагасѳ.*) Ог лыѳт сесѳа воѳѳ ѳѳзмѳѳны тѳжанѳс. Оз-ѳ лоѳ кушѳмкѳ инѳѳѳјас пошта управлѳнѳје куѳа?

Хлестаков. Оз, ынѳмтор оз ло. (*Почтмејстер коп- расѳ да петѳ.*)

Хлестаков (*сѳгара ѳѳтѳ*). Почтмејстер, ме ногѳн, сиз-жѳ зев бур морт; кѳѳ-нын услужѳтыс. Ме раѳѳѳѳѳ тащѳм җѳѳтѳ.

5 ПЕТКѳѳЧѳМ

Хлестаков да Лука Лукѳч, кѳѳѳс пошѳѳѳ тоҗыштѳны ѳѳѳссамыс. Сы бѳрсан кыѳ гѳлѳс пѳшѳѳѳ горас: „Мыыс полан?“

Лука Лукѳч (*полѳмѳн нужѳѳѳѳ да кутыштѳ шпа- гасѳ.*) Имеѳта чѳѳѳ представѳтчыны: школаҗаслѳн смотрѳѳѳѳѳ, тѳтуѳларнѳј сѳветнѳк Хлопов.

Хлестаков. А, мѳлѳѳѳѳѳ прѳсѳм! Пуксѳј, пуксѳј. Онѳ-ѳ ѳкоѳѳѳѳј сѳгара? (*Сѳѳѳ сылы сѳгара.*)

Лука Лукѳч (*падмѳ, аслыс*). Вот тѳныѳ і на! Тајѳс- нын ме ѳѳкыҗ ег җажт. Бостны алѳ ѳѳ бостны?

Хлестаков. Бостѳј, бостѳј; тајѳ бур сѳгара. Ферт, абу сещѳм, кушѳм Петербургын. Сенѳ, баѳушка, ме курѳт- лывлѳ сѳгарѳчкаҗастѳ кыѳѳѳѳѳ шажтѳ сѳѳѳѳѳ — прѳѳѳѳѳ чѳѳѳѳѳ- җастѳ ассыѳ нулан, мыѳѳн курѳѳѳѳѳ. Со быс, ѳѳѳѳѳ. (*Мычѳѳ сылы сѳс.*)

Лука Лукіч (*кдсё дзтны да ставнас тіралд*).

Хлестаков. Да ен сіџ помсаыс!

Лука Лукіч (*повџо мысла ускддд сгарасд, сдлыштд да шеныштд кінас, аслыс*). Чџртис мед ставсџ нуас! Пџгубітис проклатџ полџмлунџ!

Хлестаков. Ті, тыдалџ, абу зев околџс сігара вылад,—а ме, вескыда шуны, сыс ог вермы кутчысны. Вот јешџд нывбаба улов јылыс шуны, џекыз ог вермы лоны вескофн. Ті кызі? Кушџмјас тіјанлы јонжыка кажітџны—брунеткајас ілі блондінкајас?

Лука Лукіч (*зікџз падмџ, оз тџд мыј шуны*).

Хлестаков. Вај вісталџ вескыда: брунеткајас алі блондінкајас?

Лука Лукіч. Ог лыст тџдны.

Хлестаков. Енџ, енџ соссысџ! Меным зев околџ тџдны тіјанлыс вкуснытџ.

Лука Лукіч. Лыста віставны... (*Бокд*.) Но, і ачым ог тџд, мыј вістала.

Хлестаков. А! а! он кџсјџ віставны. Сџерт-нын кушџмкџ брунетка тіјанџс іџџтіка крукалџма. Вісталџ, крукаліс?

Лука Лукіч (*чџволд*).

Хлестаков. А! а! гџрдџдінныд. Азџанныд! азџанныд! Мыјла-нџ ті онџ вісталџ?

Лука Лукіч. Повџі, ваше бла,...преос...сіјат... (*Бокд*.) Вузаліс проклатџ кывјџ, вузаліс!

Хлестаков. Повџінныд? А менам сінјасын, збыл, ем мыјкџ сещџмтор, коді быдџнџс повџџдлџ. Покрајні-мере, ме тџда, ніџті нывбаба оз вермы сыс кутчысны, сізџд?

Лука Лукіч. Зік сіз.

Хлестаков. Вот мекџд артміс кушџм џешкофтор: тујын зікџз рџскодујтчі. Онџ вермџ ті меным уждывны кујімео шјт?

Лука Лукіч (*кутчысџ зепјасас, аслыс*). Вот теџ штука, абу-кџ! Ем! ем! (*Перјџ да тіраліг тырјі сџтџ еџм*.)

Хлестаков. Зев ыжыд атџџ.

Лука Лукіч (*нужџдчџ да кутыштџ шпагасџ*). Ог лыст сџсга дыржыксџ тіјанџс дџзмџдны.

Хлестаков. Прџшцајтлџ.

Лука Лукіч (*пџшті котџрџн петџ да шуџ бокд*). Но, слабџ, гашкџ оз віџдлы классјасџ.

Хлестаков да Артемій Філіпповіч, пырб нуждочбон да шпагасо кутыштон.

Артемій Філіпповіч. Имеита чегъ представитчыны: богоугодној заведеңіеяслон попечитель, надворној советникъ земланіка.

Хлестаков. Здравствуйте. Пажалуйста, пуксөј.

Артемій Філіпповіч. Сурлис чегъ тіјанос новлодлыны да лично примитны меным сетом богоугодној заведеңіеясын.

Хлестаков. А, да! помнита. Ти зев буга гоститодинныд завтракон.

Артемій Філіпповіч. Рад зилны отечестволы служба выло.

Хлестаков. Ме — вескыда виставны, сijo менам слабость, — радејта бур кухнато. Висталој, пажалуйста, меным кажитчо, быттоко торыт ти волинныд неуна ичотжык тушаа, збыл-од?

Артемій Філіпповіч. Зев вермас лоны. *(Чов ольштом мысти.)* Верма шуны, нином ог жалит да зев зила нуода службаос. *(Улоснас матожык локто да ворнитожын голосон.)* Вот татчос почтмейстер зик ниномтор оз воч; став ужсо јона еновтома: посылкајас дыр куто. Заводитлој асныд наросно корсны. Сиз-жо судда, кодитај толко воли меоз, вотлысо толко кочјас борса, присутственној местајасын визо понјасос, дај самыс, колло виставны тіјанлы, — дерт, отечестволы полза выло ме должен тајос вочны, кот еско сijo менам родна да друг-морт, — самыс зев омол. Тани ем отик помещик собчинскіј, кодоо ти изволитинныд азывны, і кыз толко тајо собчинскіјыс кытчоко петас гортсыс, сек сijo сеннин і пукало сы готыр дорын, ме присага примитны готыв... да наросно визодлој челадыс выло: нити на пыс оз мун собчинскіј выло, но ставныс, весиг ичотик нылкаыс, кызи кистом судда.

Хлестаков. Висталој, пажалуйста, а ме некыз тајос ег чajtлы.

Артемій Філіпповіч. Вот і татчос школајас вылын смотрител... Ме ог тод, кызи вермома начальствоыс сетны сылы ташом должногсо: сijo јакобинец дорыс омолжык да сещом шогмытом правілајасо томјозос велодо, мы весиг і виставныс сокыд. Оно-о щоктој, ме тајос ставсо бумага выло гига?

Хлестаков. Бур, коті бумага выло. Меным зев лубо лоо. Ме, тоданныд, етаз лубита нином керигон лид-

сенаторјаслы да адміралјаслы, вот, шуђ, ваше сјатеѣство
льбѣ превосходітељство, олд сещѣмтѣ карын Петр Иванѣ-
вич Бобчинскіј. Сізі і вісталѣ: олд Петр Иванѣвич Бобчин-
скіј.

Хлестаков. Зев бур.

Бобчинскіј. Дај кыкѣ-кѣ государ дінѣ вескалад,
сек вісталѣ і государлы, шуђ, вот-пѣ, ваше імператор-
скѣ велічество, сещѣмтѣ карын олд Петр Иванѣвич Боб-
чинскіј.

Хлестаков. Зев бур.

Бобчинскіј. Енѣ фівітѣ, мы дыр тіжанѣ манітім.

Бобчинскіј. Енѣ фівітѣ, мы дыр тіжанѣ манітім.

Хлестаков. Нынѣм, нынѣм! Ме зев рад. (Коллалѣ
најѣс.)

8 ПЕТКѢЧѢМ

Хлестаков (ѣтмас). Тані чіновнікјасыс уна. Сѣмын
меным кажітѣ, мы најѣ менѣ лыдѣѣны государственнѣ
морт пыѣфі. Буракѣ тѣрыт налы менам лѣзыштѣсѣма бус-
сѣ. Есѣм јѣјѣс! Час-жѣ, ме гіжа став јывгыс Петербургѣ
Трапічкінлы: сіјѣ гіжавлѣ статјас—медтѣ сіјѣ најѣс бура
печлалас. Еј, Осіп, вај меным бумага да черныла (Осіп ві-
зѣдлѣ ѣзѣсѣд да шуѣ: „зїк пыр“.) А Трапічкінлы-кѣ, збы-
лыс, кодкѣ сурас пінулас,—віччыс: рѣфимѣ батѣсѣ оз жа-
літ кывјыд вѣсна, дај фенгатѣ лубітѣ-жѣ. Но сіѣсѣ тајѣ
чіновнікјасыс шан јѣз: сіјѣ налѣн зев бур сам, мы меным
најѣ сетісны ужѣн. Нароснѣ лыдѣа, мыјдта менам фенга.
Тајѣ сурѣасањ кујім со; тајѣ почтмејстерсањ кујім со, квајт
со, кѣкјамыс со... Кушѣм лѣкѣссѣм бумажка! Кѣкјамыс со,
ѣкмыс со... Ого! сурс сајас петіс... Нолтѣ ѣні, капітан,
нолтѣ, сурлы вај те меным ѣні! віѣдлам, коді кодѣс!

9 ПЕТКѢЧѢМ

Хлестаков да Осіп (чернылаѣн да бумагаѣн)

Хлестаков. Но мы, аѣзан, дурак, кызі менѣ гѣстї-
тѣѣны да прїнімајтѣны? (Завѣітѣ гїжкы.)

Осіп. Да, слабѣ! Тѣкѣ тѣданнѣ мы, Иван Александрѣ-
ровіч?

Хлестаков. А мы?

Осіп. Мунѣ татыс! Јеј-бог, пѣра-нін.

Хлестаков (гїжѣ). Вот сѣрѣм! Мыла?

Осіп. Да сіѣ. Јен накѣд ставныскѣд! Гулајтїннѣ там
жык лун—но, і шан. Мы накѣд дырсѣ јтчыны. Сѣлыштѣ,

на вылді он-од тд: кушдмкд мдд воас... jej-бог, Иван Александровіч! А вбвјас тані бурдс—сіз ескд лебдідсны!..

Хлестаков (гїжд). Огд-на, меным јешдд окота олыштны тані. Мед-нд аскі.

Осіп. да мыј аскыс! Jej-бог, мунам, Иван Александровіч! Тајд кдт і ыжыд чест тіјанлы, да век-жд, тдданыд, буржык мунны татыс регыджык: од тіјандс, збылыс, кодбнкд мдддн чадтдны. дај бағушкаыд кутас скдравны, мыј тазі манітчїм. Сїз ескд, збылыс, лдсыда лебїм! А бур вбвјас ескд тані сетїсны.

Хлестаков (гїжд). Но, ладнд. Ну толкд возыв етїд писмдсд, пджалуд, дтїсајын і подорожнїд бост. да зато, вїзд, вбвјас мед бурдс вдліны. Јамшщїкјаслы вїстав, мыј ме кута сетны чдлкдвдјдн, медтыкд кызї фелд-јегердс нуїсны да сыланкывјас мед сылісны... (Возд гїжд.) Возыв тдда, кызї Трапїчкін сералдмысла кулд...

Осіп. Ме, судар, мдддда писмдтд татчдс морткдд, а ачым лушдд понда кдлујјас течны, мед ез кол весшдрд кадыс.

Хлестаков (гїжд). Ладнд, вај толкд сіс.

Осіп (нетд да сорнїтд сцена сајын). Еј, кывзыв, вкд! Нуан пошта вылд писмд да вїстав почтмејстерыслы, мед сіјд бостїс денгатдг, да вїстав, мед пырыс пыр ваддїсны барїнлы медбур трдјкасд, курјерскдјдс, а прогонсд, шу, барїн оз мынты: вїстав, прогонис-пд казеннїд. да мед ставсд ддјджык, а не то, шу, барїн скбралд. Сулавлы, писмдыс абу-на гдтов.

Хлестаков (возд гїжд). Зев ескд колд тддны, кднї сіјд днї олд—Почтамскдјын алы Гороховдјын?. Сїјд-дд лубїтд-жд частд квартерасд вежлавны да не мынтысны. Гїжа сіз Почтамскдјд (кусналд да адрес гїжд).

Осіп (вајд вїс. Хлестаков печатајтд. Секї кылд сержїмордалдн гдлдс: „Кытчд сујсан, паскыд тош! Шудны теныд, некодс ез щдктыны лезны“.)

Хлестаков (ветд Овїплы писмд). На, ну.

Купечјаслдн гдлдсјас. Лездј, бағушка! Тї онд вермдј кутны: мї могдн локтїм.

Сержїмордалдн гдлдс. Мундј, мундј! оз прїнїмајт, узд. (Шум сддд.)

Хлестаков. Мыј сен сещдмыс, Осїп? Вїзддлы, мыј сама зык.

Осіп (дшїнд вїздд). Кушдмкд купечјас кдсјдны пырны да квартаљнїд оз лез. Бумагајасдн шенасдны: ты-далд, тіјандс кдсјдны аздддлыны.

Хлестаков (матыстчѣ дшиъ дорѣ). А ті-нѣ мы, бур јѣз?

Купечјас лѣн гѣлѣс. Тенад мѣлѣст дорѣ локтам. Щѣктѣј, государ, шыѣдчѣм прѣмѣтны.

Хлестаков. Лѣзѣј најѣс, лѣзѣј! мед пырасны. Ѡсѣп, вѣстав налы: мед пырасны. (Ѡсѣп петѣ.)

Хлестаков (дшиъ пыр бѣстала шыѣдчѣмјас, ѣтѣкѣс на пыс раѣ да лыдѣѣ). „Јѣго высокоблагороднѣј светлѣстлы госпѣдѣн фѣансовлы купеч Абдулынсан“... Чѣртыс тѣѣѣ, мы: і ташѣм чѣныс абу!

10 ПЕТКѣДЧѣМ

Хлестаков да купечјас (вѣна тыра кузовѣн да сакар јурјасѣн)

Хлестаков. А мыј ті, бур јѣз?

Купечјас. Тѣјан мѣлѣст дѣнѣ ыжыд копырѣн локтѣм.

Хлестаков. А мыј тѣјанлы колѣ?

Купечјас. Ен пѣгубѣт, государ! Ѡбѣѣтѣм тѣрпѣтам чѣк весшѣрѣ.

Хлестаков. Кодсан?

Ѡ тѣ купеч. да ставсѣ татчѣс городнѣчѣјсан. Ташѣм городнѣчѣјс ѣкор-на јѣшщѣ, государ, ез вѣвлы. Сѣщѣм ѣбѣдајас вѣчѣ, весѣг вѣставныс оз поз. Постѣјѣн чѣкѣз пѣдѣтѣс, кѣт пеклаѣ пыр! Њѣ ногѣн олѣ. Кваѣтѣс тошѣѣ да горзѣ: „Ак те, татарѣн!“ Јѣј-бог! Егѣ-кѣ ескѣ мыјѣнкѣ сѣјѣс уважајтѣј, а то-ѣѣ мѣ пѣрадѣктѣ пыр-нѣн нуам: мыј ковмас платѣјас вылѣ гѣтырыслы да нылыслы—мѣ сылы вѣча огѣ сувтѣј. да, вѣѣѣѣтѣѣ, сылы ставыс сѣјѣ еша—збыл! Локтас лавкаѣ да мыј вескалѣ—быдтор бѣстѣ. Ној пома азѣс, шуѣ: „Е, другѣ, тајѣ бур нојыс: вај ну тајѣс ме орѣѣ“. Но, і нуан, а помаас лѣѣ ешавылѣ аршын вѣтымын.

Хлестаков. Збыл? Ок, кушѣм-жѣ сѣјѣ мошеѣнѣк!

Купечјас. Јѣј-бог! Њѣкоѣ оз помѣт ташѣм городнѣчѣјтѣѣ. Сѣз быдтор і ѣблалан лавкаын, кор сѣјѣс азѣан. да-ѣѣ нѣнѣм-нѣн шуны, мед кушѣмкѣ чѣскыдтор, быдсама драѣсѣ бѣстѣ: чернослѣв сѣщѣм, кодѣ во сѣзѣм-нѣн кулѣѣ бѣчкаын, весѣг мѣнам прѣкадшѣк оз понды сѣјѣны, а сѣјѣ сѣтчѣ став кабырсѣ сујас. Њѣмлуныс сылѣн овлѣ Антон лунѣ, да, кажѣтчѣ, быдторсѣ-нѣн нуан, нѣнѣмыс оз нуждајтчы; он-на мын, сылы јѣшщѣ вај: шуѣ, щѣѣ і Онуфрѣј лун сылѣн ѣмлун. Мыј вѣчан? І Онуфрѣј лунѣ нуан.

Хлестаков. да сѣјѣ, прѣстѣ, рѣзбојѣнѣк!

Купечјас. Збыл-збыл! А вѣдлы паныд кыв шуны, тѣныд керкаад вајѣѣдас зѣѣ полк постѣј вылѣ. А мыјкѣ-кѣ ѣуан, щѣктас ігнавын ѣѣѣстѣ. „Ме тенѣ“, шуѣ, „ог кут“.

шуб, „розгабн нѳтны лѳбѳ пыткајасѳн мучѳтны—сѳјѳс“, шуб, „законѳн дугѳдѳма, а вот те менам, другѳ, сојыштан селгѳ!“

Хлестаков. Ок, кушѳм мошењѳкѳ! да таыс вескыда Сѳбѳрѳ...

Купечас. да кѳт кытчѳ-нын тенад мѳлѳст сѳјѳс оз мѳдѳд—ставыс лѳб бур, медтыкѳ ескѳ мѳјаныс ылѳжыкѳ-а. Ен брезгужт, мѳјан бафным, ѳањыс да солыс! копрагам теныд сакарторјѳн да вѳна кузовокѳн.

Хлестаков. Енѳ, тѳ сѳјѳс енѳ думајтѳј; ме ог бѳст зѳк ѳекушѳм калым. Вот ескѳ тѳ-кѳ, прѳмернѳ, вѳзјѳнныд меным уждывны шажт кујѳмсо,—но, секи зѳк мѳд делѳ: ужѳн ме верма бѳстлыны.

Купечас. Бѳст, бафным мѳјан. (*Перјѳны денга.*) да мыј кујѳмсоыд. Лушщѳ-нын вѳтѳѳс бѳст, толькѳ отсав.

Хлестаков. Вајѳј: ужѳн—ме кыв ог шу, ме бѳста.

Купечас (*езыс поднос вылын мычѳны денга*). Пѳжалуста, щѳщ ѳ подноссѳ-нын бѳстѳј.

Хлестаков. Но, ѳ подноссѳ поѳѳ.

Купечас (*копраѳмѳн*) Но ѳтѳсајын бѳстѳ ѳ сакарторсѳ.

Хлестаков. О, ог, ме калым ѳекушѳмѳс...

ѳсѳп. Ваше высокоблагородѳје! мыјла тѳ онѳ бѳстѳј? Бѳстѳј! тујын быдтор зѳѳѳтчас. Вај татчѳ јурјассѳ да јокмылсѳ! Ставсѳ вај! Ставыс ѳнагас. Мыј сен? гезтор? Вај ѳ гезторсѳ,—ѳ гезторјыд тујын зѳѳѳтчас: тѳлега жугалас лѳ мѳдтор мыјкѳ, кѳртыштны ковмас.

Купечас. Сѳзкѳ, вѳчѳј-нын сещѳм мѳлѳст, ваше сѳја-тѳлство! Тѳ-кѳ онѳ отсалѳј мѳјанлы, сесга огѳ-нын тѳдѳј, мыј вѳчны: вескыда кѳт пеклаѳ пыр.

Хлестаков. Њепременнѳ, ѳепременнѳ. Ме старајтча. (*Купечас мунѳны.*) Кылѳ нывбабалѳн гѳлѳс: Он, те он лыст кутны менѳ. Ме те вылѳ нѳрага сылы аслыс. Те ен тојлас сѳз вывѳтѳ.

Хлестаков. Код сен? (*Матыстчѳ ѳшѳн дѳрѳ*). А мыј те, матушка?

Кык нывбабалѳн гѳлѳс јас. Тенсыд мѳлѳст, баѳушка, корал Щѳкты, государ, кывзыны.

Хлестаков (*ѳшѳнѳд*). Лѳзны сѳјѳс.

11 ПЕТКѳДЧѳМ

Хлестаков, слѳсарша да уњтер-ѳѳѳцерша.

Слѳсарша (*коквылас јурѳѳѳд*). Мѳлѳст кора...
Уњтер-ѳѳѳцерша. Мѳлѳст кора...

Хлестаков. Да мысама нывбабас ті?

Унтер-офіцерша. Унтер-офіцер готыр Иванова.

Слесарша. Слесарша, татчос мешчанка, Певрунја Петровна Пошлопкина, баушко менам...

Хлестаков. Сулав, сорнітјој первој ђікныд. Мы теныд колѡ?

Слесарша. Мілѡст кора, городнічѡј вылѡ нораса. Ысты сылы јенѣ быдсама локсѡ! Мед сјѡ челафлы, ні аслыс мошеннікы, ні дафјасыслы, ні сјѡ тѡткајасыслы ні нѡмын некущѡм пѡлза ез вѡвлы!

Хлестаков. А мы?

Слесарша. Да менам мужікѡјлы щѡктіс плешсѡ брітны салдатѡ, і очередыс мјан вылѡ ез улы, сещѡм мошеннік! дај закон серті ез поѣ: сјѡ гѡтыра.

Хлестаков. Кыр-нѡ сјѡ верміс сјѣ вѡчныс?

Слесарша. Вѡчіс мошеннікыд, вѡчіс—мед јен вјас сјѡс таладорын і мѡдарјугыдын! Мед сылы, тѡткаыс-кѡ ем, і тѡткаыслы быдсама пакѡстыс, дај багыс, ловја-кѡ сылѡн, мед і сјѡ, каналѡыд, чергѡдчас лѡб вѡндас нем кежлас, сещѡм мошеннік! Колѡ вѡлі бостныс портнѡјлыс пісѡ, сјѡ-жѡ і вина јуыс вѡлі, да бат-мамыс дѡна пѡдаркі сетісны, сек сјѡ ускѡдчіс купчіха Пантѡлејева пі дѡнѡ, а Пантѡлејеваыд сјѣ-жѡ ыстіс гѡтырыслы дѡра кујім пома, сек сјѡ ме ордѡ. „Мыј вылѡ“, шуѡ, „теныд мужікыд? Сјѡ-нін теныд оз згѡдѡтчы“... да ме ачым тѡда—згѡдѡтчѡ алѡ оз згѡдѡтчы; сјѡ менам делѡ, сещѡм мошеннік! „Мужікыд“, шуѡ, „гусасыс; кѡт сјѡ ѡні і ез-на гусав, да зік ѡткоѡ“ шуѡ, „сјѡ гусасас, сјѡс і сытѡг локтан воѡ богтасны рекрутѡ“. да менымсѡ кущѡмжык мужіктѡгыс, сещѡм мошеннік! Ме слабнік морт, подлѡец те сещѡм! Мед те-над став рѡдѡнаыдлы не аѣывны јенјугыдсѡ! А ем-кѡ тѡшща, мед і тѡшщаыдлы...

Хлестаков. Ладнѡ, ладнѡ. Но, а те? (*Коллалѡ старукаѡс.*)

Слесарша (*нетігас*). Ен вунѡд, батным мјан. Ло сещѡм мѡлѡста.

Унтер-офіцерша. Городнічѡј вылѡ, баушка, локті.

Хлестаков. Но, да мы, мыла? вѡстав жењыд-жыка.

Унтер-офіцерша. Розгааліс, баушко.

Хлестаков. Кызі?

Унтер-офіцерша. ѐшыбкаѡн, батѡј менам! Мјан бабасыд тышкасісны рынок вылын, а пѡлицыд ез уыт

воны, дај кваџитісны менѡ да сещѡма рапортујтисны: кык лун пукавны ег вермы.

Хлестаков. да мы-нѡ ѡні вѡчныс?

Унтер-офіцерша. Сѡрт, вѡчнысѡ немтор. А ѡшыбкасыс шѡкты сылы штраф мынтыны. Меным аслам шудыс нінѡмла петітчыны, а сѡнгаыс ескѡ меным ѡні зев згѡѡтчіс.

Хлестаков. Ладнѡ, ладнѡ! Мунѡј, ме шѡкта. *Ќші-нѡѡ чурѡѡѡчыны кырымјас шыѡѡѡѡмјасѡн.*). да коді јешшѡ сені? (*Матыстѡѡ ѡшінлаң*). Ог понды, ог понды! Ог кѡсјы! Оз ков, оз ков! (*Вешјѡ.*) сѡзмѡѡісны, чорт воѡмі! Ен лѡз, Ѳсіп.

Ќсіп (*горзѡ ѡшінѡѡ*). Мунѡј, мунѡј! Абу кад, аскі волѡј! (*Ќзѡс вовѡѡ, мыччыѡѡ кушѡѡмкѡ фізура ној шынеља, бріт-тѡм тоша, пыктѡм парја да кѡртѡѡѡ шѡѡкаа; сы ѡѡрва ылынжык тыѡѡѡѡѡчыны мукѡѡѡјас.*)

Ќсіп. Мун, мун! мыј сујсан? (*Мыжсѡѡ кіјаснас медвоѡѡѡ-мысла кынѡмас да сіјѡс јѡткіг моз ачыс шѡѡц петѡ пріѡѡ-жѡѡѡ, -ѡѡрваныс пѡѡлалѡ ѡзѡс.*)

12 ПЕТКѡѡѡѡМ

Хлестаков да Марја Антоновна

Марја Антоновна. Ах!

Хлестаков. Мыыс ті сіѡ повзінныд, сударына?

Марја Антоновна. Ег, ме ег повзы.

Хлестаков (*щанітѡѡѡѡн*). Прѡсѡѡітѡј, сударына, меным зев нінкоѡѡ, мыј ті менѡ прімітінныд сещѡм морт пыѡѡѡѡѡ, коді... Лыста-ѡ јуавны тіјанлыс: кытѡѡ ті кѡсјанныд вѡлі мунны?

Марја Антоновна. Збылыс, ме ѡекытѡѡ ог вѡлі мун.

Хлестаков. Мыла-нѡ, прімернѡ, ті ѡекытѡѡ онѡ вѡлі мунѡј?

Марја Антоновна. Ме думажті, абу-ѡ тані мамѡка...

Хлестаков. Енлѡј, меным ескѡ окота вѡлі тѡѡны, мыла ті ѡекытѡѡ вѡлі онѡ мунѡј?

Марја Антоновна. Ме тіјанлы мешажті? Ті занімајтчінныд важнѡј сѡлѡјасѡн?

Хлестаков (*щанітѡѡѡѡн*). А тіјан сінјасныд буржыкѡс важнѡј сѡлѡјас дорыс... Ті ѡекыѡ онѡ вермѡј меным мешажтны, ѡекушѡѡм ногѡн онѡ вермѡј; мѡѡѡѡѡ вѡсїг, ті верманныд вайны удовѡлствіје.

Марја Антоновна. Ті сорытанныд столічнѳ ногѳн.

Хлестаков. Ташѳм міча особалы, кызі ті... Лыстаѳ лоны сешѳм шудаѳн, меѳым сетны тіжанлы улѳс? Но тіжанлы ѳе улѳс колѳ, а трон.

Марја Антоновна. Збылыс, ме ог тѳд... Меным сешѳма колѳ вѳлі мунны. (Пукѳѳ.)

Хлестаков. Кушѳм міча тіжан чышжанныд!

Марја Антоновна. Ті нагмешнѳкјас, меѳ ескѳ толкѳ серавны провинціалнѳжјас вылын.

Хлестаков. Кушѳм ескѳ меным окота вѳлі, сударына, лоны тіжан чышжанѳн, меѳым шымыртны тіжанлыс жежыѳ ылінытѳ.

Марја Антоновна. Ме ѳѳті ог гѳгѳрво, мыј жылыс ті сорытанныд: кушѳмкѳ чышжан... Талун кушѳм тешкѳ поводѳаыс!

Хлестаков. А тіжан вомѳорныд, сударына, буржык быѳсама поводѳа дорыс.

Марја Антоновна. Ті пыр сешѳмѳс сорытанныд... Ме ескѳ корі тіжанѳс, меѳ ті меным лушѳѳ гіжыштінныд казтылѳм вылѳ сешѳм кывбурјас албомѳ. Ті, ѳерт, кѳнкѳ, сешѳмѳс унаѳс тѳданныд.

Хлестаков. Тіжанлы, сударына, быѳторсѳ, мыј окѳтитанныд. Щѳктѳј, кушѳм кывбурјас тіжанлы?

Марја Антоновна. Кушѳмјасѳс-кѳ, сешѳмјасѳс — бурјасѳс, вылјасѳс.

Хлестаков. ѳа мыј кывбурјасыд! Ме унаѳс тѳѳа.

Марја Антоновна. Но, вісталѳј-жѳ, кушѳмјасѳс ті меным гіжанныд?

Хлестаков. ѳа мыј-нѳ сорытныс? ме і сытѳг унаѳс тѳѳа.

Марја Антоновна. Ме зев раѳејта најѳс...

Хлестаков. ѳа менам ем уна быѳсамаыс. Но, пѳжалуј, ме тіжанлы кѳѳ тајѳс: „О, те, мыј шогсігѳн вешѳѳрѳ јен вылѳ ропкѳѳчан, мортѳј...“¹⁾ но, і мукѳѳјас... Оні ог вермы повнѳітны; но, ѳа, тајѳ ставыс ѳінѳмтор. Ме тіжанлы лушѳѳ сы пыѳѳі петкѳѳла ассым раѳејтѳмѳс, кодѳ тіжан віѳѳѳлѳмыс... (Матыѳтѳ улѳссѳ.)

Марја Антоновна. Раѳејтѳм! Ме ог гѳгѳрво раѳејтѳмѳс... ме ѳекор ег і тѳѳлы, мыјсама раѳејтѳмыс... (Ылыстѳ улѳссѳ.)

Хлестаков. Мыјла-нѳ ті вештанныд ассыныд улѳс-шытѳ? Міжанлы буржык мѳѳа-мѳѳднымы матынжык пукѳвны.

1) Ломоносов кывбурыс.

Марја Антоновна (*ылыстчѳ*). Мыла-нѳ матынсѳ?
ѳткоѳ і ылынсѳ.

Хлестаков (*матыстчѳ*). Мыла-нѳ ылынсѳ? ѳткоѳ-
ѳд і матынсѳ.

Марја Антоновна (*ылыстчѳ*). да мыла-нѳ тајѳ?

Хлестаков (*матыстчѳ*). да-ѳд тајѳ тїжанлы кажїтчѳ
толкѳ, бытѳо матын; а тї думажтѳ аслыныд, бытѳо ылын.
Кушѳм ескѳ ме вѳлі шуда, сударына, вермі-кѳ тїжанѳс ас
берѳо топѳдлыны.

Марја Антоновна (*вїзѳдѳ ѳшінѳд*). Мы-нѳ сїѳ,
естѳн бытѳѳкѳ мыкѳ лебзїс? Каща алї кушѳмкѳ мѳд лебач?

Хлестаков (*окыштѳ сїѳс пельномас да вїзѳдѳ
ѳшінѳд*). Тајѳ каша.

Марја Антоновна (*чеччѳ лѳгасѳмѳн*). Но, тајѳ-нын
вывтї... Кушѳм јандыстѳмї..

Хлестаков (*кутѳ сїѳс*). Прѳстїтѳј, сударына: тајѳс
ме вѳчї раѳејтѳм куза, збыл, раѳејтѳм куза.

Марја Антоновна. Тї лыдѳанныд менѳ сещѳм
провїнциалка тужѳ... (*лѳсѳдчѳ мунны*).

Хлестаков (*кутѳ сїѳс*). Раѳејтѳм вѳсна, збылыс,
раѳејтѳм вѳсна. Ме сїз толкѳ, шмонїтї: Марја Антоновна,
енѳ лѳгасѳј! Ме гѳтов пїзѳсчан вылын тїжанлыс прѳшща
корны. (*Уекѳдчѳ пїзѳсчан вылас.*) Прѳстїтѳј-нѳ, прѳстїтѳј-
нѳ, прѳстїтѳј! Тї ақзаныд, ме пїзѳсчан вылын.

13 ПЕТКѳДЧѳМ

Најѳ-жѳ да Анна Андрејевна

Анна Андрејевна (*аззѳ Хлестаковѳс пїзѳсчанѳн*).
Ах, кушѳм вїччыстѳмтор!

Хлестаков (*чеччѳ*). А, чорт возмі.

Анна Андрејевна (*нылысы*). Тајѳ-нѳ мы, суда-
рына? Мыјсама поступок-нѳ тајѳ тащѳмыс?

Марја Антоновна. Ме, маменька...

Анна Андрејевна. Мун пет татыс! Кылан, мун,
мун! дај ен лыст петкѳдчыны сїн вожд. (*Марја Антоновна
мунѳ сїнѳа сорѳн*). Ізвїнїтѳј, ме, вескыда вїставны, менѳ се-
щѳм шемѳс бостїс...

Хлестаков (*бокѳ*). А тајѳ сїз-жѳ зев апцетїтнѳј, абу
мїстѳм. (*Уекѳдчѳ пїзѳс вылас.*) Сударына, тї ақзаныд, ме
сотча раѳејтѳмла.

Анна Андрејевна. Кызї, тї пїзѳсчан выланыд? Ах,
чеччѳј, чеччѳј! танї жожыс абу зїк сѳстѳм.

Хлестаков. Ог, пїзѳсчан вылын, непременно пїзѳс-

чан вылын, ме кѳсја тѳдны, мыј меным сещѳмсѳ сїѳма,
олѳм алі смерт.

А н н а А н д р е ј е в н а. Но енлѳј, ме јешщѳ ог-на чїкѳј
гѳгѳрво тїјанлыс кывјаснытѳ. Ог-кѳ ѳшыбајтчы, тї вѳчанннѳд
декларација менам нылѳј жылыс.

Х л е с т а к о в. Ог, ме раѳејта тїјанѳс. Олѳмѳј менам
сї вез жылын. Тї-кѳ онѳ прїмїтѳј менсым пыр кежлѳ раѳеј-
тѳмѳс, сек ме му вылын ог ло олысѳн. Ломалан сѳлѳмѳн
кора тїјанлыс кїнытѳ.

А н н а А н д р е ј е в н а. Но лезлѳј вїставны: ме кушѳмкѳ
ногѳн... ме верѳс сајын.

Х л е с т а к о в. Сїѳѳ ѳемтор! Раѳејтѳмлы ѳекушѳм
торјалѳм абу; дај Карамзїн шуліс: „Законјас дївїтѳны“. Мї
ылыстчам, мунам долыд гаж сајѳ.. Кїнытѳ тїјанлыс, кїнытѳ
кора.

14 ПЕТКѳДЧѳМ

Н а ј ѳ ж ѳ д а М а р ј а А н т о н о в н а (кѳтѳрѳн д р у г п ы р ѳ)

М а р ј а А н т о н о в н а. Маменка, папѳнка шуїс, мед-пѳ
тї... (Аззѳ Хлестакѳвѳс пїѳѳсчандн, горѳдѳ.) Ах, кушѳм
вїччыстѳмтор!

А н н а А н д р е ј е в н а. Но, мыј те? мыјла? мыјыс?
Мыјсама ышмѳм ташѳм! д р у г - б ы р с п ы р і с, б ы т ѳ ѳ к о л м ѳ м
каѳ. Но, мыј те аззїн сещѳм шензанторсѳ? Но, мыј теныд
думвылад воїс? Збылыс, бытѳѳ кујїм арѳса кага кушѳмкѳ.
Оз мун, оз мун, нѳтї оз мун сы вылѳ, мыј теныд даскѳк-
јамыс арѳс. Ме ог тѳд, кор те лоан вежѳражык, кор те
пондан астѳ кутны; кор те пондан тѳдны, мыј сещѳм
бур правїлајасыс да авја самыс.

М а р ј а А н т о н о в н а (сїнва п ы р). Ме, збылыс,
маменка, ег тѳд...

А н н а А н д р е ј е в н а. Тенад јурпыр век кушѳмкѳ
тѳв гулајтѳ; те прїмер бостан Ляпкїн-Тапкїн нывјаслыс.
Мыј теныд на вылѳ вїѳѳдныс! Оз ков теныд вїѳѳдны на
вылѳ. Теныд емѳс мукѳд прїмерјас—те воґын мамыд тенад.
Со кушѳм прїмер бѳрса колѳ теныд мунны.

Х л е с т а к о в (к в а т і т ѳ к і с ѳ н ы л ы с л ы с). Анна Андре-
јевна, енѳ прѳтївляјтѳј мїјан бур олѳмлы, благѳслѳвїтѳј
пыр кежлѳ раѳејтѳмнымѳс.

А н н а А н д р е ј е в н а (ш е м ѳ с ѳ н). Сїкѳ, тї сы вылѳ?..

Х л е с т а к о в. Решајтѳј: олѳм алі смерт?

А н н а А н д р е ј е в н а. Но, вот аззан, јѳјук, но, вот.
Аззан: те вѳсна, етащѳм драѳ вѳсна, гѳстным їзволїтїс
сулавны пїѳѳс вылас; а те д р у г п ы р і н, к ы з і с у м о ш е д ш ѳ ј.

Но, вот, збылыс, сулалб, мед ме нароснб ѓткажиті: те он сулав ташдм шуд донус.

Марја Антоновна. Ог кут, маменька; збылыс, вожд сесса ог кут.

15 ПЕТКОДЧОМ

Најб-жбда городничбј (кашкбмбн пырб)

Городничбј. Ваше превосходітелство, енб пбгубітбј! Енб пбгубітбј!

Хлестаков. Мыј тіјанкбд?

Городничбј. Сен купечјас норасбмабс ваше превосходітелстволы. Честбн шуа, весіг і жынјус абу збыл, мыј најб вібталбны. Најб асныс ылбдлбны дај јбзсб ылбдлбны. Унтер-офіцерша пбрјаліс тіјанбс, бытббкб ме сіјбс розгаалі! Сіјб ылбдчб, жеј-бог, ылбдчб. Сіјб ачыс ассб розгааліс...

Хлестаков. Мед му пырыс мунас унтер-офіцершаыд,—меным бні абу сыбз!

Городничбј. Енб верітбј, енб верітбј! Најб сещбм ылбдчысјас... налы вот етащбм кага оз веріт. Најб-нын став кар кузаыс лыдфысбны ылбгјасбн. А мошеннїчество јылыс лыста вібставны: најб сещбм мошеннїкјас, кущбмјас і свет вылас ез чужлыны.

Анна Андрејевна. Тбдан-б те, кущбм чест вбчб мїјанлы Иван Александровїч? Сіјб корб кі мїјан нывнымлыс.

Городничбј. Кытчб! кытчб!.. Јбјмбмыд, матушка! Енб лбгасбј, ваше превосходітелство: тајб неуна јбјруа, сещбм-жб і мамыс сылбн вблі.

Хлестаков. да, ме, збыл, кора кісб. Ме радејта сіјбс.

Городничбј. Ог вермы верітны, ваше превосходітелство!

Анна Андрејевна. да кор шубны теныд.

Хлестаков. Ме ог шмонїтбмбн тіјанлы шу... Менам вермас радејтбм вбсна вежбрбј вбрзыны.

Городничбј. Ог лыст верітны, ог сулав сещбм чест донус.

Хлестаков. да! Ті-кб онб сбгласїтчбј сетны ме сајб Марја Антоновнабс, сек ме, чбртыс тбдас, мыј вбчны гбтов...

Городничбј. Ог вермы верітны: шмонїтны їзволїтанныд, ваше превосходітелство!

Анна Андрејевна. Ах, кущбм чурбан, збылыс! Но, кор теныд вібталбны?

Городничбј. Ог вермы верітны.

Хлестаков. Сетõ, сетõ! Ме õтчајаннõ морт, ме рeшiтча быдтор вылõ: кор лыса, тiјанõс судо сетасны.

Городнiчõј. Ак, јенмõј менам! Ме, збылыс, абу мыжа ловнам нi вiр-јанам! Енõ лõгасõј! Вõчõј сiз, кыз тiјан милõстлы угоднõ! Менам, збылыс, журын õнi... ме i ачым ог тõд, мы вõчсõ. Сещõм дурак õнi лõи, кущõмõн јещõ некор-на ег вõвлы.

Анна Андрејевна. Но, благõслõвiт!

Хлестаков (*матыстчõ Марја Антоновнакõд.*)

Городнiчõј. Мед јен благõслõвiтас тiјанõс! а ме абу мыжа! (*Хлестаков окасõ Марја Антоновнакõд.*) Мы-сама чõрт! Збылыс-õд! (*Нiртõ вiнјассõ.*) Окасõны! Ок, батушкi, окасõны! Прамõј жõнiк! (*Горзõ, нiмкодысла чечалõ.*) Ајда, Антон! Ајда, Антон! Ајда, городнiчõј! Со кызi фелõыс мõдiс!

16 ПЕТКÕдЧÕМ

Најõ-жõ да Оciп

Оciп. Вõвјас дагõс.

Хлестаков. А, ладнõ... ме зiк пыр.

Городнiчõј. Кызiк-с? Лõсõдчанныд мунны?

Хлестаков. Да, муна.

Городнiчõј. А кор-нõ, сiз шуны... Тi асныд iзволiтнныд кајмõстны, буракõ, свадба јылыс?

Хлестаков. А сiјõ... Оти здук кежлõ толкõ, õти лун кежлõ дад ordõ—озыр старiк; а аскi-жõ i бõр.

Городнiчõј. Не кыз огõ лыстõј кутны, нафејтчам благополучнõја бергõдчõм вылõ.

Хлестаков. Кызi-нõ, кызi-нõ, ме сущõн! Прõщажтлõј, менам рафејтõмõј... абу сiз, вескыда ог куж шуныс! Прõщажтлõј, сõлõмшõрõј! (*Окалõ Марја Антоновналыа кiсõ.*)

Городнiчõј. Да оз-õ ков тiјанлы мыјкõ тујвыла-ныд? Тi iзволiтнныд, буракõ, фенгаыс нуждајтчыны?

Хлестаков. О, ог, мыла сiјõ? (*Неуна мõвпыштõм бõрын.*) А пõжалуј, позõ.

Городнiчõј. А уна-õ тiјанлы угоднõ?

Хлестаков. Да вот секi тi сетiнныд кыксо, алi-нõ енõ кыксо, а нõлсо,—ме ог кõсјы пõлзуйтчыны тiјан õшыбкаõн,—да пõжалуј i õнi сы мында-жõ, мед-нiн стõч вõлi кõкјамысго.

Городнiчõј. Зiк пыр! (*Перјõ бумажнiкыс.*) Јещõ, кыз быттõ нарõснõ, самõј выл бумажкајасõн.

Хлестаков. А, да! (*Бостõ да вiдлалõ авõигнација-*

ВІТЌД ВЌЧЌМ

Сі;ѳ-жѳ комната.

І ПЕТКЌДЧЌМ

Городнічѳ, Анна Андрејевна да Марја Антоновна.

Городнічѳ. Мы, Анна Андрејевна? а? Думајтлін-ѳ те мыкѳ та јылыс? Ещѳм озыр коѳин, канальѳ! Но, вігтав вескыда: те і вѳтѳн ен аѳзывлы—вескыда кущѳмкѳ городнічикасан да друг... фу ты, канальѳ!.. Кущѳм давѳлкѳ рѳѳнаасін.

Анна Андрејевна. Нѳѳтѳ абу сі; ме важѳн тајѳс тѳдлі. Тајѳ теныд ѳіковінкакоѳ, те-ѳѳ прѳстѳј морт, некор ен аѳзывлы пѳрадошнѳј јѳсѳ.

Городнічѳ. Ме ачым, матушка, пѳрадошнѳј морт. Но, збылыс, кызі думыштан, Анна Андрејевна, кущѳм лебачјасѳн ѳні мі текѳд лѳім! а, Анна Андрејевна? Вылыті лебалысјас, чѳртыс мед бостас! Енлы-жѳ, ѳні ме петкѳдла пуж налы ставныслы, кодјаслы окота вѳлі сетны норасѳм-јас да доносјас! Еј, код сени? (*Пырѳ кварталнѳј*). А, тајѳ те, Иван Карпѳвч! Корлытѳ татчѳ, вокѳ, купечјасѳс. Вот ме најѳс, канальѳјасѳс! Норасны ме вылѳ? Ѳдтѳ проклатѳј јудејскѳј јѳз! Енлѳ-жѳ, гѳлубчїкјас! Војѳѳр ме тїжанѳс вердлі толкѳ усјасѳзныд, а ѳні верда тошкѳзныд. Гїж ставсѳ, кодї толкѳ волїс ме вылѳ норасны, да вот јонжыкасѳ есіѳ став гїжысјассѳ, гїжысјассѳ, кодјас гартлѳдлісны налы шыѳѳчѳмјассѳ. да вігтав ставныслы, мед тѳдїсны: сопѳ кущѳм чест јен ыстїс городнічѳјлы, сетѳ-пѳ асгыс нывсѳ—непѳштѳ кущѳмкѳ прѳстѳј морт сажѳ, а сещѳм сажѳ, кущѳм і свет вылас-на јещѳ ез вѳвлы, кодї вермѳ быдтор вѳчны, быдтор, быдтор, быдтор! Ставныслы вігтав, мед быдѳн тѳдїсны. Став јѳзыслы горзы, жыньнанјасѳ нѳјт, чорт возмі! Кор-нын торжество, мед торжество. (*Кварталнѳј мунѳ.*) Со кызі, Анна Андрејевна, а? Кызі-нѳ мі ѳні, кѳві кутам овны, танї алї Пітерын?

Анна Андрејевна. ѳерт, Петербургын. Кыз-нѳ позѳ татчѳ колтчыны!

Городнічѳ. Но, Пітерын-кѳ, і Пітерын; а сіѳ ескѳ лѳсыд і танї. Ме-ѳѳ думајта, городнічѳјалѳмтѳ секї-нын чѳрту, а, Анна Андрејевна?

Анна Андрејевна. ѳерт-жѳ, мыјсама городнічѳ-јалѳм.

Городнічѳ. Сїѳѳѳд, кыз те думајтан, Анна Андрејевна, ѳні позѳ ыжыд чїн ѳвтыштны, сы вѳсна, мыј сіѳѳ

матыса тѳдса став мiнiстрясыслы дај дворецѳ ветлывлѳ сiзкѳ вермас сещѳмтор вѳчны, мыј коркѳ i генералѳз кып тан. Кыз те думажтан, Анна Андрејевна, поѳѳ кыптыны генералѳз?

Анна Андрејевна. Јещѳ-кѳ оз-и! ѳерт, поѳѳ.

Городнiчѳј. А, чорт возмi, лѳсыд овны генералын. Кавалерiја ѳшѳдасны теныд пельпом вомѳныд. А кушѳм кавалерiја буржык, Анна Андрејевна, гѳрд али кельд-лѳз?

Анна Андрејевна. ѳерт-нын кельдлѳз буржык.

Городнiчѳј. Е? ѳдтѳ мыј ковмѳма! Лѳсыд i гѳрдыс. ѳд мыјла меным окота лоны генералнас? Сы вѳсна, мыј, ковмас-кѳ, мунам кытчѳкѳ—фельдјегерјас да адјутантјас возвылад пыр скачитѳны: „вѳвјас!“ I сенi станцијасад некѳдлы оз сетны, ставныс вiччысѳны: став сiјѳ титулярнѳјјас, капiтанјас, городнiчѳјјас, а те сенi он i вiзѳд. ѳбѳдајтан кѳнкѳ губернатор ордын, а сен—сулав городнiчѳј! Хе, хе, хе! (*Гералѳ да ѳдмѳ гералѳдысла.*) Со мыј, канальѳыд, кыскѳ!

Анна Андрејевна. Теныд пыр сещѳм грубѳјыс сѳлѳмвылад воѳ. Теныд колѳ помнiтны, мыј оланногтѳ колѳ зiкѳз вежны, мыј тенад тѳдсајасыд лѳбны не сещѳмјас, кызi кушѳмкѳ пон вѳѳiтыс сурѳа, кодкѳд те ветлывлан кѳчјасѳс кыжны, либѳ Земляника; мѳдарѳ, тенад тѳдсајасыд лѳбны зев бур самаѳс: графјас да став светскѳјјасыс... Тѳлкѳ ме, збылыс, пола те вѳсна: те мукѳд дырјыс шлапкѳптан сещѳм кыв, кушѳмѳс бур обшществѳын некѳр он кывлы.

Городнiчѳј. Мыј-нѳ? Кывјыд-ѳд оз щыкѳд.

Анна Андрејевна. да лѳсыд, кор те вѳлин городнiчѳјѳн; а сенi-ѳд олѳмыс зiк мѳд пѳлѳс.

Городнiчѳј. да сенi-пѳ, вiсталѳны, ем кык пѳлѳс черi: р'апушка да кор'ушка, сещѳмјас, мыј тѳлкѳ дулыыд петас, кор заводiтан сојны.

Анна Андрејевна. Сылы ескѳ мед пыр черiјас! Ме мѳд ногѳн ог i кѳсјы, медым мiјан керканым вѳлi медпервојыс столiцаын да медым менам комнатаын вѳлi сещѳм чѳскыд дук—амбре, мед i пырны вѳлi оз поѳ да тѳлкѳ колѳ вѳлi ескѳ етаzи сiнјастѳ кунны. (*Кунѳ вiнјасѳ да iсаѳ*). Ах, кушѳм лѳсыд!

2 ПЕТКѳдЧѳМ

Најѳ-жѳ да купечјас.

Городнiчѳј. А, здорово, сѳкѳлјас!

Купечјас (*коправѳмѳн*). Здравiја желајем, батушка!

Городничѡй. Мы, голубчикъяс, кушѡма оланнѡд? кушѡма тѡварнѡд тѡжан мунѡ? Мы, самѡварникъяс, арши-
никъяс, норасны? Архіплутъяс, протобестѡежѡяс, морскѡѡ
ылѡдчысѡяс! норасны? Мы, уна бостѡннѡд? Вот-пѡ, дума-
тѡны, сѡзі турмаѡ сѡјѡс і пукѡѡдасны! Тѡданнѡд-ѡ тѡ, сѡзім
чѡрт да ѡтѡ шыкѡдчыс тѡжанлы пѡнаныд, мы...

Анна Андреѡевна. Ах, боже моѡ! Кушѡм те, Ан-
тоша, кывѡяс лѡзалан!

Городничѡй (*дѡзѡдмѡн*). А, абу кывѡясѡѡ ѡнѡ! Тѡ-
даннѡд-ѡ, мы бурѡш сѡјѡ чѡновникъяс, кодлы тѡ норасѡннѡд,
ѡнѡ гѡтрасѡ менам ныв ылѡ? Мы? а? мы ѡнѡ шуаннѡд?
ѡнѡ ме тѡжанѡс! у!.. ылѡдланнѡд јѡзсѡ... Пѡѡрад вѡчан
казнакѡд, со сурс дон сѡјѡс пѡрѡлан, сѡс нѡј вѡјѡмѡн, да
сѡсса жертвѡјтан кыв аршын, дај сѡт јѡшѡѡ тѡныд наѡ-
рада сыс! да тѡдѡсны-кѡ ескѡ, сѡк ескѡ тѡныд... дај руш-
кусѡ чургѡѡдѡ вѡѡѡ: сѡјѡ купеч, сѡјѡс ен вѡрѡѡд. „Мѡ“, шуѡ,
„і двѡраналы ѡгѡ уступѡтѡј“. да двѡрананѡд... Ак, те,
рожа! двѡранѡн велѡдчѡ наукајасѡ: сѡјѡс кѡт і розгаалѡны
школаын, да ѡелѡ вѡсна, медым сѡјѡ тѡдѡс коланатѡреѡ.
А те мы?—завѡѡѡтан плутѡнајассан, тѡнѡ кѡѡаннѡд нѡјтѡ
сыс, мыла он куж ылѡдлыны. Јѡшѡѡ ічѡѡтѡк ѡѡѡтѡнка-на,
„Отче наш“ он тѡд, а пѡрѡјасан-нын; а кор кывзас тѡнад
рушкуыд да тыртан ассыд зѡптѡ, сѡзі і ылѡ пуксан. Фу
те, кушѡм аѡѡывтѡмтор! Сы вѡсна, мы те дасквѡјт самѡ-
вар дунган луннас, сы вѡсна і ылѡ пуксан? да ме сѡ-
лышта тѡнад јур ылѡ дај тѡнад вышѡѡтчѡмыд ылѡ!

Купечъяс (*копрасѡдмѡн*). Мыжаѡс, Антон Антоновѡч!

Городничѡй. Норасны? А код тѡныд ѡтсалис мошѡн-
нычѡјтнѡд, кор те пос стрѡѡтѡн да гѡјѡн вѡрсѡ кыв сурс
дон, кор сѡјѡ ез вѡв і со шајт доныс? Ме ѡтсали тѡныд,
кѡза тош! Те вунѡѡдѡн сѡјѡс? Ме, вѡстали-кѡ те ылѡ, вермѡ
ескѡ тѡнѡ сѡјѡ-жѡ ыстыны Сѡбірѡ. Мы јуан? а?

ѡѡѡ купеч. Јѡнлы мыжаѡс, Антон Антоновѡч! Муѡ
ѡугѡс. І вѡѡѡвылѡ кѡсѡјысам ѡе норасны. Мы кѡѡ ен кор—
сѡлѡмтѡ бурмѡѡдам, ен лѡгас тѡлкѡ!

Городничѡй. Ен лѡгас! Вот те ѡнѡ тупласан менам
кокулын. Мыла?—сѡјѡн, мыла ме вермѡ; а муртса-кѡ те
ѡѡр лѡс, те ескѡ сѡкѡ менѡ, каналѡѡ, самѡј ѡајтас тала-
лѡн да јѡшѡѡ ескѡ вылысас керѡн пѡнталѡн.

Купечъяс (*копрасѡдны кож ылас*). Ен пѡгубѡт, Антон
Антоновѡч!

Городничѡй. „Ен пѡгубѡт!“ ѡнѡ: „ен пѡгубѡт!“ а
вѡјѡѡр мы? Ме ескѡ тѡжанѡс... (*Шѡныштѡ кѡнас*.) Но, да
јѡн прѡстѡтас, тырмас. Ме абу лѡкѡн каѡтылыс; тѡлкѡ
ѡнѡ, смѡтрѡ, суса кутѡј пѡлѡјаснытѡ! Ме сѡта нылѡс ѡг ку-

щомкѡ прѡстѡј двораин сајѡ: медым чолѡмалѡм вѡлі...
гѡгѡрвоан, ње сїз, мед мынтысны кушѡмкѡ балыкторјѡн
лїбѡ сакар јурѡн... Но, муној с богом! (*Купецјас муномм.*)

3 ПЕТКѡДЧѡМ

Најѡ-жѡ, Аммос Педѡрѡвич, Артемиј Фїліппѡвич,
сесса Растаковскїј.

Аммос Педѡрѡвич (*ѡзѡсас-на јешцѡ*). Верїтны-ѡ
сорїлы, Антон Антонович? тїжанлы усѡма вѡвлытѡм шуд?

Артемиј Фїліппѡвич. Лыдѡа честѡн поздравїтны
вѡвлытѡм шудѡн. Менѡ сѡлѡмсањ нїмкоѡ бостїс, кор кылї.
(*Матыстѡ Анна Андрејевна кї ѡрѡ.*) Анна Андрејевна!
(*Матыстѡ Марја Антоновна кї ѡрѡ.*) Марја Антоновна!

Растаковскїј (*пырѡ*). Антон Антоновичѡс позд-
равлајта. Мед јен сетас куз нем тїжанлы да выл гозјалы,
да сетас тїжанлы уналыда потомство, внукјасѡс да прав-
нукјасѡс. Анна Андрејевна! (*Матыстѡ Анна Андрејевна
кї дїнѡ.*) Марја Антоновна! (*Матыстѡ Марја Антоновна
кї дїнѡ.*)

4 ПЕТКѡДЧѡМ

Најѡ-жѡ, Коробкїн гѡтырьскѡд, Љулуков

Коробкїн. Лыдѡа честѡн поздравїтны Антон Анто-
новичѡс! Анна Андрејевна! (*Матыстѡ Анна Андрејевна кї
дїнѡ.*) Марја Антоновна! (*Матыстѡ Марја Антоновна
кї дїнѡ.*)

Коробкїн гѡтыр. Сѡлѡмсањ поздравлајта тїжанѡс,
Анна Андрејевна, выл шудѡн.

Љулуков. Лыдѡа честѡн поздравїтны, Анна Андре-
јевна! (*Матыстѡ кї ѡрас да сесса, јѡзлан берѡдчылѡ-
мѡн, удала щѡлкнїтѡ кывнас.*) Марја Антоновна! Лыдѡа
честѡн поздравїтны. (*Локтѡ Марја Антоновна кї ѡрѡ да
сїз-жѡ вѡчѡ.*)

5 ПЕТКѡДЧѡМ

Зев уна гѡетјас суртукјасаѡс да фракјасаѡс матыстѡны первој Анна
Андрејевна кї ѡрѡ да шудны: „Анна Андрејевна!“ — сесса Марја Анто-
новна ѡрѡ, шудны: „Марја Антоновна!“ Бѡбчїнскїј да ѡбчїнскїј
(*сужсѡны*).

Бѡбчїнскїј. Лыдѡа честѡн поздравїтны!
ѡбчїнскїј. Антон Антонович? лыдѡа честѡн позд-
равїтны.

Бѡбчїнскїј. Благополучнѡј лѡѡмторјѡн.

Добчинскіі. Анна Андрејевна!

Бобчинскіі. Анна Андрејевна! (*Кыкканныс ытырїд матыстчѳны да Лукасѳны плешнаныс.*)

Добчинскіі. Марја Антоновна! (*Матыстчѳ кі дорас.*)
Лыдда честѳн поздравітны. Ті лоанныд ыжыд, ыжыд шу-
даѳс, зарні плагѳѳн ветлыны да уна пѳлѳс чѳскыд сожан
сојны, зев гажаа кутанныд пѳрасѳ коллавны.

Бобчинскіі (*торкѳ*). Марја Антоновна, лыдда чег-
ѳѳн поздравітны! Мед јен сетас быдсама озырлунсѳ, чер-
вонецјас да еташѳм золанык пітор, вот еташѳмінікѳс (*пет-
кѳдлѳ кінас*), медым позѳ вѳлі пукѳѳдны кіпыдѳс вылад,
да-с! Піуқыд пыр кутас горзыны: уа! уа! уа!

6 ПЕТКѳДЧѳМ

Јешѳѳ кымынкѳ гѳстјас матыстчѳны кіјас дораныс, Лука Лукіч
гѳтырскѳд.

Лука Лукіч. Лыдда честѳн...

Лука Лукіч лѳн гѳтыр (*возвыс котѳртѳ*). Позд-
равлајта тіјанѳс, Анна Андрејевна! (*Окасѳны.*) А ме сещѳ-
ма, збылыс, німкоѳага. Вісталѳны меным: „Анна Андре-
јевна нывсѳ сетѳ“.—„Ах, јенмѳј менам!“—думајта аслым,
ѳа сещѳм німкоѳ лоі, мужіклы і шуа: „Кывзы, Луканчік:
со кушѳм шуд Анна Андрејевналы!“ „Но“, думајта аслым,
„слабог“, дај шуа сылы: „Ме сещѳм рад, вескыда тер-
пітны ог вермы, ѳдјѳжык окота азѳѳдлыны аслым Анна
Андрејевнаѳс...“ „Ах, јенмѳј менам!“ думајта аслым: „Анна
Андрејевна бурещ віччысїс бур жѳнікѳс аслас нылыслы,
а вот ѳні сещѳм судѳба: бурещ сігі лоїс, кыгі сігіс кѳсїс“,
да сещѳм, збылыс, німкоѳ лоі, мыј весїг кыв шуны ог
вермы. Бѳрда, бѳрда, вот вескыда сыркјала. Лука Лукіч-
нын шуб: „Мыјыс те, Настѳнка, бѳрдан?“—„Луканчік“,
шуа, ме і ачым ог тѳд, сїнваѳј вот сігі і кісѳ шорѳн“.

Горѳднічѳј. Сѳлѳмсањ кора пуксыны, господа!
Еј, Мішка! вај татчѳ унжык улѳс! (*Гѳстјас пуквалѳны.*)

7 ПЕТКѳДЧѳМ

Најѳ-жѳ, частніѳј прїстав да кварталяѳјјас.

Частніѳј прїстав. Лыдда честѳн поздравітны
тіјанѳс, ваше высокоблагородїје, да сіјны домыдлун уна
во кежлѳ.

Горѳднічѳј. Пасїбѳ, пасїбѳ! Кора пуксыны, гос-
пода! (*Гѳстјас пуквалѳны.*)

Аммос Педёрёвіч. Но вісталёй, пѳжалујста, Антон Антоновіч, кушѳм ногѳн ставыс тајѳ заводітчіс, став фелѳыслыс вочасѳн пыр мунѳмсѳ.

Городнічѳй. Фелѳыслѳн мунѳмыс вывті ыжыд: изволітис ачыс коравны.

Анна Андрејевна. Зев меліа да медса бур ногѳн, ставсѳ вывті бура вісталіс. Шубѳ: „Ме, Анна Андрејевна, толькѳ тіянлыс бурсамнытѳ уважајтѳм куза“. Да сещѳм шањ, бурсама морт, медса благороднѳй правілѳјаса!— „Меным-пѳ, Анна Андрејевна, верітанныд-ѳ, меным-пѳ олѳмыд—кѳпејка; ме толькѳ сы понда, мыј уважајта тіянлыс бурлуннытѳ“!

Марја Антоновна. Ах, маменка. Тајѳс-ѳд сіјѳ меным віставліс

Анна Андрејевна. Лаыт, те нінѳм он тѳд да јѳз фелѳѳ ен сујсы!— „Ме-пѳ, Анна Андрејевна, шенза“. Сещѳм мелі кывјас кітис... да кор ме кѳсјі шуны: „Мі, міса, некыз огѳ лытѳ нафѳјтчыны ташѳм чест вылѳ“, сіјѳ друг ускѳдчіс піѳс вылас да сещѳм благороднѳй ногѳн: „Анна Андрејевна! енѳ вѳчѳй менѳ медса шудтѳмнас! Сѳгласітчѳй вочавіѳны менам чувствојаслы, онѳ-кѳ, ме смертѳн помала олѳмѳс ассым“.

Марја Антоновна. Збылыс, маменка, сіјѳ ме јылыс сіѳсѳ шуаліс.

Анна Андрејевна. да, ферт... і те јылыс вѳлі, ме татчѳ воча нінѳм ег шу.

Городнічѳй. дај сіѳ весіг повѳдїс: шуаліс, лыса-пѳ. „Лыса, лыса!“—шубѳ.

Унаѳн гѳстјас пѳвсыс. Вісталёй, пѳжалујста! Аммос Педёрёвіч. Есщѳмтор-жѳ!

Лука Лукіч. Вот збылыс, судбаыд-нын сіѳі нубдїс.

Арѳеміј Філіппѳвіч. Ез судба, баѳушка, судбаыд—інѳук: заслугајасыс вајѳдїсны сыѳз. (Бокѳ.) Етащѳм порсыдлы пыр вомас пырѳ шудыд!

Аммос Педёрёвіч. Ме, пѳжалуј, Антон Антоновіч, вузала тіянлы сіјѳ ај понтѳ, кодѳс тај дѳнјавлінныд.

Городнічѳй. Енлы, меным ѳні абу ај понјасѳз.

Аммос Педёрёвіч. Но, онѳ-кѳ окофїтѳй, мѳд понјѳн лѳсѳдчам.

Коробкілѳн гѳтыр. Ах, Анна Андрејевна, кушѳм нїмкоѳ меным тіян шуд вѳсна! ті онѳ вермѳ весіг думажтны асныд.

Коробкін. Позѳ-ѳ тѳдмавын, кѳні ѳні ыжыд гѳстныд? Ме кывлі, сіјѳ-пѳ мунѳма мыјлакѳ.

Городнічбѣ. Да, сїѣ муніс ѓті лун кежлѣ, зев важнѣѣ делѣ куза.

Анна Андрејевна. Аслас дадыс орѣѣ, медым корны благословенїе.

Городнічбѣ. Корны благословенїе; но аскї-жѣ... (Несјалѣ, чолѣмалѣмјас ѓтлаасѣны ѓті шумѣ.) Зев ыжыд атѣ! Но аскї-жѣ і бѣр... (Несјалѣ, чолѣмалан шум; гора-жыжа кылѣны гѣлѣсјас.)

Частнѣѣ прїставлѣн. Здравїа желяем, ваше высокоблагородїе!

Бобчїнскїѣлѣн. Го во да червонец тыра кул-мешѣк!

Добчїнскїѣлѣн. Јен мед нужѣѣдас немтѣ нѣламыныс нѣламынѣѣ.

Артемїѣ Фїлїппѣвїч. Мед те му пыр мунїн!

Коробкїн гѣтырлѣн. Чѣртыс тенѣ мед бостас!

Городнічбѣ. Сѣлѣмсан благодарїта! Дај тїянлы сїѣ-жѣ сїја!

Анна Андрејевна. Мї ѓнї Петѣрбургын кѣсјам озны. А танї, вескыда шуны, сещѣм сынѣдыс... вывтї-нїн ѣревнаса!.. вескыда шуны, вывтї лѣсыдтѣм... Вот і мужїкѣј менам... сїѣ сенї пѣлучїтас генерал чїн.

Городнічбѣ. Да, вескыда шуа, господа, ме, чорт возмі, зев кѣсја лоны генералѣн.

Лука Лукїч. Дај јен мед сетас бостны!

Растаковскїѣ. Мортсан поэтѣмтор, а јенсан быдтор вермас лоны.

Азмос Педѣрѣвїч. Ыжыд караблы—ыжыд і ва.

Артемїѣ Фїлїппѣвїч. Заслугас сертї і честѣ.

Аммос Педѣрѣвїч (бокѣ). Вот вѣчас кушѣмкѣ штука, кор збылвылѣ лоас генералѣн! Вот кодлы-нїн ласкысѣ генералствоыд, кызі мѣслы седлѣ. Но, енлы, сетчѣѣ јешщѣ куз-на сыланкывјыд. Сен і тегс буржыкјас емѣс да ѓнѣѣ-на јешщѣ абу генералјас.

Артемїѣ Фїлїппѣвїч (бокѣ). Атѣѣ, чорт возмі, дај генералѣ-нїн сујсѣ! Мыј бурыс, гашкѣ і генералѣн лоас! Сылѣн-ѣд вылѣ пуксѣмыс, мутї мед ез бост сїѣс, тырмымѣн. (Сылы шыасѣ.) Секї, Антон Антоновїч, і мїјанѣс енѣ вунѣѣѣ.

Аммос Педѣрѣвїч. Да мыкѣ-кѣ суас, прїмернѣѣ, кушѣмкѣ мог делѣјас куза, енѣ еновтѣѣ вевтѣыштѣмыс.

Коробкїн. Локтан воѣ нуа пїѣс столїцаѣ госуларство-лы пѣлза вылѣ, да, вѣчѣј мїлѣст, отсалѣј сылы асланыд прѣфекїјаѣн, лѣѣ бат пыдѣї сїрѣталы.

Городничѡј. Ме гѡтов ас пајыс, гѡтов старајтчыны.

Анна Андрејевна. Те, Антоша, пыр гѡтов кѡсысны. Оѳі-кѡ, теныд оз ло кадыс думажтны сы жылыс. Да кызі поѡ дај мыла астѡ сѡктѡдны еташѡм кѡсысѡм-јаснас?

Городничѡј. Мыла-нѡ, сѡлѡмшѡрѡј менам, мукѡд дырјі поѡд.

Анна Андрејевна. Поѡд, ферт, да-ѡд не быд аламазгалы-жѡ отсѡг сетны.

Коробкин лѡнгѡтыр. Ті кывлінныд, кызі сјѡ нѡмтѡ мјанѡс!

Гѡста. Мы-нѡ? да сјѡ пыр тащѡм вѡвлі; пукѡд мужікѡс пызан сажѡ, сјѡ і јен улѡ сујсас...

8 ПЕТКѡДЧѡМ

Најѡ-жѡ да почтмејстер (кашкѡмѡн пырѡ, кіас косалѡм пісмѡ).

Почтмејстер. Шенѡана делѡ, господа! Чіновнікыд, кодѡс мј прімітім ревізор пыѡѡі, вѡлѡма абу ревізор.

Ставныс. Кыз, абу ревізор?

Почтмејстер. Сѡвсем абу ревізор,—ме тѡдмалі тајѡс пісмѡсыс.

Городничѡј. Мыј ті, мыј ті? Кущѡм пісмѡыс?

Почтмејстер. да сјѡ аслас пісмѡсыс. Вајѡны меным пошта вылѡ пісмѡ. Віѡдлі адрес вылас—азѡа: „Почтамтскѡј улычаѡ“. Ме сјі і шајпајмуні. „Но“, думажта аслым, „ферт, нелучкіјас азѡіс пошта јукѡд куѡа да јуѡртѡ началстволы“. Бості дај косалі.

Городничѡј. Кыз-нѡ ті?

Почтмејстер. Ачым ог тѡд: кущѡмкѡ вѡвлытѡм сіла ыштѡдіс. Корлі-нын курјерѡс, медым мѡдѡдны сјѡс нарѡснѡјѡн; но бостіс сещѡм окота тѡдмавны, кущѡмѡс јешщѡ некѡр-на ег чувствуйтлы. Ог вермы, ог вермы, кыла, ог вермы! Кыскѡ, сјѡ вот і кыскѡ! Отар пельн сјі і кылѡ: „Еј, ен косав, прѡпаѡтан, кызі курѡг“, а мѡдарас бытѡ муті вашкѡдѡ: „Косав, коѡав, коѡав!“ да кызі лічкышти сургучѡ—сѡнјас куѡа бі, а косалі-да—кѡзыд, јейбог, кѡзыд! Кіјасѡј тіралѡны-і, ставыс гудыртчіс-і.

Городничѡј. да кыз-нѡ ті лыстінныд косавны пісмѡ сещѡм уполномѡченнѡј особалыс?

Почтмејстер. Сені вот і штукаыс, мыј сјѡ абу уполномѡченнѡј дај абу особа.

Городнічөҗ. Мы-нө сїџ, тїян ногөн, сещџмыс?
Почтмејстер. Нї тајџ, нї сїџ; чџртыс тџџџ, мы
сещџмыс!

Городнічөҗ (*луџџ*). Кыҗи нї тајџ, нї сїџ? Кыҗ тї
лыстаннџ шуны нї тајџн, нї сїџн, да јешщџ і чџртыс
тџџџ мыјџн? Ме тїянџс арестујта.

Почтмејстер. Коди? тї?

Городнічөҗ. Да, ме!

Почтмејстер. Кїјаснџ жењџџџс!

Городнічөҗ. Тџџаннџџ-џ, мыј сїџ гџтрасџ менам
нџв вылџ, мыј ме ачым лоа велџможаџн, мыј ме самџ
Сїбірас тувјала?

Почтмејстер. Ех, Антон Антонович! мыј Сїбірыд?
нџын Сїбірыд. Вот лушщџ ме тїянлы лыџџа. Господа!
возџ лыџџыны пїсмџсџ?

Ставныс. Лыџџџ, лыџџџ!

Почтмејстер (*лыџџџ*). „Термаса јуџртны теныд, Тра-
пїчкін другџ, кушџм мекџд лоны чџџесајас. Туј вылын
менџ гџгџр куштїс пехотнџ капїтан да трактїршщїк кџсїџ-
нїн вџлі пуксџџны тџрмаџ; кыҗи друг, менам петербургса
чџжџмџ да паскџмџ сертї, став карыс прїмїтїс менџ ге-
нерал-губернаторџс пыџџї. І ме џнї ола городнїчџ ордын,
красујчча олџмнам, ешџс тџџтџг кыскаса сїџ гџтырыс да
нылыс бџрса; ег-на решїтчы толкџ, кодсањыс заводїтны—
думајта, первој матушкасањыс, сы вџсна, мыј кажїчџџ,
сїџ пырыс-пыр гџџов быџсама услуга вылџ. Повнїтан,
кушџм мї текџд гџла овлїм, џбџџајтлывлїм пџрјасџмџн да
кыҗи џтчыд булошнїк кватїтлїс менџ шошаџџ сылыс пїрож-
кїјас англїјскџ корџл шщџт вылџ сојџмыс. џнї зїк мџџарџ
бергџџчїс. Ставныс меным сџм ужџџџны мыјџа колџ. Ме
тџџа, те гїжавлан статејкајас: сујышт најџс аслад лїтера-
тураџ. џтї-кџ городнїчџ—јџ, кыҗи сївџј мерїн...“

Городнічөҗ. Оз вермы лоны! Сенї абу сїџ...

Почтмејстер (*петкџџџ пїсмџсџ*). Лыџџџ аснџд.

Городнічөҗ (*лыџџџ*). „Кыҗи сївџј мерїн“. Оз вермы
лоны, тї тајџс аснџд гїжїннџд.

Почтмејстер. Кыҗ-нџ ескџ ме кутї гїжнџ?

Артемїј Фїлїппџвїч. Лыџџџ!

Лука Лукїч. Лыџџџ!

Почтмејстер (*возџ лыџџџ*). „Городнїчџ—јџ, кыҗи
сївџј мерїн...“

Городнічөҗ. О, чорт возмї! Колџ-на јешщџ мџџпџв
лыџџыны! Бытџџкџ сїџ сенї і сџтџг оз сулав.

Почтмејстер (*возџ лыџџџ*). Хм... хм... хм... хм...
„сївџј мерїн. Почтмејстер сїҗ-жџ бур морт...“ (*Еновтџ*)

лыддѡм.) Но, тани ме жылыс сїз-жѡ сїѡ мїстѡма шуѡма.

Городнїчѡј. Енлѡј, лыддѡј!

Почтмејстер. Да мыла-нѡ?

Городнїчѡј. Оз поз, чорт возмі, лыддыны-кѡ-нїн, мед лыддыны! Лыддѡј ставсѡ!

Артемїј Фїліппѡвїч. Леґлѡј, ме лыдда. *(Очкиавѡ да лыддѡ.)* „Почтмејстер зїк стѡч департаментса стѡрѡж Міхејев, сїз-жѡ, бура-кѡ, подлещыд, курыдтѡ јуѡ“.

Почтмејстер *(вїзддысјаслан)*. Но, лок фетїнка, кѡ-дѡс колѡ розгаавны: сесса нїнѡм!

Артемїј Фїліппѡвїч *(воґд лыддѡ)*. „Богоугоднѡј заведенїејаслѡн надзї... і... і...“ *(Мыкталѡ.)*

Коробкїн. А мы-нѡ тї мышасїнныд?

Артемїј Фїліппѡвїч. Да омѡла тѡдчѡ... но да, тыдалѡ, мыј негофај.

Коробкїн. Вајлѡј меным. Вот менам, ме думајта, буржыкѡс сїнјасѡј. *(Бостѡ пїсмѡсѡ)*.

Артемїј Фїліппѡвїч *(оз сет пїсмѡсѡ)*. Енлѡј, тајѡ местасѡ позѡ колны, а сенї воґдсѡ тѡдчана.

Коробкїн. Да леґлѡј, ме тѡда-нїн.

Артемїј Фїліппѡвїч. Лыддыны, ме і ачым лыдда: воґдсѡ, збылыс, ставыс тѡдчѡ.

Почтмејстер. Енлѡј, ставсѡ лыддѡј! Воґжыкѡс-ѡд ставсѡ вѡлі лыддѡма.

Ставныс. Сетѡј, Артемїј Фїліппѡвїч, сетѡј пїсмѡсѡ! *(Коробкїнлы.)* Лыддѡј.

Артемїј Фїліппѡвїч. Зїк пыр. *(Сетѡ пїсмѡсѡ.)* Вот лыддѡј... *(Чуннас тупкѡ.)* Вот етатысан лыддѡј.

(Ставныс матыстїдны.)

Почтмејстер. Лыддѡј, лыддѡј! Сѡрѡм, ставсѡ лыддѡј.

Коробкїн *(лыддѡ)*. „Богоугоднѡј заведенїејаслѡн надзїрател ґемланїка — зїк вот колпака порс“.

Артемїј Фїліппѡвїч *(вїзддысјаслан)*. І нѡтї абујоса кужѡма шуныс! Колпака порс! Кѡн-нѡ овлѡ колпака порс!

Коробкїн *(воґд лыддѡ)*. „Школајаслѡн смотрїтел сквѡз ґуксѡма лукѡн“.

Лука Лукїч *(вїзддысјаслан)*. Јеј-бог, і вомѡ некорег бостлы луксѡ.

Аммос Педѡрѡвїч *(бокѡ)*. Слабог кѡт позѡ шуны, ме жылыс нїнѡм абу.

Коробкїн *(лыддѡ)*. „Суфда...“

Аммос Педорівіч. Вот тены іна!.. (Горра.) Господа, ме думајта, мыј пісмбыс куз. дај чортис-о сын: етащом драгсё лыдфыны.

Лука Лукіч. Енлөј!

Почтмејстер. Енлөј, лыддөј.

Артеміј Філіпповіч. Но, лыддөј-нын!

Коробкін (возө). „Судфа Лапкін-Ғапкін вывтисыс-вывті моветон...“ ¹⁾ (Сувтлө лыддөмыс.) Тыдалө, французскөј кыв.

Аммос Педорівіч. А чортис сјдс төдас, мыј сјдс лөб. Бур јешщө, мошеньнік-кө толкө, а вермас лоны і сыыс-на локжык.

Коробкін (возө лыддө). „А сјзсө, јөзыс гөститө-дысөс да бур сөлмадс. Прөщажтлы, Трапічкін другө. Ме ачым, тенад прімер серті, көсја бостсыны літератураө. Гајтөм, вокө, тагі овны, бөрвылас колө і лолыдлы вөлогатор. Азза: збылыс колө мыјөнкө ыжыджык торјөн зајмітчыны. Гіж меным Саратовскөј губернаө, а сетысан Подкафіловка сіктө. (Бергөдө пісмөсө да лыддө адрес.) „Јего благородіјелы, мілөстивөј государлы, Иван Васілјевіч Трапічкіны Санктпетербургө, Почтамтскөј улычаө, өкмысдас сізімөд нумера керкаө, өшінулас кежыштіг којмөд судтаас, вескыдвылас“.

Өтіны вбаба. Кущөм віччыстөм репріманд!

Городнічөј. Вот кор орөдіс дај орөдіс! Вііс, вііс, вікөз вііс! Нынөмтор ог аззы: чужөмјас пыддө азза кущөм-кө порс нырјас, а сөгга нынөм... Бергөдны, бергөдны сјдс! (Шенаө кінас.)

Почтмејстер. Кытыс бергөдан! Ме, кыз нарөснө, смотрітеллы щөкті сетны медбур тројкасө; дај чөртыд ыштөдіс сетны возө мунөм вылө гіжөд.

Коробкін лөн гөтыр. Вот-нын, збылыс, вот нөтчыд вөвлытөм кампузітчөм!

Аммос Педорівіч. Но-өд, чөрт возмі, господа! сјдс менсым бостіс ужөн кујімсо шажт.

Артеміј Філіпповіч. Менсым сјз-жө кујімсобс.

Почтмејстер (ышловзөмдн). Ок! дај менсым кујімсо шажт.

Бобчінскіј. Міжанлыс Петр Иванөвічкөд квајтымын вітөс ассігнаціјасөні, да-с.

Аммос Педорівіч (шензөмдн пакдөдө кіјассө). Кыз-нө тајө, господа? Кыз тајө, збылвылө, мі тагі прөстүпітімөј?

¹⁾ Моветон — бурвылө велөдтөм, оз куж ассө бура кутны.

Г о р о д н і ч ђ (кучкало аслас плешас). Кызі ме — енлѡј, кызі ме, пѡрыс дурак? Выживми зікѡз, јѡј межі!.. Комын во ола служба вылын: нѡтї купеч, нї пѡбращік ез вермыв ылѡдны, мошеннікјассыс мошеннікјасѡс пѡрјав- лывлі, шышјасѡс да сещѡм плутјасѡс, кодјас став светсѡ гѡтовѡс гусавны, крукавлывлі вугыр јылѡ. Кујім губер- наторѡс ылѡдлі!.. Мыј губернаторјасы! (*Шеныштѡ кїнас.*) Нынѡм і сорнітны губернаторјас јылыс.

А н н а А н д р е ј е в н а. Но тајѡ оз вермы лоны, Ан- тоша: ѡд сіјѡ Машенкакѡд чуңкышасіс...

Г о р о д н і ч ђ (*сѡлдмыс*). Чуңкышасіс! Выјалѡм піга— вот теныд чуңкышасіс! Сујсѡ меным сїнвоѡд чуңкыша- сѡмѡн... (*зев скѡрмѡмѡн.*) Вот віѡдѡј став мірыс, став хрістіанствоыс, ставныд віѡдѡј, кызі јѡтѡдлісны городні- чѡјѡс! Дуракѡс сылы, дуракѡс пѡрыс подлецы! (*Грѡзітѡ аслыс кулакѡн.*) Ек те, кызныр! Зырымбеѡѡс, намѡѡс прїмітїн важнѡј мортѡс пыѡѡ! Вот ѡні сіјѡ став туј ку- заыс зїлѡѡ кѡлѡкѡлчїкѡн! Разѡдас став свет пастаыс історїја. Еща сіјѡ, мыј лоан серамтујѡ—азысас перѡѡи саргыс, бумагамарајтыс, комедїјаѡ тенѡ сујас. Вот мыј ѡбїднѡ! Чїнтѡ, званїјетѡ оз пѡшщадїт, дај быѡѡн кутасны жергѡдлыны піңјаснысѡ да кїпыѡѡснаныс швачѡдны. Мыј вылѡ сераланныд? ас выланыд сералад!.. Ек тї!.. (*Лѡкысла камѡѡѡ кокјаснас жождѡ.*) Ме ескѡ есіјѡ став бумагама- рајтысјассѡ! у, пересаргунјас, проклатѡј лібералјас! Чѡрт- јаслѡн кѡјдыс! Жаггѡрѡѡѡн ескѡ ставнытѡ тїјанѡс гѡрззали, пыѡѡз ескѡ ізі тїјанѡс ставнытѡ, да чѡртлы увтысас, шап- каас, сетчѡ сылы! (*Тувјалѡ кулакнас да камѡѡѡ каблук- нас жождѡ.*)

(*Мыјкѡдыра чѡв олѡм мысты.*)

Ѳнѡз ог вермы асвыјѡ воны. Вот, збылыс, јенмыд-кѡ кѡсјас наказїтны, сек медвојѡѡр мырдѡдас вежѡртѡ. Но, мыј вѡлі тајѡ шалопаяс ревізор вылѡ мунѡмыс? Нынѡм ез вѡв! Вот прѡста весїг чалжын мында ез вѡв сылаң мунѡ- мыс—да друг ставныс: ревізор, ревізор! Но, кодї первој лезїс болгѡмсѡ, мыј сіјѡ ревізор? Вісталѡј!

А р т е м і ј Ф і л і п п ѡ в і ч (*паѡкѡѡѡ кїјассѡ*). Кызі-нын сіјѡ лоїс, кѡт ві, ог вермы віставны. Бытѡ кушѡмкѡ ру лагѡдїс, чѡрт зугїс.

А м м о с П е д ѡ р ѡ в і ч. да кодї лезїс—со кодї лезїс: етајѡ молодецјасыс! (*Індѡ добчїнскїј да Бобчїнскїј вылѡ.*)

Б о б ч і н с к і ј. Јеј-бог, ег ме! ег і думажтлы...

Д о б ч і н с к і ј. Ме нїнѡмтор, зїк нїнѡмтор...

А р т е м і ј Ф і л і п п ѡ в і ч. Серт, тї.

Лука Лукіч. Тобдыс. Котбон локісны, кызі су-
мошешдѳјас, трактырыс: „Вобма, вобма дај бѳнга оз мын-
ты“... Азѳмаѳс важнѳј лебачѳс!

Городничѳј. Вескыда, ті! карса болгунјас, прокла-
тѳј ыльгјас!

Артеміј Філіппѳвіч. Мед тіјанѳс чѳртыс бос-
тас тіјан ревизорнаныд і сорынаныд.

Городничѳј. Толькѳ рїзјаланнныд кар куза да быдѳ-
нѳс смушщатаннныд, проклатѳј сарганјас. Болѳдѳмјас ра-
зѳбаннныд, жењыд бѳжа кашајас!

Амос Педѳрѳвіч. Проклатѳј лакѳстчысјас!

Лука Лукіч. Колпакјас!

Артеміј Філіппѳвіч. Жењыд кока щакјас.

(Ставныс матыстѳны на гѳгѳр.)

Бобчинскіј. Jej-бог, сїѳ ег ме, сїѳ Петр Ива-
нѳвіч.

Добчинскіј. Ег ме, Петр Иванѳвіч, ті-ѳд перво-
сѳ есіѳ...

Бобчинскіј. А вот і ег; первојыс вѳлінныд ті.

МЕДБОРЈА ПЕТКОДЧѳМ

Најѳ-жѳ да жандарм

Жандарм. Государ щѳктѳм куза Петѳбургсаң воыс-
чиовнык корѳ тіјанѳс чїк тајѳ здукын-жѳ ас дінас. Сїѳ
сувтїс гостїніцаѳ. *(Шудм кызјасчыс, гымыс моз, шајпајму-
нды ставныс. Отпырїѳ петѳ кывбабајаслѳн воымыныс
жедѳсѳм шы; сулалѳмнысѳ друг веждѳмн, став груп-
пачыс колѳ ізмѳмн).*

ҢЕМОЈ СЦЕНА

Шѳрас столѳ моз сулалѳ городничѳј, кїјассѳ шевгѳдѳмѳн
да јурсѳ бѳрлачыс чатѳртѳмѳн. Вескыдвылас сылѳн гѳты-
рыс да нылыс, став тушананыс сылаң сетчѳмѳн; на бѳр
вылын почтмејстер, быттѳ пѳрѳма јуалан пасѳ (?) вїѳдыс-
јаслаң банѳн; сы сајын Лука Лукіч, чїк шѳјѳвошѳма; сы
бѳрын, чїк сцена дѳр вылас, кујїм кывбаба, гѳстајас, но-
ровтчѳмаѳс мѳда-мѳдныслаң зев најан-серама чужѳмбанѳн,
кодї вескыда мунѳ городничѳј семја вылѳ. Городничѳј
шујга вылын: Ңемланїка, неуна јурсѳ копыртыштѳма бок
вылас, быттѳ мыкѳ кывзѳ; сы бѳрын суѳѳа кїјассѳ шев-

гөддөмә, лажддчөмә пөштә мубзәс да лөбжәссө вөрөддө,
бытөккө көсчө шутовтны лөббө шуны: „Вот тенид, пөчб, і
Jurjev лун“! Сы бөрын Коробкин, везддысјаслан бандн,
сінсө чіткыртөмә да городничөј вылө најанпырыс везддд;
сы бөрын, медса дорас, собчинскіј да Бобчинскіј мөда-мөд
выланыс ырыштчөмабс кіјаснаныс, вомјассө паскөддөмабс.
Мукөд гөстјасыс колөны прөста сурјасдн. Пөштә мину-
төн жынјөн измөм группаыс сулалө ташдөм ногдн. Занавес
тупкыссө.

Н. В. Гоеоль
РЕВИЗОР

(На коми-зырянском языке)

Редактор Н. Из'юров
Технический редактор М. Шестанов

Издание № 59. Заказ тип. № 943
Тираж 2000 экз. Упол. области № 1143

Сдано в набор 7-VI-36 г.
Подписано к печати 25-VI-36 г.
Формат бум. 62x94 1/16, 5 л. л.
41000 экз. в печ. листе.

Типография УМП
г. Сыктывкар

донус 1 шајт 90 ур